

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XIII — ŠTEV. 225-6
OKTOBER - NOVEMBER 1946

LA VIDA ESPIRITUAL AÑO XIII — NUM. 225-6
OCTUBRE - NOVIEMBRE 1946

VSEH MRTVIH DAN

Pismo moje Angel nesi
tja na tihi Mirodvor
in položi je k cipresi,
in pod zeléni bor.

Kogar ljubim, rad mu pišem,
naj bo daleč ali ne;
Dušo svojo mu narišem,
kakor pravi mi srcé.

Kogar dolgo videl nisem,
bolj po njem še hrepenim;
Kdor mi več ne piše pisem,
bolj za njega še skrbim.

Čim je večja pa daljava,
ki osebe tu deli,
bolj mi duša vstrepetava,
polna téže in skrbi.

Pismo materi poslala,
žalostna bi danes hči,
da pri nji bi žalovala,
ki že dolgo v grobu spi.

Sin spominja se očeta,
ki v Gospodu je zaspál
rad bi kakor druga leta,
luč na grobu mu prižgal.

Milo jadikuje žena,
ker zapustil jo je mož
in na svetu osamljena,
mu sadi na grobu rož.

Tudi mož okoli tava,
žalosten, pobit, potrt;
Duh njegov za ženo vsplava,
ki pobrala jo je smrt.

Mati se po sinčku joka,
ki k nebesom je zletel.
Oče tam za hčerko stoka,
ki edinko je imel.

Bratec sestro, sestra brata,
rada videla bi še,
a zaprla so se vrata,
ni je utehe za srce.

Morda tudi v božji njivi,
spi žedušni tvoj pastir,
ki ti v skrbi ljubeznivi
je prinašal srčni mir.

V tihem grobu vtihnilo,
tudi ono je srcé,
ki te v Bogu je ljubilo
in ti lajšalo gorjé.

Čakam, čakam odgovóra,
Čakal bodem pozno v noč
odgovóra z Mirodvara,
upno tja k grobovom zroč.

Ko premagal me je spanec,
sem zasanjal ta prizor,
da je Božji mi poslanec
že prinesel odgovor.

Spoved, obhajilo, maše,
duše v vicah tolaže
in posmrtni duše vaše,
v rajsko radost pospreme.

Pošilja: Lojzka Jekše
por. Sancin

Este cuadro adorna al Museo Trocadero en París. Es una apoteosis de la música, que nos transporta a los "collados eternos" donde entre "armonías perfectas" ya no hay odios, ni pasiones, ni dolor, ni muerte, ni lágrimas . . . La fiesta de Todos los Santos nos inspira un cuadro más vívido todavía de la realidad de la dicha eterna, a la cual aspira el corazón humano sin cesar y no la conquistará sino en el Cielo, donde se completarán las ocho bienaventuranzas.

El día de Todos los Santos se realizará el oficio para los muertos en la bóveda yugoslava a las 16 horas (a una cuadra de la entrada de Chacarita).

Praznik Vseh Svetnikov dvigne naše misli nad zvezde.

Vse posvetno je kakor blišč jutranje rose. Tako lepo bleste kristalčki, —rosne kaplje— a če ga skušaš prijeti, ostane malo vlage in nič več!

Vse človeško delo je kakor ustvarjanje pajka, ki tako umetno prede svoje mreže, a od njih nazadnje ne ostane drugega kot gnus . . .

Sredi poldneva se pretrga človeku nit življenja in mora odpotovati v večnost, na katero ni nič mislil in pred Boga, katerega je nemara tajil ali celo sovražil, klel in preganjal . . .

Samopašno, brezsrčno, zaničljivo je nemara ravnal s soljudmi. Dobroto je vračal s surovostjo, nehvaležnostjo, izdajstvom . . .

O, da! Večna resnica je tale: Nimamo na zemlji stalne domovine. Ta je v večnosti. Proti njej nevegoma hitimo. Vse življenje je samo "čakalnica", kjer moramo biti vsak hip pripravljeni, da nas pokličejo: "naprej!"

Zato se nikar ne varajmo! Nikar ne odlašajmo! Gospod pa nam daje v roke ključ do večne sreče: "Če hočeš iti v življenje, spoľnuj zapovedi! Ljubi Gospoda Boga z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem, svojega bližnjega pa kot samega sebe".

Na Vahti, 1. novembra, ob 16 uri, v Jugoslovanski grobnici žalno opravilo!

SEÑORA MUERTE . . .

. . . ¿cuándo vendrás a buscarme
cuándo vendrás hasta mí?
con lo lindo que es morirse
para empezar a vivir.

. . . con la sganitas que tengo
de que me lleves de aquí,
pero es inútil deseo,
El sabrá, cuando he de ir.

. . . y mientras dura la vida
dura el amargo sufrir.
Que vengan muchos dolores
puesto que El lo quiere así.

. . . vengan penas y tormentos
que al alma causan gemir,
venga la angustia secreta
y la vida, ya es morir.

Pero no tardes, señora,
que yá, te quisiera oír
y así, más pronto marcharme,
que si tardas, ay de mí!
Nélida Noemí Agosteo

ZGUBLJENI GROBOVI

Kaj mama bi vsega storila
da bi grob svojega sina vdobila.
Kako rada bi mu cvetja nasadila!

Žena bi cel svet prehodila
da bi grob moža vdobila.
Kako rada bi mu spomenik postavila.

Sestra šla bi v dalje in čez morje
da bi tam našla grob,
ki v njem za vedno spi dragi brat.
Kako rada bi mu luč v spomin prižgala!

Zgubljeni grobovi . . . dragi nam rajni!
Mi v duhu Vam cvetja sadimo,
v naših srcih stoji spomenik,
V nebesih pa večna luč naj Vam sveti.

Pepca Furlan.

Uredništvo: Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 48-3361 (48-0095)

Kliči od 11-13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava: Paz Soldán 4924

Telefon 59-6413

CERKVENI VESTNIK

27. OKT.: Maša na Avellanedi za
† Stefan Laki.Pri sv. Rozi za † stariše Budin
ob 12 uri.

Ob 15 uri shod v Novi Pompeji.

1. NOV.: Maša na Paternalu za
† Jožef in † Karel Rudež.Pri sv. Rozi za Horvat Peter in
družino.Ob 16 uri žalni obred na Čakariti
v Jugoslov. grobnici.3. NOV.: Maša na Paternalu za
† Mirko Trebše.

Pri sv. Rozi za † Jožefo Konic.

10. NOV.: Maša na Avellanedi za
stariše Vogrin.Pri sv. Rozi v namen Černe ob
12 uri.Molitve na Paternalu ob 16.30 in
shod Bratovščine.17. NOV.: Maša na Paternalu za
† Gabriel Božič z žalnico.Pri sv. Rozi ob 12 h za † Justino
Pirih.Molitve na Avellanedi ob 16 uri
in shod Bratovščine.24. NOV.: Maša na Avellanedi za
† brate Žokš z žalnico.Pri sv. Rozi za rajne † Konič,
† Cigoj in † Rijavec ob 12 uri.ZA KARLA ČRANKO bo maša na Ave-
llanedi 3. nov. ob 8.30.ROMANJE V NOVO POMPEJO se vrši
27. oktobra z začetkom ob 15 uri. Pohi-
tite kar najbolj mogoče, da bomo lahko
točno ob uri začeli in da bomo imeli po-
tem več časa za petje v kamarinu. Po-
vabljen je poseben govornik.Marija k Tebi uboge reve mi zapuščo-
ni vpijemo! Nikar se ne dajmo potegniti
brezverskemu toku, ki človeku obeta vse,
a mu ne more dati nikdar tega, po če-
mer srce hrepeni. Sreča je samo v Bogu
in po Mariji bomo prišli do nje. Vse po-
zemsko je kakor pajčevina, ki je lepa sa-
mo dokler se iskri v jutranji rosi, toda
kadar zadenes ob njo ti povzroči nagle-
go in gnus... Pa je vendar toliko lju-
di, ki so brezmiselni kot muhe, ki se za-
mrežijo v pajčevino... Ne pozabimo
torej, da je človekova sreča nad zvez-
dami in da nam bo Marija podala svojo
roko v časno pomoč in kot voditeljica
skozi zmotnjave, če ji ohranimo zvesto-
bo. Prihitite torej v obilnem številu in pri-
nesite s seboj romarsko knjižico, da bo-
mo vsi skupno zapeli.MRTVI NAS VABIJO. Spet bodo oživi-
li grobovi. Odeti v cvetje bodo obnovili
spomine n anaše drage rajne a tudi nas
bodo domislili, da dvignemo naše misli
nad zvezde, kjer nas čaka prava domo-
vina in prava sreča. Kot vsako leto, se
bomo tudi letos zbrali na Čakariti v Ju-
goslovanski grobnici na žalni slovesno-
sti 1. novembra ob 16 uri.

Pohitite da pridete pravočasno!

PRVO SVETO OBHAJILO se bliža. Po-
skrbite za otroke, da se pripravijo v
bližnji cerkvi, kjer bo 8. decembra praz-
nik za nedolžne prvoobhajance. Na Pa-
ternalu bodo pa nato tudi lahko daležni
naše slovesnosti.Tisti stariši, kateri živite v bližini Pa-
ternala pa prijavite že sedaj otroke, da
se jim da potrebna priprava. Sveto Ob-
hajilo bo 15. decembra.Disminuyó un poco el éxito el día bas-
tante desagradable, pues amenazaba llu-
via y la amenaza se hizo realidad... Pero
el festival fué hermosísimo.El programa, con los bailecitos y can-
titos, con declamaciones y escenas en-
tretenidas, dió plena satisfacción al pú-
blico que asistió entusiasmado al pun-
tual desarrollo del programa. Coincidió
con una temporada bastante malsana,
por lo cual se enfermaron en los últimos
días algunos participantes. Largo traba-
jo y gran preocupación ocasionó esto a
la Rev. Hermana Venceslava, para lle-
nar los puestos vacíos... Los aplausos
y el entusiasmo del público demostró
que fué bien subsanada también esa
dificultad.Los actitos de los pequeños, los baile-
citos de los jóvenes, los actos cómicos,
tanto de los jóvenes de la Paternal, co-
mo de Belgrano y de Santa Rosa, todo
colmó las esperanzas de los concurren-
tes.En la parte musical, una canción a
dúo, composición del promisor S. Cirilo
Kren, a pesar de los obstáculos de ca-
rácter técnico, contribuyó a completar
el éxito del festival; el punto más en-
cantador fué la parejita de los muñecos
— Nélida Leban y Raúl Trebše — en la
cual demostró su incansable esfuerzo y
su talento el joven Ricardo Beučič, el
el protagonista principal de casi todos
los puntos del selecto programa.Y ¿qué diremos del Martín Kerpán de
Cima?! Esos hermosos recuerdos de la
patria en los cuadros que desfilaron an-
tenuestra vista, sean los panoramas de
los paisajes eslovenos, sean las esplén-
didas ilustraciones que preparó la seño-
rita Anita Pomar... Sea también el
cuento que relataba dramáticamente el
joven Campañale... ¡Muy bien! Fan-
tástico!Pero también la rifa presenta una
parte esencial del programa. ¡Los 200
premios! ¡Y qué ricos!... Todo el
mundo se apresuraba a conquistar algu-
no, así que tenían un trabajo grato, aun-
que cansador los jóvenes que atendían al
venta de rifas... Y los amables de
Kogoj y señora Jamšek! que dirigian el
reparto de premios, esa parte del espec-
táculo que atraía tan vivamente la aten-
ción de todos...Para que nadie pase la tarde con la
boca amarga, iban muy solícitas cuatro
jóvenes con toda clase de cosas dulces,
bajo la dirección de la Señora Fani Ker-
ševan... Todos trabajaban, cual dili-
gentes abejas, para contribuir con su
actuación en el escenario, con la venta
en el salón o cumpliendo otras tareas,
para que el éxito del festival fuera más
completo.Para agradecer a todos su contribu-
ción, sea en trabajo, sea en cooperación
artística o en propaganda, aportando los
premios de la rifa, o los que cooperan
en la administración y redacción de la
revista, o con donaciones para el fondo,
del cual ha de cubrirse el déficit de la
Revista... a todos ellos dirigió su pa-
labra el director P. Juan Hladnik y tam-
bién en este lugar expresamos nuestro
agradecimiento a todos y nuestro pedido
pedido que sigan apoyando el esfuerzo
noble que cumple la revista.En la hora de tanta confusión que rei-
na en el mundo, debe la Revista man-
tener la línea recta, a la cual han de
atenerse todos los buenos patriotas eslo-
venos a la vez fomentando su cariño ha-
cia su lejana patria y hacia el buen
pueblo argentino que nos ofrece la se-
gunda patria.El festival dejó como beneficio limpio
\$ 420, o sea para un número. Es una
ayuda eficaz, que agradecemos con to-
do corazón. Con ella se cubre el déficit
del año pasado. Pero ya los meses veni-
deros nos presentarán sus grandes cuen-
tas — otra vez aumentadas en un 22%,
por lo cual apelamos también a la gene-
rosidad de nuestros buenos lectores, ami-
gos y bienhechores, para que nos hagan
llegar abundantes recursos, para poder
hacer frente a los gastos.Un agradecimiento especial debemos
al joven De Martino, el animador sin
igual, y al público que tan generosa-
mente cooperó en el remate.

David Doktorič:

ŽIVLJENJE, O DAR ČUDOVITI!

Tvoje življenje, mar res je le tvoje?
Prav brezpogojno? — Kaj se ti zdi?
Odgovoriti mi moreš le dvoje:
Ali je tvoje, ali pa ni!Če je tvoje, ga smeš prodati,
Če je takó tvoje, čemu le postave sveta
kaznujejo samoumor ti kakor zločin?Ako ni tvoje, čigavo je pa? — — —
si krajšati, vzeti, ga zametati!
Njegovo je,ki nad nami čuva z nebeških višin,
"Življenje" ki sebe se sam imenuje
in vsakega sam je življenja izvor!Življenju prav vsemu le Bog gospoduje,
življenju najvišji sam Bog je vzor!O! — Kako dragocen je ta dar,
ki nam ga iz večne ljubezni je dal
nebeški naš Oče in Bog, Gospodar,
ko nas je iz blata v življenje pozval!Iz blata? — Da, da! — Iz nič in blata!
Saj kdo celo to ti trdi,
da klije življenje iz same snovi,
pa vara le sebe in tebe, svojega brata,
se morda grdo iz Boga še norčuje,
Njega taji in se mu posmehuje,
brezumni predrznež nesrečni!Prežarko mar solnce sijati preneha,
če slepec ga ubogi taji?
Gospod naš mar biti preneha Vsevačni,
oholi ker um omejeni slepi
pregosta ti mrena pregreha?Življenje, ta dar čudoviti,
življenje, skrivnostni ta dar plemeniti,
iz nič in blatne snovi
skrivnostno zbudi se, rodi,
le če ga priklíče beseda stvarilna,
Najvišjega volja vsesilna,
ki vsemu veselstvu in nam ukazuje,
v modrosti neskončni nad nami kraljuje!

L J U B E Z E N !

Ljubezen! Ti čarobna sila v duši,
popolnost kličeš se Boga,
nam srca dvigaš kvišku k rajski luči,
predčut veselja večnega.Ljubezen! Pridi k nam z višin nebeških,
in zbudi nam pomladnih dni,
izbriši spet iz mračnih src človeških
ledenih zimskih sanj sledi.Ljubezen! Božja moč ti čudotvorna,
kreposti večnih sveži vir,
ukloni naša srca si uporna,
da zaželeš si božji mir.

MIR DELAJO

V Parizu so se zbrali predstavniki vseh narodov, da postavijo temelje bodočemu miru. Velika stvar je ta in z zanimanjem in upanjem upirajo tja svoje poglede narodi.

Tudi mi Slovenci imamo mnogo želja, katere bi nam mednarodna konferenca morala uresničiti in zahtev, katere bi nam morala izpolniti.

Ali moremo kaj dobrega pričakovati? Iz zdrave in plemenite korenine zraste zdravo drevo in dober sad. Toda iz malopridnega drevesa ni prida pričakovati. Na majavem temelju nebo stala trdno hiša . . . Kakšna je korenina in kakšen je temelj, na katerem naj bi bil ostvarjen mednarodni mir?

Sveti Duh je po Davidu napisal tele besede v 2. psalmu: "Zakaj hrume narodi in siljudestva izmišljajo prazne nakane? Zbrali so se kralji zemlje in knezi so se zvezali proti Gospodu in njegovemu Izvojenemu: Stérimo njegove vezi, proč vrzimo njegov jarem!" . . .

Pred 3000 let je bilo torej na svetu ravno tako kot je danes. Oblast so imeli v rokah brezbožni in hoteli odpraviti postavbo božjo. Tudi tedaj so kričali, da ni Boga in razbrzdano stregli svoji poželjivosti. Toda, kaj so dosegli? Svojo pogubo pač! Nesrečo in razdejanje za svoj narod, toda Boga niso odpravili in vere tudi ne, niti oni, niti v sledečih tisočletjih. Predstavniki narodov, ki sedaj zborujejo, bi pač morali vzeti zares nauke tisočletne zgodovine in nehati s slepomišljenjem. Prva točka, na kateri mora biti zgrajen mednarodni mir je:

BOG JE STVARNIK IN GOSPODAR NARODOV.

Pravijo novodobni brezbožniki: Boga so si izmislili ljudje . . . Kdaj so si ga izmislili? V sivi davnnini? . . . Od kod le prihaja ta modrost, ki nima nobenega dokaza? . . . Tako delajo tisti, ki hočejo v kalnem ribariti. Toda kako si drznejo zahtevati od ljudi, da naj verjejo v njihove pravljice, ko vendar oni odrekajo verjetnost trditvam, katere imajo v zgodovini vsestransko oporo? V preteklem stoletju so poskusili vero razložiti na osnovi "evolucije", češ da je bil človek najprej malikovalec, potem je odpravil množico bogov in ostal z enim samim; na najvišji stopinji pa bo vera sploh odveč, ker bo znanost človeku razrešila vse uganke . . .

Kaj vse so storili brezverski učenjaki, da bi to trditev dokazali iz zgodovine verstev primitivnih narodov, toda dosegli so ravno nasprotno. Resnicoljubni etnologi so celo našli pot do prave vere in do Boga, ker so jih dejstva prepričala ravno nasprotno kot so preje domnevali na osnovi razvojne teorije.

Objektivno spoznavanje zgodovine narodov dokazuje namreč prav nasprotno. Da so namreč v vseh narodih in v vseh časih vstajali ljudje, hudobni, nuemoralni, koristolovski, pohotni, kateri so vedno vzdigovali krik proti Bogu ali proti bogovom in verski oblasti, ker jih je žulil jarem in ovirala postava v njihovi razbrzdanosti. 2000 let pred Kristu, som je človeška bestija ravno tako besnela proti Bogu ne le med Judi, temveč tudi med Babilonci in Asirci, med Egipčani in Kitajci, kakor to dela danes med civiliziranimi narodi . . . In vendar niso mogli odstaviti Boga in iztrgati vere iz človeškega srca!

Pač ni treba povdarjati zakaj! Tudi slepci ne bodo sklatili sonca z neba. Ne vidijo ga, to je res, toda ne zato ker ga ni, temveč zato, ker so slepi . . . V teku zgodovine najdemo nešteto lažimodrostnih poskusov, kako "streti jarem božje postave". Poslednji je ta, kateri sloni na racionalizmu 19-tega stoletja. Napredek znanosti je tako dvignil greben brezbožnežem, da so kar na ves glas skričali, da bodo Boga definitivno odstavili. Z napredkom medicine bodo premagali raka in gobe, odpravili bodo smrt; s socijalnimi uredbami bodo zmagali krivice in ustvarili srečnega človeka v zemskem paradižu. Božja luč, betlehemska zvezda, bo otemnela pred električno obločnico . . .

Pred 50 leti je brezbožni napuh postal tako velik, da se je začel polasčati dvom tudi najboljših . . . Toda vsaka stvar se presodi po delih in lažna učenost se je kmalu ujedla sama sebe, zakaj kolikor več ljudi je potegnila za seboj, toliko večje gorje je prihajalo nad narode. Med tem ko so zaprli duhovnike v zakristijo in hoteli spraviti vero v skrivni kotic človekovega srca, da bi v javnosti zavladal popolen laicizem in popolno brezbožstvo, se je pričel razkroj narodnih sil, socijalni kaos, moralna razbrzdanost, porast zločinov, nestalnost javnega reda, tako da so trezni opazovalci z bojaznijo prisluhnili hrumu, kateri je prišel naznanjati bližajoči se vihar.

Ljudje, ki so včeraj še ploskali lažiznanosti in socialnim utvaram so pričeli odpirati oči in kar glasno opozarjati na nevarne posledice.

Brunetiere je v ugledni francoski reviji "De deux Monde" objavil globokoumen članek, ki je razburil po pravici vse zaspane kilmavce, ki so v komodnosti klečeplazili za brezbožnimi kričachi tiste dobe. Zapisal je tele besede na račun toliko hvalisane znanosti: "Obetala je človeštvu srečo, toda ni je dala niti za prašek. Obetala je mir, pa ga nimamo. Obetala je luč, toda je odrinila rešitev najbolj perečih vprašanj še bolj daleč kot nikdar" . . .

Sinovi največjih brezvercev 19-tega stoletja so brdsko razočarani spoznali, da gre svet v propad po poti nevere in tako imamo koncem stoletja glame znanilce ostre reakcije proti brezbožnosti. Leon Bloy, Paul Bourget, Ernesto Hello med Francozi, Veerkade med Holanci, Galicin med Rusi, Benson in Chesterton med Angleži, ter nebroj drugih, kateri so iz teme brezbožnosti našli izhod v luč svete vere, so z globoko iskrenostjo pokazali svetu prepad v katerega drvi po tisti poti.

Že prva svetovna vojna je odprla oči premnogim; druga svetovna vojna, ta zadnja morija, ki je logična posledica poživljenja v katerega je vodil neverni materijalizem, je doprinesla še mnogo več k razbistrenju iskrenih resnicoljubov. Brezkončna je vrsta bogoiskalcev, bivših komunistov, socijalistov, framacsonov, gledaliških igralcev, oderških in filmskih umetnikov, inženirjev in znanstvenikov, kateri so se javno in glasno izrekli proti brezbožnosti in omlednemu človečanstvu, v katerega so preje stavili svoje nade.

Le zaslepljena množica, katera požira tendenciozne brošure zavednih zapeljivcev ali zaslepljenih demagogov, se še drži "mode", da je treba zabavljati čez vero, čez farje, čez Cerkev . . . Počasi se bo že tudi njim zdanilo. Toda dokler je masa naroda v brezbožni temi, bodo seveda tudi demokratični narodni predstavniki blodili po mraku. Zato jepač naravno, da se v Parizu še sedaj ne upajo dosti jasno govoriti glasniki resnice in pravice. Zato niso nič imenovali božjega imena in niso začeli v imenu Svete Trojice svojega mirovnega dela in niso nič poklicali v posvet predstavnikov Evangelija in božje modrosti in tudi ne Svete Cerkve . . .

Toda zastoj se trudijo zidarji, če Gospod ne zida hišo . . .

LE NA BOŽJI PRAVICI

je podan temelj srečne bodočnosti. Bog je Stvarnik, gospodar in sodnik vseh narodov in poedincev in samo na tej osnovi je mogoč med narodi red in mir. Človeška modrost je majhna in omejena; moč in razumnost človekova je omejena, zato je Gospod Bog sebi pridržal pravico, sodbo in maščevanje, ljudem pa je zapovedal, naj goje ljubezen, da s tem postanejo vredni plačila. "Meni gre maščevanje; jaz bom povrnil" tako govori Gospod. Prav zato je poslal Nebeški Oče svojega Sina na svet, da bi človeštvu pot pokazal. Kot prvo zapoved je povdaril ljubezen in odpustčanje. Znamenje božjih otrok, znamenje Jezusovih učencev je spolnjevanje zapovedi ljubezni. Bog je narodom to, kar je oče družini. Njegova beseda naredi red med sprtimi otroci.

S tem seveda ne trdimo, da človeška postava naj ne kaznuje hudobije, pač pa to, da naj s pravico vedno hodi tudi ljubezen, katera naj oprosti tedaj, kadar krivda ni dokazljiva, ali kadar ni javni varnost in blagru na kvar. Človek je človek. V svoji omejenosti tako lahko pade v zmoto, da nevede in nehote služi kot orodje hudobiji . . . Narobe je to, to vemo, toda vsakemu se lahko kaj takega zgodi. Neodgovorni vršilci dolžnosti, zavedeni fanatiki, nevedni fantasti ne vidijo nikdar vseh posledic svojega dela in zato je seveda nemogoče določiti višino njihove krivde. Uničiti take z ognjem in mečem je ravno tako

nesmiselno, kakor je bilo nesmiselno njihovo neodgovorno delovanje, katerega so obdolženi. Le sovraštvo more diktirati brezsrčen postopek, toda človeškemu srcu se tako ravnanje upira.

Treba je iti bolj na globoko. Treba je poiskati korenino hundobije. Kakor je neuspešno zdravljene rane, če jo zdravijo le zunaj, kajti pod kožo gre potem gniloba naprej in postane še bolj nevarna, —treba je izslediti notranji vzrok bolezni—; prav tako je tudi treba sedaj, ko naj si pride svet na jasno o položaju v katerem se nahaja. Razkrinkati je treba laži, zmote, korupcijo, zlorabe, katere so narode zapeljale na pot nesreče, sovraštva, pohotnosti, nezvestobe, ter splošne moralne propalosti, katera je svet pripeljala do tako strahotne krize, kot je zadnja vojna in povojni kaos. Kdor misli, da bo na maščevalnosti in na sovraštvu obnovil urejeno življenje je prav tako v zmoti kot tisti, kateri bi v vodne vrtnice sejal pšenico . . .

Še več nam pove zgodovina in božje razodetje. Svetu ni dano nobeno drugo ime, v katerem bi bilo zveličanje kot ime Jezusovo.

VOGELNI KAMEN JE KRISTUS

tako nam jasno pove božja beseda. In če ljudje ta kamen zavržejo, s tem samo sebe poženejo v prepad. Ne le zveličanje duše nam je dano v tem imenu, temveč tudi časno blagostanje temelji na njem. Kristus hoče biti kralj, ne zato, ker je oblasti željen, temveč zato, ker je njegova postava edini solidni temelj reda in miru med ljudmi. Prerok Izaija je klical Judom besede božje: "Silno napako ste zagrešili, ker ste pot Gospodovo zapustili. Boga, ki je studenec žive vode ste zapustili in ste si izkopali vodnjake, kateri ne drže kapnice . . ."

Rekel je starček Simeon o detetu Jezusu: Ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih ter v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo. Prav v teh besedah nam je podana razlaga, kakšna je pot hundobije in usoda človeštva, ki je tako tesno povezana ravno z vero v Jezusa Kristusa. Kadar se ga narodi zvesto oklepajo jim je v vstajenje, v srečo; kadar od njega odpadajo,

pomeni to njihov gospodarski in moralni propad.

Zastonj se torej trudijo advokati, sodniki, strokovnjaki, inženirji, profesorji in politiki, da bi našli v sami znanstveni preiskavi problemov izhod do sreče. Mimo Njega iti, kateri je povedal: Jaz sem pot, Resnica in življenje. Kdor v me verje ne hodi v temi, temveč ima luč življenja", pomeni toliko kot drveti po potu pogube naprej v še večjo nesrečo. Res se premnogi rogajo tej trditvi. To je pač tragika človeštva, katero je zapadlo radi greha v hudičevo zanko iz katere ga more izpeljati samo ponižna vera, nikdar pa ne napuhnjena učenost in znanstveni napredek.

Kadar bodo predstavniki narodov prišli do tega, da bodo postavili na mizo predse evangelij; da bodo poklicali na pomoč Svetega Duha; da bodo priznali svojo blodnjo in sklenili postaviti mednarodni mir na temelje božjih zapovedi in resnične ljubezni do bližnjega; kadar bodo zavrgli sovraštvo kot delo satanovo in postavili za temelj socialni in politični uredbi sveta resnico, da imamo vsi ljudje enega Očeta, da smo vsi odrešeni po Jezusu Kristusu, v katerem smo bratje; da je človekova končna sreča šele v večnosti, zemlja pa je kraj preskušnje, kjer moramo vsak gledati, da kar mogoče veliko dobrega storimo bližnjemu . . . Tedaj šele si bodo vsi ljudje podali roke v splošnem blagostanju. Tedaj, kadar bodo prostovoljno in z iskreno željo zaklicali vsi: "Vladaj Kristus Kralj!"

Kdaj bo to? . . . Lahko bi bilo, če bi ne bila vedno na deluhundobija in zaslepljenost! Toda kljub temu ni prav, prepustiti se malodušnosti. Tudi to se bo nekoč zgodilo . . . Toda za vsakega posameznika je najvažnejše to, da je njemu vedno odprta pot do sreče, če vsaj sam zase in v svojem krogu življenje tako uravna, kajti sredi vojska lahko človek nosi mir v svojem lastnem srcu in v svoji družini. Vsaj tega bi se lahko vsak naučil iz strašne mednarodne tragedije. Kar se pa tiče mednarodnega življenja, je pa treba da se v dno duše prepričamo, da je zastonj vsak poskus, ostvariti med narodi mir brez Boga in božje postave, ker je Kristus edini temelj srečnega človeštva!

Po daljši bolezni je bil rešen trpljenja

† Lojze Hvala, star 50 let iz Lokovca pri Čepovanu. Bolezni, ki ga je trla že 5 let, se je pri-družila pljučnica in je dobri rojak zatislil za vedno oči 7. okt. in bil naslednji dan položen k večnemu počitku na Čakariti.

Za rajnim žaluje žena Ivanka, hčerka in sin, oba mladoletna.

Tukaj zapuščata sestre Amalijo por. Drantič in Julko. V Rosariju Štefanijo por. Bratina. Doma pa mater in brata.

V Štomažu pri Ajdovščini je umrla od bradikardije v januarju 1944 stara 65 let

† Rozalija Lozar.

Zet † Karlo Bratina je bil odpeljan v Nemčijo, od koder se ne bo več vrnil.

Za rajnimi žalujejo v Vrtovinu hči Lucija por. Bratina s tremi otroci. V Rosariju pa je hči Milka por. Vodopivec.

V Novi vasi pri Štjaku je zaspala v Gospodu

† Marija Mislej, stara 80 let. 4/4 1944 je ugasnila mati, 27/11 1945 pa ji je sledil

sin † Ivan Mislej, ki je zapustil doma ženo s 5 otroci. Doma žaluje za ženo in sinom še živi oče. Tukaj pa, v Rosariju obžalujejo mater in brata, Polde in Jože, ter Angela por. Kompare.

Pogrešana sta Komparetova Jože (v Nemčiji) in Lojze (v Rusiji).

V Cerovem je 1/11 45 umrl naravne smrti

† Karel Bregantič, star 78 let. Doma zapuščata ženo in sinove Ladislava, Mihaela ter hčere Perino. V Parani pa živi sin Karel ter hčere Marija por. Pintar, Amalija por. Jakin in Matilda por. Prinčič, z družinami.

Ubija je bila doma tudi hči † Leopolda por. Forti z otrokom in možem, vsi kot žrtev boja za svobodo domovine.

V Velikih žabljah na Vipavskem je umrl

† Franc Živec, star 50 let.

Zgubil je tudi dva sinova.

Istotam obžalujejo tudi

† Miljota Krušič.

Star 50 let je bil ubit v težkih dneh prestanega boja ob enem s Kočjačevim Tončkom (Plahuta), Mihovim Lojzom, Vodanovim in Kreparjevim. Kraj smrti je neznan. Na domu je ostal še brat Jože, oženjen. Tukaj pa je sestra Antonija por. Živec.

V Gorici je bil ubit v dec. 1944 † Rudolf Kodolja, star 49 let. 13/2 45 je bil ubit njegov brat † Miha Kodolja, star 42 let, kar je tako potrla mater † Marijo Kodolja, da je 21/2 45 umrla od žalosti. Doma je hči, Polda por. Rijavec, in sin Pepi, tukaj žaluje hči Pavla, por. Rojc. Nekje na Gorenjskem je pa bil ubit † Milan Rojc, star 28 let že 1941 leta, tudi kot žrtev za domovino. Tukaj žaluje za njim brat Peter Rojc.

PISMO IMA PRI NAS JANEZ ŠVIGELJ. Oglasi naj se na Pasco 431. Lahko kliče tudi telefonično na 48-3361.

NOVA MAŠA NA OTLICI. Na angeljsko nedeljo 1. sept. je imel prvo sv. mašo Jože Vidmar. V Rosariju ima brate Franca in Lojzeta ter sestro Franco por. Polanc.

KDO VE ZA JAKOBA CIGALE. Doma je iz Novega Sveta pri Vipavi. Išče ga sestra Ivana por. Šemrl v Lomeh pri Črnem vrhu. Odgovor na Pasco 431.

FALTA EL FUNDAMENTO

El adelanto de la ciencia y técnica hace al hombre pagado de sí mismo. Pero es tan limitado su alcance, que, con sustraer a la creación algunos secretos, ya se cree autorizado para considerarse dueño de lo que recibió para administrar... Con todo, cometía la misma locura desde siempre. Hace 3000 años escribió David: "¿Por qué se embravecen las naciones, y los pueblos maquinan proyectos malos? Hanse coligado los reyes de la tierra: se han confederado los príncipes contra el Señor y contra su Cristo: Rompamos sus ataduras; arroja-mos lejos de nosotros su yugo" . . . No han destronado a Dios ni entonces ni más tarde. Sin embargo se sigue repitiendo la misma historia. Aunque la maldad lleva siempre fatalmente a la ruina; aunque la historia demuestra con hechos evidentes, que el hombre vive feliz sólo en cuanto acepta a Dios por dueño y a su ley por base de la vida pública y privada, se dejan los pueblos engañar de nuevo por los enemigos de Dios . . . Para los sinceros es tan evidente la verdad de que el mundo puede andar bien, solo mientras se deja guiar por Dios, como es evidente para todos de que el agua corre cuesta abajo . . . Sin embargo los eternos fracasos de la mentira atea, no bastan para serenar a la humanidad . . . Las generaciones son como niños que no quieren creer que el fuego quema, hasta quemarse . . .

Puesto que la última corriente atea arrastró más poderosamente todavía a la humanidad que las anteriores, levantó la Iglesia su voz en una forma especial instuyendo la fiesta de Cristo Rey, recordando al mundo la grandiosa verdad revelada: "Jesús es la imagen del Dios invisible, engendrado ante toda la criatura: pues en El fueron criadas todas las cosas visibles e invisibles . . . por El, y en atención a El mismo. El tiene que ser ante todas las cosas; y todo subsiste por El. Y El es la cabeza de la Iglesia . . . para que en todo tenga El la primacía . . ." (Col. cap I.) ¡Este es el único camino para el arreglo del mundo!

En París están reunidos los representantes de todo el mundo para poner las bases de una paz duradera. Allí están los expertos en todas las materias de la economía, derecho, geografía, etnología, técnica, para estudiar los problemas que han de resolver para el bien del mundo. Muchos discursos se pronuncian, se discute con fanatismo, se presentan planes, proyectos y contraproyectos, pero los comentarios cuentan que en lugar de adelantar se embrollan siempre más.

El mundo descreído es incapaz de comprender ese fracaso, pero los creyentes tenemos una explicación bien clara, pues sabemos, que al reunirse los grandes no se hizo ninguna invocación del Espíritu Santo, ni siquiera se inauguró la conferencia: En nombre del Padre y del Hijo y del Espíritu Santo.

No se tomó para nada en cuenta la palabra de Jesús: "Yo soy la vid y vosotros los sarmientos. Quien está unido conmigo y yo con él da mucho fruto, porque sin mí nada podéis hacer" (Juan 15, 5). Tampoco se hizo caso de las palabras de San Pedro: "No hay salvación en ningún otro nombre que en el de Jesucristo. El es la piedra angular. Pues no se ha dado a los hombres otro nombre, por el cual debamos salvarnos" (Hechos 4, 12). Se desoyó también el encargo de San Pablo: "Todo lo que hagais de palabra o de obra, todo sea en nombre del Señor Jesucristo . . ." (Col 3, 16).

Los señores grandes, avergonzados quizás del nombre cristiano, aunque todos lo llevan, ya que tantas simpatías demuestran para con los judíos, concediéndoles privilegios ante todos los pueblos cristianos, podrían fijarse en el antiguo testamento en el salmo 126: "Si el Señor no es él quien edifica la casa, en vano se fatigan los que la fabrican. Si el Señor no guarda la ciudad, inutilmente se desvela el que la guarda. En vano será el levantarse antes de amanecer . . ."

¿Se ha nombrado para algo, el nombre de Dios con una invocación para la luz? Entre los minuciosos relatos, donde no se omite ningún chiste ni ninguna insensatez de los oradores, no apareció ni la más mínima mención de alguna referencia a Dios. Más todavía sabido es que el vicario visible de Dios sobre la tierra, el Sumo Pontífice, no ha sido invitado para nada, para asistir o siquiera para sugerir el camino de la paz . . . ¿Se puede esperar pues algo definitivo, algo duradero? ¿No es acaso éste exactamente el caso de la

EDIFICACION SIN FUNDAMENTO.

ya que no se cimienta en Dios. A fines del siglo XIX quiso el hombre destronar a Dios y colocar en el altar a la ciencia. El progreso técnico, y los descubrimientos portentosos le parecían la llave que habría de abrirle los misterios de lo desconocido, eliminando a

Dios y la eternidad. La teoría evolucionista se abrió paso en todos los campos. Lo que afirmó Darwin para la biología, aplicó Spencer a la psicología y sociología. En esa misma idea se inspiró el marxismo que logró resquebrajar fatalmente todo el orden social. De esa misma base sacó Renán sus principios religiosos queriendo reducir el cristianismo a un mito . . . Ya no hacía falta Dios, pues no lo hallaron en ninguna retorta ni se dejó someter a ningún análisis matemático.

Hace cincuenta años parecía asegurado el triunfo del ateísmo. Los ingenieros, los médicos y técnicos confiaban destruir al mismo tiempo el cáncer, las injusticias sociales, el abuso del capital, la muerte y al mismo Dios. Las luces del cielo pronto debían de apagarse, pues el mundo quedaría iluminado por la luz de la ciencia. ¿Qué es la estrella de Belén frente al foco eléctrico? . . . En aquel entonces se creía que iba a terminarse la "era del Espíritu Santo" para imponerse la "era del laboratorio".

Las cosas se conocen por los frutos. No faltaron espíritus perspicaces, suficientemente sinceros como para arteverse a delatar el disfraz de ese cientificismo y gritar alarma en voz alta. Allí tenemos a un León Bloy, al principio seducido por sus pasiones y deslumbrado por la locuacidad atea, pero que luego logró romper la careta hipócrita a la mentira. He aquí los términos recriminatorios de Brunettiere que ataca de frente el misticismo de aquella "ciencia hipócrita": "Has prometido dicha a la humanidad, pero no le has dado un adarme de ella. Has prometido paz y no la poseemos. Has prometido luz pero no pasaste de tornar más lejana y remota la solución de los problemas fundamentales".

En los círculos de limitada erudición pudo mantenerse el mito de la civilización y progreso gracias a la corrupción moral fomentada por las lecturas frívolas, teatro abominable, cine perverso y escuela laica, pero los espíritus más independientes, no contentándose con la afirmación de que detrás de la estrellada bóveda del firmamento no hay otra cosa que más y más estrellas, se percataron de la humillante deградación del hombre que busca la dicha por ese camino. Todas las personas de pensamiento sano se dieron cuenta de la bancarrota de la ciencia como generadora de moral y bienestar. Por cierto que Pasteur sabía algo más que un maestrillo o escribiente, pero al hombre sensual le gusta más lo que deja rienda suelta a sus pasiones. Mientras goza de buena salud le resulta incómodo prestar atención al infinito y a las razones lógicas; se tapa los ojos ante el sufrimiento ajeno, no quiere oír los gritos del dolor ni analizar las consecuencias del error.

Dios es la piedra angular de la humanidad. Sin El es inevitable el derrumbe. El mismo Rousseau calificó como crimen la falta de la religión. Eliminar a Dios de las leyes trae consecuencias catastróficas, pues en el lugar vacío del trono de Dios el hombre se coloca a sí mismo. De ahí vienen todos los horrores de los totalitarismos que son idolatría de su propia nación o clase, personificada en alguna persona. El hombre es en el fondo de su alma esencialmente inclinado al culto, y si no lo da a Dios lo brinda a algún simulacro . . . tan esencialmente como por la falta de alimentación correspondiente traga pasto y raíces para saciar su hambre.

Pero aunque la opinión pública siguió y sigue incluída, la tragedia de la humanidad emocionalmente continúa los espíritus profundos y sinceros. Charles Peguy, Ernesto Psichari (nieto de Renán, uno de los

más blasfemos escritores) son dos representantes de aquella juventud francesa, que, puestos en un ambiente francamente hostil a Dios y a la Iglesia, descubren, como el único paso hacia la dicha, el camino de la fe en Dios y la Iglesia La Francia católica de hoy, la de Jaques Maritain, está formada por los nietos de los ateos escritores y artistas del siglo pasado. La masa ignorante en América y Europa experimenta dolorosamente el bluf "del siglo esclarecido". Las dos guerras documentaron su completo fracaso. Lo que falta es sinceridad y valor.

El despertar de la conciencia cristiana después de la guerra anterior, que llevó a centenerase de los más geniales hijos franceses, rusos, ingleses, alemanes a la soledad conventual, para dedicarse allí exclusivamente a la oración y al apostolado, para facilitar también a los hermanos extraviados el regreso hacia la única verdad salvadora; las conversiones clamorosas de actores famosos cinematográficos y dirigentes políticos ateos, que se suceden diariamente, son indicios claros para los conductores de los destinos de la humanidad. Bien podrían comprender en qué bases deberían establecer el bienestar de la humanidad futura.

Pero en los tiempos "democráticos" no se ponderan razones sino votos. Ese es precisamente el error fatal, que están cometiendo también en la trascendental conferencia, donde los representantes de las naciones debieran esgrimir razones de justicia y no jugar con las pasiones.

EL PEZ GRANDE COME AL CHICO

En la guerra hablan las armas, se impone la fuerza, pero la felicidad de las naciones es incompatible con la opresión y violencia. El derecho del más fuerte reina entre los animales. El pez grande se come al chico . . . ¡Allí estamos!

Los arquitectos de la dicha futura fallan en el punto principal, al no tomar en cuenta a Dios. Prescindiendo de esa realidad, evidente condición del arreglo internacional, se impone forzosamente el materialismo, que es el derecho del más fuerte. Pero no sirve la misma regla para el hombre que para el animal, pues la bestia no sobrevive a sí misma, no hubo ni habrá guerras de ratones contra los gatos más que en las fábulas — ¡pero el hombre tiene alma y tiene su derecho que es más duradero que la fuerza. Con la espada o la bomba atómica se puede acallar la oposición sólo temporalmente, pero al final triunfa el pensamiento contra el brazo.

Cuatro siglos de persecuciones contra los cristianos son una lección clamorosa de que la verdad y la justicia no muere ni entre las muelas de las bestias, ni entre las torturas de los verdugos, ni ahogadas en los pozos, ni en las cadenas y humillaciones. Todo el poder, elocuencia, riquezas y astucia que empleó el pagano imperio contra los indefensos cristianos quedaron derrotados. La fuerza tuvo que capitular ante la Verdad y Justicia Todo el poderío del imperio inglés no pudo triunfar contra el pueblo irlandés; Polonia, víctima de tres potencias poderosas, se levantó de su humillación después de cien años; los pueblos balcánicos, oprimidos durante cinco siglos, han sobrevivido al imperio otomano, su cruel opresor . . .

Se puede matar el cuerpo, pero no se mata el alma que reclama su justicia. Por eso grita la sangre derramada en venganza y su clamor llega hasta el cielo y así como los padre alcanzan su justicia en sus hijos, lo mismo llegan a ser castigados en su posteridad por sus crímenes sociales y políticos.

La historia escribe con letras torcidas, por cierto,

Con gran brillo se realizó el Congreso Mariano. La Colectividad eslovéna participó en la solemne procesión con los dos estandartes aclamando a Ntra. Sra. de Luján en su marcha triunfal.

El 27 de Octubre se realizará la peregrinación eslovéna a Nueva Pompeya a las 15 horas según el programa tradicional con oraciones y cánticos.

pero el conocedor puede muy bien entender su lecciones, pues siempre está cumpliéndose la palabra divina: "No os hagáis la justicia vosotros, pues a mí me pertenece la venganza; yo retribuiré."

Imponer pues a los vencidos implacablemente las cadenas de la esclavitud es tanto como poner leña al fuego del rencor que aprovechará la primera oportunidad para la revancha. Procediéndose en esta forma no cabe duda que la tercera guerra mundial ha de encenderse bien pronto. Para evitarla no hay más que un camino: eliminar las ideas falsas, y perversas con las doctrinas materialistas; restablecer el universalismo cristiano, única base de la fraternidad verdadera; alejar de los pueblos aquellos que enseñan el odio.

Los límites justos son por cierto el asunto primordial de la conferencia de la paz. En este punto hay que imponer la justicia contra todos los egoísmos colectivos y nacionalismos voraces. Tolerar propagandas mentirosas, tomar parte con los hambrientos de tierras ajenas es tanto como salir de la base de la paz internacional duradera.

Pero? se puede pretender tal actitud en diplomáticos que no creen en Dios ni en la Justicia eterna? "El hombre dispone sus caminos, pero el Señor es quien dirige sus pasos", dice el Espíritu Santo y es la verdad principalísima que deberían tener en cuenta los arquitectos del porvenir mundial . . . Con todo no les importa nada. Se preocupan sí, de la reparación de daños materiales, causados por la guerra, pero no toman en cuenta los estragos morales que sufre la humanidad, y que son causa de todo el mal. Son como el médico que se empeña en cicatrizar la llaga y no le importa a curar la causa interna que la provoca . . . Si logran desarraigar el naci-fascismo no tardará el demonio en hallar otro título para llevar los pueblos a la ruina.

Sólo la fe en Dios y en la Justicia divina prestan base para un arreglo internacional. Para una paz duradera, tendrán que convenir todos los pueblos en la verdad de que se dió a la humanidad.

EL NOMBRE DE JESUCRISTO

sólo en el cual hay salvación. Sólo en El está cimentada aquella igualdad, libertad y fraternidad que es capaz de reconciliar a los pueblos. No sólo la salvación del alma, no sólo la redención del pecado personal nos está concedida en el nombre de Jesús, sino que por

El nos vienen también los beneficios colectivos, pues Jesucristo es la cabeza de toda la humanidad, y por El tenemos restablecida la unión con Dios Padre. Renegar de Jesús, alejarse de El es abandonar el camino, pues El es el Camino, la Verdad y la Vida. El es la fuente de agua viva. Renunciar a esta fuente es condenarse a morir de sed, según las palabras del profeta, pues los aljibes, con los cuales se pretende reemplazar la fuente de agua viva, son inútiles . . . Piedra angular, fuente viva, único maestro . . . son títulos que pertenecen a Jesucristo como fundamento de la felicidad temporal y eterna de los individuos, de los pueblos y de la humanidad.

No basta dejar la fe como asunto privado en la intimidad de las almas. Jesús pretende el título del Rey y quiere y debe ser el legislador, para que el mundo alcance el grandísimo don que le ofrece el "Príncipe de la Paz".

Rousseau, adorado ideólogo del socialismo, creía que la fe debe retirarse de la vida pública a la intimidad del corazón. No pretendía negar a Dios ni era ateo, pero negó a Jesucristo como piedra angular de la sociedad. Las leyes laicas, la escuela laica, el liberalismo en la vida y la economía son consecuencias lógicas. Rousseau, Voltaire, Maquiavelo, Kant, Comte y otros son los grandísimos culpables de haberse salido el mundo de quicio.

Por más que calumnien la "oscura Edad Media", los modernos son incapaces, con todos los focos eléctricos y bombas atómicas, de devolver a la humanidad la estabilidad de la paz que disfrutaba el mundo en aquellos siglos pasados, cuando en todas las universidades se tenía por base la Summa Teológica de Santo Tomás de Aquino, en la cual están establecidas también las bases evangélicas para el derecho internacional. En aquella época de la universalidad cristiana, no exenta por cierto de pecados y errores, no existían odios nacionales, y muchísimas guerras han sido evitadas por la intervención del Sumo Pontífice, padre común de toda la cristiandad. Hubo también guerras pero no eran de exterminio; y cuando llegaron a entenderse los enemigos de ayer se sentaron a la mesa en la cual colocaron el Evangelio y en nombre de la Santísima Trinidad establecieron las condiciones de la paz como cristianos, hermanos en Jesucristo ambos obligados a la misma justicia de Dios, padre de todas las naciones.

CON LA MISMA MEDIDA

con la cual medis, seréis medidos, estableció Jesucristo, ante cuyo tribunal todos hemos de presentarnos. El tribunal internacional no está capacitado para llegar hasta el fondo del crimen, de la malicia ni la ignorancia. Juzgar a los pueblos, condenar a los supuestos criminales es cosa harto difícil. Evidentes son los crímenes del nazismo, fascismo y comunismo, pero el ejecutor del crimen puede muy bien ser uno, que ni

siquiera notó lo criminal de su acción. A veces instrumento ciego, otras atontado, alguna vez convencido de servir a una causa buena . . . ¿Quién puede acertar la justa medida de la culpa? aunque es evidente lo horrible del crimen . . . Es necesario desarraigar el mal, pero no debe castigarse a los inocentes.

Para darnos Jesucristo un amortiguador del ímpetu vengativo, nos impuso la norma: Amad a vuestros enemigos; haced bien a los que os odian; rezad por los que os calumnian y persiguen . . . Y de eso nos dió el ejemplo: Como hice yo, así debéis hacer también vosotros.

El pagano no pudo entender tales palabras. Para él no existía la fraternidad universal. Para el hombre moderno, que prescinde de la eternidad, también resulta un absurdo la idea del perdón. Y es lógico así. La eternidad no le importa para nada. Dios está demasiado lejos, para confiarle a El asuntos tan ardientes. Su amor propio herido lo impulsa a la venganza? Cómo ha de perdonar si es enemigo de la cruz? ¿Cómo ha de amar al prójimo en quien no ve otra cosa que un rival? Así se impone el odio, el veneno más grande para el corazón humano, de todos los vicios el más diabólico, que socava tanto la tranquilidad de un hogar cuanto la convivencia entre los vecinos y pueblos.

He aquí pues los pilares principales sobre los cuales ha de construirse la paz mundial, para que vuelva al mundo la felicidad:

1. Establecer la fe en Dios como fundamento de vida.
2. Tomar en cuenta la justicia eterna y la fraternidad universal en cuya base fundamentar el juicio de los criminales y los límites nacionales.
3. Restablecer la universalidad cristiana sobre las enseñanzas evangélicas. Todos los sistemas filosóficos, que disienten con la grandiosa síntesis cristiana que redactó santo Tomás de Aquino en su Summa Teológica, deben ser eliminados.
4. Más importante que castigar a los ejecutores de los crímenes es descubrir y desarraigar los errores, mentiras y falsas doctrinas que llevaron a la humanidad a la actual corrupción.
5. Los focos de la corrupción son la prensa, el cine, la radio, lugares de diversión. Todo eso como también el arreglo de las condiciones sociales, comerciales, políticas, culturales deben de sujetarse a la ley de Dios, revelada en los diez mandamientos.
6. Donde la justicia no encuentra razones convincentes, ha de aplicarse la caridad.

Si los conductores de los pueblos no llegaran a entenderse sobre estas bases no lograrán reconstruir las ruinas ni apaciguar a los pueblos. La tercera guerra mundial vendrá para demostrar otra vez más, que se fatigan en vano los albañiles, si no es el Señor quien edifica.

Na Selih pri Podmelcu je umrl
† Ivan Golja, star 71 let.
22/11 1943 je podlegel bolezni.

V Nemčiji pa je zgubil življenje
sin † Anton Golja.

Za rajnim očetom in bratom žar-
lujeta doma dva sinova in ena hčer
Tukaj pa obžaluje ljubljene rajno
Justin Golja z ženo.

V Sardiniji konfiniran je umrl
3/11 1943

† Franc Ščinkovec, star 40 let
doma iz Želina pri Cerknem.

* Doma zapušča ženo z dvemi otro-
ci ter brata.

Tukaj žive sestra Nežika, Fran-
ca por. Čufar ter brat Franc pa
živita v Čaku. Maša za rajnega bo
pri sv. Rozi 3. nov. ob 6 uri.

Andrej Bizjak v Rosariju je pre-
jel vest od doma iz Dola pri Gorici,
da mu je 19/11 1943 umrla mati
† Ivana Bizjak, stara 60 let.

Brat † Franc Bizjak, star 33 let
je bil ubit 17/2 1943 v Tribuših v
partizanih.

Ravno o pustu 1842 je umrl doma
tudi stric, star 76 let.
Maša za rajne bo pri sv. Rozi
19. nov. ob 6 uri.

Po Argentini sem ter tja

V petek 1. febr. smo ob 14 uri tako srečno dovršili pol pota. Tellier je mala naselbina, kakih 20 km daleč v notranjosti od Puerto Deseado. Svet je sama ravnina. Toda vse je puščava. Komaj za ovčjo pašo kaj da. Dežja ni, čeprav je morje tako blizu.

Puerto Deseado je mestice s kakimi 2000 prebivalci. Leži ob izlivu reke Deseado, po katere strugi se je morje zarežalo daleč v celino in nudi odlično pristanišče. Zaliv je odkril že Magallanes l. 1520. Imenoval ga je po ladiji "Deseado" (Desiré), s katero je objadral zaliv. V mestu so šole, uradi, župnija. Iz mesta teče železnica 283 km daleč do Colonia Las Heras. Od tam pa je projektirana železnica še do Lago Buenos Aires, ki pa seveda ne bo nikoli stekla.

Reka Deseado ima izvir v jezeru Lago Buenos Aires, 500 km daleč. Precej poznana so že jezera Nahuel Huapi, Traful, Lacar in druga, poznana pod imenom Los lagos del Sur. Toda nič manj slikovita niso jezera, katera leže še dalje na jugu v ozemlju Santa Cruz. Tam so ogromna jezera, ki se s svojimi rokavi zjedajo daleč v gore, obkrožena s gozdovi in cvetnimi pašniki. Dolgo časa ni imel nihče volje, da gre v notranjost ogromne puščave, katera se prostira vzdolž ob morju in 300 km daleč v notranjost. Bila je to dežela, kjer so imeli svoj varen prostor razni razbojniki. Kar je bilo onstran reke Santa Cruz, ki je že široka reka, je bilo onstran dobrega in hudega. Kadar je kak zločinec prekorajčil to reko, je bil na varnem. Za njim ni šla več nobena policija. Prav tako pa tudi nihče ni drznil v gorovje, kjer se skrivajo krasna jezera kot Buenos Aires, Viedma, Lago Argentino in še druga manjša jezera.

Pot v notranjost je kazala tudi reka Deseado. Toda ta reka ni plovna. Celo pogosto se zgodi, da sploh ne teče. Morje ji pač pride daleč naproti, kakih 20 km, tam pa voda umrje. Na dolgi poti od jezera reka v suhem času usahne. Le v času velikega deževja v gorah je res prava reka. Tako majhna je ta voda, da se niti prav zavedel nisem, kdaj smo jo premostili. Bila je le hudournikova struga, kar sem videl.

VODE! VODE!

V Telieru smo hitro pokosili in že smo spet pognali dalje. Del potnikov je odšel v Puerto Deseado, drugi pa smo se udobno naložili za nadaljno pot. Do San Juliana je še dolga pot. 300 km je bilo že za nami, 340 pa še pred nami. Salamensko bo treba gnati da bomo tam od 20 uri. kakor obeta vozni red. V 5 urah bo malo težko.

Bomo ali ne, kaj se Vam zdi? sem vprašal šoferja, ki je izvrstno vozil. Kar 80 km je kazal včasih merilec.

Če ne pride kaj vmes, se lahko zgodi, je salomonsko odgovoril možak, ki dobro ve, da so za njih vozni redi le na papirju.

Svet pred nami se je nagubal. Cesta je iskala pot po tesni kotanji, na katere nižini smo prekrizali tisto, kar naj bi bila reka Deseado. Na oni strani smo pognali spet v vis in nato po živahno nagubani zemlji dalje. Če bi zazelenele tiste planjave, če bi se grički odeli z gozdovi in bi po holmih zardele cerkve, bi bilo to lahko na Dolenjskem, tam nekje na krškem polju. Toda vsa dežela je stremela v nas z mrtvim pogledom. Komaj kje se je pokazala čredica ovac.

Kaj pa je tamle? Daleč tam nekje, prav na koncu ceste, ki je prav tamkaj imela precej dolgo črto čisto revno, je nekaj blestelo v soncu. Kmalu smo zvedeli kaj je bilo. Omnibus iste linije, ki je ubral iz Fitz Roya krajšo pot je opešal tamkaj.

Nič prida ne bo iz tega, tako smo spoznali. Vsi v naš voz nemoremo. Za 10 bi dobili prostora, toda ne za 40... Ko smo se približali so nam zdrveli naproti. Kaj pa bo iz tega?...

Vode! Vode! Imate kaj vode? to so vsi vprek kričali. Pesjansko jih je imelo že 2 uri so se parili na soncu. Res ni bilo vroče, ker je pihal oster veter, toda gredo jih je po sredi. Tisti voz je vozil delavstvo klavnice Swift. Že skozi od Buenos Airesa sta se naš in njihov voz pretekavala. Oni so imeli namreč zase rezerviran omnibus. Pot so si, kot sami stari znanci, znali kar prijetno okrajšati. Pri tem je seveda imela tudi steklenica svojo vlogo. Nekaj razbitih steklenic je pričalo, da so se na odhodu iz Fitz Roya dobro zaolžili s pivom. Ni so pa imeli v računu, da se lahko kaj nevšečnega zgodi. Steklenice so bile že davno prazne, želodci pa polni, v grlu je pa žgalo in je žgalo še bolj ravno zaradi spite pijače...

Na našem vozu pa nismo imeli ničesar mokrega. Žalostni so sprejeli to vest brodolomci. Nič drugače kot potrpeti bo treba. Izložili so tudi nas. Zastonj je bilo vse prizadevanje, da spravijo v red omnibus. Ni preostalo drugega kot iti po pomoč. Ta je bila pa 60 km daleč. Tako smo ostali tam v puščavi, 54 vseh potnikov, in med temi so nekateri "umirali" žeje.

TRNJE IN OSAT TI BO RODILA...

Na sredi ceste je klaverno čakal voz in s senco nudil zavetišče deseterici potnikov. Pa ne le pred soncem, temveč tudi pred vetrom je bilo treba iskati zavetja, ker je ostro rezal v obraz s sipi, ki je gonil s pišem. Pa če je bil neprijeten veter in nevšečno sonce, je bila še bolj priskutna tista družba. Nekaj ženščin je bilo med potniki, katerih obnašanje je glasno kazalo, da sploh ne vedo, kaj je ženska dostojnost. Pa kaj bi sodil nje! Še vse drugače bi mogel povedati o moških! Niti besede ne o dostojnosti!

Zato sem vzel moje stvari in krenil na bližnji griček. Časa bo dovolj. Najmanj 3 ure bodo minile predno se bomo kam premaknili. Ubral sem jo v breg, toda veter je gnal vse huje. Zato sem si mislil: nak, to se mi že ne splača. Pred mano je bila lepo zelena tratica, ravno prav velika, da se nanjo vlečem. Kar začudil sem se tako mehko postlani in tako lepo vabeči ruši. Oprl sem nanjo roko, pa sem jo spet sunkovito odmaknil... Ti grdoba ti takal! Nebroj bodic se mi je započilo v dlan. In vendar je bilo podobno, da je z mahom postlana postelja... Imel sem opravka, predno sem si izpulil bodice, v koliko se mi niso započile pod kožo. Nato sem tja previdno položil suknjo, pred soncem pa sem se pgrnil s plaščem, da bom zadremal... Za vse mi je bilo časa na pretek. Med tem ko so tarnali in žeje umirali sopotniki, nisem jaz prav nič čutil žeje. Čez kako uro je privozil mimo kamijon. Kakor gladni volkovi so se vrgli ti ljudje nanj in se potem topli za steklenico vode, katero je imel mož s seboj.

Trnje in osat ti bo rodila zemlja... tako sem umoval in stopil okrog na ogled. Po daljšem opazovanju sed dognal, da ni niti ene rastlinice tam, ki bi ne bodla. Vse grmičje, ki je bilo precej gosto, je bilo nasajano s celo ščetko bodic; redko zelenje, ki ga je bilo videti, ni drugega kot zamaskirane bodice. Ni mehkega dežja, ki bi pobožal tiste planjave, ni pluga, ki bi zrahljal tisto zemljo, le sonce pije vlago in žge, le veter udarja in suši. Zato iz prežgane zemlje ne zraste kar nič sočnega, nič mehkega... Vse je trnje, bodica, igla. In dobro pogledaj, ka mstopiš, da se ti celo skozi

podplat ne zabode kak radoveden sovražnik.

To je prokletstvo te zemlje. Ne le za ščavje in rastlinje, tudi za živali velja, da jih pustinja in divjina naredi zoperne. Celo za človeka velja ista postava. Pač mi ni bilo treba iskati zato dokazov. Ali ni mar prav ta družba mojih sopotnikov bolj podobna razbrzdani in pohotni živali kot dostojnemu človeku? Prizori, ki so se odigravali krog voza, so dajali žalostno potrdilo, kako zelo se človek poživini, ako ubije v sebi kar je višjega in božjega. Že preje v razgovoru sem opazil, kako nizkotno pojmujejo ti ljudje človeško dostojanstvo. Vsak vrtnar in sadjar ve, da le s smoternim delom more vzgojiti žlahtne vrste sadja, zelenjave in žita. Kakor hitro zanemari, pade vse nazaj v divjino. Zato same od sebe rastejo le nekoristne, zoperne rastline, plevel, trnje in osat. Nič drugače pa ni s človekom. Kako veliko delo je z otrokom, da postane vreden človek. Vsak to ve, toda premnogi stariši to razumejo šele na razvalinah svojega življenja. Svoje otroke pustijo, naj jih vzgaja sodrga na cesti. Pošiljajo jih v slabo družbo, vodijo jih v nemoralni kino. V svoji opičji ljubezni hočejo streči in ugajati svojim otrokom. Mesto da bi jih odločno vodili in pametno odgajali, po potrebi kaznovali in krotili njihove kaprice, hočejo biti "moderni". In bodo kaj kmalu prejeli plačilo za to svojo moderno vzgojo. Koliko bridkih družinskih tragedij potrjuje to neprijetno ugotovitev!

Niti otrok nočejo s strogo resnostjo vzgajati, niti sebe nočejo z odločno voljo krotiti, marveč se dajo slepo voditi od neurejenih želja in pohote kakor rezgetajoči žrebci . . . To pač ne more drugače končati kot v razvalinah. Kako daleč od pota resnične sreče hodi človek, kateri meni, da bo svoje življenske probleme rešil s tem, da si bo pridobil več dohodkov in bo potem lahko več stvari kupil. Vse tisto je zastoj in ne bo človeka napravilo srečnega. Le če bo tudi notri sam v sebe pogledal in poskrbel, da bo gospod ne le nazunaj temveč tudi naznotraj; le če se bo potrudil ukrotiti in obrzdati zverino, katero nosi v svojih prsih, mu bo izboljšani gospodarski položaj korisil za njegovo resnično srečo. In kako naj pričakujemo kaj takega od človeka, kateri je zavrgel vero? Ne dvomim, da je bilo med sopotniki tudi dostojnih ljudi. Morda celo več kot tistih rezgetajočih žrebcev, a tisti so bili tiho. To pa vem, da sta bila samo dva fanta, katera sta imela tudi javno besedo v obrambo resnice in pravice . . . Da, tako sem umeval staro resnico: sama od sebe gre vsaka stvar v propad. Le smoterno prizadevanje jo poplemeniti in še prav posebno velja to za človeka. Brez Boga in brez vere je človek zverina, kakor je puščavsko rastlinje sam trn in osat, ker nima dobrodejnega dežja in razumne človekove nege.

ČEZ TRI URE JE PRIDRVEL naš voz nazaj. Z njim pa je prišlo tudi nekaj zabojev piva. Med sopotniki je bil namreč tudi čifut, ki je takoj razumel položaj in je izrabil priliko. Mesto da bi se dolgočasil v pustinji s čakanjem, se je odpeljal z vozom, ki je odšel po pomoč. Tam si je preskrbel pijače, ki jo je nato z lepim dobičkom prodal.

Kar hitro smo bili nared. Na naš voz smo vzeli še desetorico drugih. Ostali so počakali na drugi voz, ki je prišel pozneje. Mi pa smo se pognali dalje. Dobro je gonil, toda kaj pomaga. Vozni red je le na papirju . . . In mene čakajo ob 20 uri v San Julianu . . . Pa kakor jaz tako drugi! Bomo že kako!

Neskončno se je vlekla cesta sedaj gori, pa spet doli, in spet po ovinku, in spet čez guardaganado. Znočilo se je. Tam sta nam dva dihurja prekrizala pot. Za hip ju je ošinil naš reflektor in nato tipal po grmovju, ki obdaja vijugasto cesto.

Za hip smo še ustavili, če si kdo želi čaja. Toda dolga pot nas je še čakala. Dalje in dalje. Zropotali

Con grandes y emotivos actos se celebró en Formosa el cincuentenario de la 1ª Escuela de Niñas fundada el 1º de Junio de 1896. — En el grupo aparece la Directora fundadora Señora LUISA A. SEMORILLE DE CASTAÑEDA, la primera Maestra Dora Rosario Semorille de López, la ex-directora y maestras que le sucedieron y un grupo de ex-alumnas fundadoras.

En Formosa tienen las Hermanas Franciscanas yugoslavas un gran colegio para la enseñanza primaria y secundaria.

El 29 de Sept. se hizo la bendición del nuevo edificio.

La S. Luisa S. de Castañeda es la bienhechora principal de dicha obra.

smo čez most. Za hip je v luninem soju zablestelo morje tam v dalji. Toda že smo spet ovili v drugo smer. A vedeli smo, da ni več daleč. Ko je bilo malo pred polnoči, smo bili na mestu. 4 ure zamude! Kaj pa je to? Nazadnje moraš biti vesel, če živ in zdrav prideš! Kdo ve kod hodi oni vaz za nami? Naslednje jutro smo zvedeli, da je prišel šele ob 5 uri zjutraj!

KAM PA SEDAJ? URA BO POLNOČ!

Jutri ob 6 uri odrinem! Kam naj grem spat? Neki rojaki so me čakali ob napovedani uri. Toda ko je prišel naš konj, ni bilo nikjer nikogar! Ti so pa res modri! Po dnevi, ko si človek povsod lahko sam pomaga, te čakajo. Ponoči, ko se nimaš kam dejati, ko bi njihovo pomoč najbolj potreboval, te pa na cedilu puste. In to še potem ko so prosili telegrafično podatkov, če potujem sam, ali nas je več . . . Za noben kraj mojega daljnega pota nisem bil tako gotov, da se bom našel z rojaki, kot ravno za San Julián . . . Bo večerja že na mizi, postelja pripravljena, prijazen domač pomek . . . Morda je bilo vse to pripravljeno, toda davno preje . . . Vsaj to željo sem imel na nevšečni vožnji, da bi prišli pred polnočjo. Vsaj nekaj toplega bi rad pokusil! Na gostoljuben sprejem pri rojakihi sem že bolj dvomeče računal . . .

Pa vendar! Koga vidim? Stopil mi je nasproti znan obraz, znanec iz 6 let nazaj. O polnoči sva se nepričakovano srečala po davnih letih. Bilo je to srečanje zame dragocen božji dar, kajti sicer bi spal na cesti tisti večer. Vsi hoteli so bili namreč napolnjeni do vrh strehe . . . Ne le prijazen pozdrav in lepi spomini iz Buenos Airesa, iz Floresa, ne le prijazen pomek, temveč tudi ljubeznivo prizadevanje že skoro pozabljenega argentinskega vernika, ki mi je slednjič le našel prostor, kamor sem položil k počitku moje kosti za 4 urice, mi je nadomestilo razočaranje s strani rojaka, o katerem sem zvedel da me je res čakal, toda tisto uro je že smrčel. Kdo ga bo hodil vznemirjati! Zgodilo se mi je pa tako, da ravno v San Julianu, kjer sem bil najbolj gotov domačega sprejema, nisem videl niti enega našega obraza . . .

San Julián je precej veliko mesto. Ima kakih 3000 prebivalcev. Ima izboren morski zaliv, zavarovan pred vsemi nasilnimi valovi. Ozadje tvori valovito ozemlje, ki bi bilo rodno polje ali sadni vrt, če bi bilo vode ali dežja, vendar pa se tam že pozna, da je podnebje nekoliko ugodneje. Na nadaljnjem potu naslednje jutro sem videl, da je dežela bolj poraščena in da je videti več ovac in tudi kako pot, ki vodi do estancij. Na pampi v Čubutu je morda mogoče komaj 100 ovac vzdržati na eni legvi zemlje (legva 4 km — 16 km²) Po tistih kra-

jih pa se redi že do 400 ovac na legvo in bolj v notranjosti jih prehrani legva že tudi 1000. Iz San Juliana pelje pot v Cañadón de León, kjer so se ob reki Río Chico naselile prav lepe estancije. Dalje v notranjost od tam so pa velike pokrajine, kjer bi se lahko naselile cele vasi, kajti zemlja in klima služi tam tudi za pridelavo žita (ječmen), krompirja, detelje in celo nekaterega sadja.

V SANTA CRUZ JE ŠLA POT

naslednje jutro. Ob 5 uri sem že stopil pred oltar. Ljubeznjivi župnik mi je nato pripravil tudi zajtrk, potem pa kar spet na voz. Pa že ni bilo več obrazov od včeraj. Kakor jih je davila včeraj v puščavi žeja, tako jih je umoril danes na postelji — spanec . . . Pol ure je zadržal pulman svoj odhod, toda slednjič je le odrinil brez zaspancev . . . Večina včerajšnjih potnikov je bila namenjena le do San Juliana. Dobili pa smo novih sopotnikov. Bila je to živahna mladina, gojenke salezijanskega zavoda, katere so šle na euharistični kongres v Magallanes. Dva pulmana sta se napolnila in le sedeži tistih zspancev so ostali prazni. To je bilo živžava in razigrane volje, ko smo se pognali dalje in so še beli robčki zamahnili v slovo.

Še enkrat nas je pozdravilo morje iz zaliva, nato smo zakrenili proti jugozapadu. Jasna sinjina včerajšnjega neba se je umaknila pred precej gosto megleno kopreno, skozi katero kar ni moglo predreti sonce. Ko sem opazoval oblačno nebo, mi je nenadno padel v oči avijon . . . Saj res! ravno to uro pride iz Río Gallegos do San Juliana. Čez 10 dni bo pa mene nesel na povratku proti Buenos Airesu.

Ljubeznjiv sopotnik, višji uradnik gubernije mi je razlagal uslužno položaj tiste dežele. Brzeli smo po ovinkih in klancih, gori in doli; sem pa tja smo opazili kako človeško bivališče, zdrveli čez Río Chico in še dalje do Piedrabuena, ki leži ob reki Santa Cruz, veličastni vodi, čez katero ni mostu. Je preveč široka. Kraj sam je čisto nov in je zrastel na škodo meseteca Santa Cruz, ki leži nekoliko nižje, na iztoku reke Santa Cruz.

Reka Santa Cruz je bila vse do časov Komandanta Piedrabuena južna meja Argentine. Onstran te široke vode so nšli varno zavetišče vsi razbojniki in tolovaji, kajti tam jih ni več zasledovala nobena oblast. Prav radi te argentinske brezbržnosti za tiste kraje so pa tam začeli uveljavljati svoje pravice Čilenci, kateri so na skrajnem jugu postavili svoje postojanke. Tako se je zgodilo, da se je kolonizacija ozemlja Santa Cruz vršila mnogo bolj od čilskega juga kot pa iz argentinskega severa, kar je dalo pozneje tudi povod obmejnemu sporom. Dejansko je še danes tako, da je vse od San Juliana dalje osebnih stikov mnogo več s Punta Arenas kot z Buenos Airesom. Večina malih estancij so last ljudi, kateri živijo v Punta Arenas. Večja posestva pa so last najpremožnejše patagonske družine Menendez-Behty, ki ima ogromne estancije v argentinski Patagoniji in tudi v Čile, dalje na jugu.

Reka Santa Cruz pride iz Lago Argentino. Celih 50 km od izliva se pozna še učinek bibavice, to je morskega gibanja, po katerem morje v stalnih presledkih raste in pade. Pri Piedrabuena je voda normalno široka 500 m, včasih pa se raztegne še mnogo bolj. Tamkaj vozi čez reko brod (balsa), na katerega je zapeljal naš pulman. Treba je bilo plačati prevoznino z brodom, kateri je bil v pol ure onstran reke. Do tega mesteca pridejo že precej velike ladje, manjši brodovi pa morejo prispeti vse do Lago Argentino, 300 km daleč. Voda je sredi poletja skoro ledenomrzla, ker Lago Argentino sega prav v ledenike, kateri stalno pošiljajo ledene gore v jezero in ga hlade tako da menda nima nihče skušnjav, da bi se v tistem jezeru kopal, pa tudi

En Uruguay, dep. Las Piedras, dirigen las Hermanas Franciscanas un asilo para niñas, victimas de la miseria y pasión.

Aparecen aquí algunas con el Rev. P. Doktorič, ex capellán del asilo.

Na sliki vidimo č. g. Doktoriča; sestre: Iluminato, Pavlo, Simeono in Katarino.

v reko v nižjem teku nihče rad ne potika svoje kože.

Ko smo bili čez reko je zabrnal spet motor. Pognal je šofer, da je bilo veselje. V pol ure smo bili že v mestu Santa Cruz.

SLAVA HITRO OVENE

tako priča zgodovina tega mesteca. Kraj je bil ustanovljen l. 1880 kot glavno mesto gubernacije Santa Cruz. V lepem zavetju pred morskimi viharji v sličnem položaju kot Buenos Aires ob Río de La Plata, leži tam odličen zaliv, kjer so menili, da je dano prirodno središče za tisto deželo. Od tam gredo najboljša pota v notranjost, tam se zlivata reki Santa Cruz in Río Chico. Vse do 1910 leta se je oblast prizadevala, da bi temu mestu ohranila prvenstvo na daljnem jugu, a morska trgovina, katere je pred otvoritvijo panamskega kanala nujno morala ubirati daljno pot okrog južne Amerike, se je oslonila na Río Gallegos, kot skrajno točko na Atlantiku, pred vhomom v ožino Magallanes. Tako je mesto Río Gallegos rastle vse bolj, dokler ni slednjič tudi politična oblast prenesla svoj sedež v Río Gallegos, ki leži 250 km bolj na jugu.

Je pa Santa Cruz prav lepo mestece. Ko smo ustavili, je povedal voznik, da imamo pol ure časa. Kar hitro sem malo pohitel, da kaj vidim. Tam imajo salezijanci šole in tudi župnijo. Našel sem jih pri polnem pouku, kajti na daljnem jugu imajo počitnice pozimi, ne poleti kot v Buenos Airesu.

En pozdrav Gospodu Jezusu v lepi cerkvi, ki je na skrajnem jugu največja in najlepša, pa sem že hitel nazaj k vozu, kamor me je spremil župnik, ki mi je spotoma povedal, da je tudi tam nekaj Jugoslovancev . . . Evo vam tu enega . . . Domač pozdravi! Široko je odprl mož oči in mi krepko stisnil roko in, tik tak, sem bil obdan od jugoslovanskih rojakov, ki so se takoj približali, no so slišali domačo besedo. "To je moj sin, moja hči, to je naš sosed . . ." Kakih 10 dalmatinskih družin živi v Santa Cruz. Ko bi mi čas dopuščal, kar takoj bi šel z njimi, kakor so me vabili, toda pulman je že trebil pa smo si podali roke za slovo . . . Pa še nekaj opazim . . . Tudi z eno salezijanskih sester so se pozdravili naši rojaki . . .

Kdo pa je ta? . . . Kmalu sem zvedel: je sestra č. g. Vladimira Boriča, glavnega čilskega vojnega kurata za Magallanes, ki je tudi dalmatinski sin, sedaj pa je prednica v zavodu María Auxiliadora v San Julianu.

Smo že hiteli dalje. Še nas čaka dolga pot. 170 km je bilo že za nami tisti dan, a pred nami že 250. Poleg tega je pa viselo nad nami neko težko nebo, ki ni obetalo nič kaj prida. Ni nas bodlo sonce, pa tudi prah nas ni motil. Le daleč za nami se je vlekel prašni oblak.

Pokrajina se je kmalu izravnala v enakolično plan. Le tam daleč na robu je bilo videti temne obrise, ki so značili brda. Odcepila se je pot, ki vodi na Lago Argentino kjer je kraj El Calafate; sem pa tja smo prečkali kako vdorino (cañadón), zdrknili mimo kake estancije; voznik je ustavil in uredil zadevo pošte v poštni kajbici, kakor so v navadi po tisti samoti in že smo spet gnali dalje.

CAÑADON DE VACAS . . .

Prisedel je nov potnik. Ravno kraj mene je dobil prostor. Pa me je tako grdo pogledal, da bi se ga ustrašil, če bi takih pogledov ne bil vajen . . . Prav komično se mi je videlo, zato sem si ga hotel malo privoščiti, da vidim, zakaj ga črna suknja tako strašno bode . . .

Kateri kraj je tukaj? sem ga vprašal . . .

Mož je kar proč pogledal, pa je vendarle odgovoril: "Cañadón de vacas" . . . "Que interesante", sem odgovoril in si mislil, da morajo imeti kravjo modrost ne le krave temveč tudi ljudje. O tem sem se kmalu prepričal, zakaj kmalu sem spoznal, da je njegova malo večja kot pa modrost slavne Liske še bolj slavnega Matajevega Matije . . . Pa saj ni čudno. Če človek živi samo med ovci in kravami in če ne gre v nedeljo poslušati božje besede, bo naravno kmalu mislil po kravje, da je kaj vredno samo tisto kar gre v gobec . . . Kaj bo z njeno kožo, se krava bore malo zanima; prav toliko pa tak kravji pastir za svojo dušo! . . . No pa nazadnje sva kar prijatelja postala in mož se je čudil, kako je mogoče, da se da tudi z duhovnikom govoriti. Dotedaj, tako je priznal, sploh še nikoli ni govoril z nobenim duhovnikom in bil prepričan, da smo duhovniki zelo nevarne zverine. Škoda da ni mož šel do konca pota. Ostal je v Petit Hotelu, kjer smo imeli obed, in kjer je možak za mojim hrbtom poravnal tudi moj račun . . .

Še 100 km pota je bilo pred nami. Lagodno smo brželi čez plan, ki je vsak hip kazala večjo plodnost. Očividno tukaj več dežuje! Kmalu smo se prepričali, da je to resnica. Težki oblaki so se vse bolj grmadili, vse bolj nižali, dokler se ni slednjič vnila nad nas prav obilna ploha. Po 4 dnevih vročega sonca, po današnjem dnevu prijetnega hlada, smo sedaj doživeli tudi kopel, ktera nas je sunkoma občila skozi odprta okna. Voznik pa smil in on je že vedel zakaj. Lahko bi se namreč zgodilo, da nas dež ustavi na potu, kajti zemlja postane tako mastna, da ne more pulman dalje. Na srečo se nam ni nič takega zgodilo. Zdrveli smo čez most Río Cuy, dalje na Guer Aike, pa smo bili v dolini reke Río Gallegos. Deževati je prenehalo. Morali smo voziti malo bolj počasi, toda ob 18 uri smo bili srečno na mestu v Río Gallegos, prvi dan naše tridnevne vožnje s pulmanom, da smo bili točno. Pa, spet se je uresničil stari pregovor:

ČE IMA KRANJEC TOBAK, PA FAJFE NIMA

Iz Buenos sem odšel prepričan, da imam v rokah

vse pravice, ki so potrebne za pot v Čile. Namenjen sem bil na euharistični kongres. Kongresna izkaznica, tako so mi zagotovili, je priznana tudi kot potni list za prehod čez mejo. Zato sem si vse uredil na ta način, da bom naslednje jutro nadaljeval pot. Imel sem vozni listek do Punta Arenas že rezerviran. Edino skrb, katero sem imel, so bile jaslice, katere sem peljal našim sestram v Punta Arenas. Pastirci, Sveta Družina, kralji, kamele, osliček in vlek so mi delali skrb. Kdo ve, kako se take stvari varno spravijo čez mejo? Kaj če mi ne bodo hoteli verjeti, da tudi voliček in osliček gresta na kongres? . . . Lahko mi nabijejo kako nevšečno carino na njihove kože. Lahko me zaradi tega tudi zadrže na kaki carinarnici . . .

Pa se je zgodilo drugače. Bolj kot za "osobje" jaslic so se zanimali zame. Na srečo so me tamkaj pričakali naši dobri rojaki, kateri so mi takoj vedeli dati pameten nasvet. Gospod Lučič je takoj pognal auto na konzulat . . . Pa saj je konzularni tajnik menda naš človek! Po obrazu sicer ne kaže, toda govori po našel! Izkazalo se je, da je španske rodovine, toda rojen v Punta Arenas, kjer se je raulil po naše in se tudi poročil z jugoslovanko . . . Takoj sem zvedel, kako stvar stoji. Ni drugače kot telegram v Santiago de Chile!

Hm, kaj si mislite! Iz Río Gallegos, pa v Santiago de Chile, tja in — še nazaj . . . Ura je pa že 19 in jutri ob 6 gre pulman . . . Hm, hm. Če ima kranjec tobak, pa fajfe ni! . . . In v Punta Arenas me jutri, v soboto, čakajo. V nedeljo ob 10 bo slovesna sveta maša za Jugoslovane, katero moram imeti jaz in govor tudi . . . Pesjanska stvar! Bil sem v skrbeh za volička in oslička, sedaj sem pa jaz padel v kašo . . .

Ni mi preostalo drugega kot to, da se takoj napisal pismo, ga oddal sestri č. g. Boriča, da naj ponese v Punta Arenas: Pridem pozneje!

In vse te ceremonije: telegram, popisi, k fotografu . . . Pa prav za fotografijo sem, že 8 dni neobrit . . . Naj bo tudi to en spomin.

Pa ni treba misliti, da sem klel in robantil kot Kozolev Gropa, ki je lezel v breg, pa se mu je spodrsnilo, da je zadržal v graben . . . Bo, kar bo! Prijazni rojaki so imeli že mizo pogrnjeno, kjer smo poskrbeli za telesne potrebe, nato pa izdelali strateški načrt, katerega ena točka je bila: Ne bom imel maše v Punta Arenas; pa jo imam lahko v Río Gallegos, kjer je tudi kakih 150 Jugoslovancev.

Kar takoj je bila ta misel sprejeta. Potegnili so me v župnišče, kjer me so duhovniki ljubeznjivo sprejeli in smo uredili ne le za mašo, katero bomo imeli v nedeljo ob 9 uri, temveč tudi za moje stanovanje. Kar v župnišču je tudi zame prostor na postelji in pri mizi. Tako sem primoran ostal za nekaj dni v prestolnici južne Patagonije, v ličnem mestecu Río Gallegos, ki ima sedaj že kakih 10.000 prebivalcev. Jutri, v soboto, 2. februarja bom imel priliko, da si ogledam kraj in ljudi. Torej lahko roč!

POZDRAV IZ POTOVANJA

6. okt. sem, kot običajno, skozi nevihto, srečno prišel do Rosarija in naletel o polnoči na prijazen sprejem rojakov a na nevšečnost prometne zmede, ker je bil tramvaj ustavljen . . .

Prvi dan sem obiskal vse rojake po Saladillu, v kolikor je bilo mogoče. Bil je praznik Rožnega Venca in zato v Rosariju mestni praznik, tako da sem dobil večino ljudi doma.

Naslednji dan sem pohitel že rano v Santa Fe, kjer sem se v naglici oglasil pri Bukovniku in Tavljju. Več časa ni bilo. Ob 18 uri sem bil že v Paraná, kjer sem naslednji dan obiskal večino roja-

kov in tudi pohitel na grob najstarejšega Slovenca Jožefa Bizaja, ki je bil prav tisti dan pokopan.

10. okt. sem se vrnil v Rosariju. S potom sem obiskal v Santa Fe še Stančiča in Spilerja, v San Lorenzo pa Gašperlina in Levpuščkove. Naslednji dan sem obiskal ves Barrio de las Delicias.

12. okt. je bila sveta maša z obilno vdeležbo rojakov in prelepim petjem pri sestrah. Potem pa slovesnost krsta na Ntra. Sra. de la Guardia. Popoldne in zvečer pa vesela družba vseh Medanjcev in še drugih rojakov v Rosariju, da je bil praznik res nekaj posebnega.

Vsem rojakom se zahvalim za ljubez-

niv sprejem. Posebno pa mojim bratrancem in sestricam za gostoljubnost v Rosariju in Peršoljevimi v Paraná. Ob 24 uri 12. okt. sem bil že doma.

Janez Hladnik.

LOKVA NA KRASU. Piše Kristina Umek hčeri Olgi por. Grassi . . . Tukaj imamo Angileže; pa niso slabi. Nikomur nič ne prizadenejo, kot da jih ni . . . Fantov je mnogo še v Jugoslaviji v vojski. Do Rožeta je Jugoslavija. Oni tam dobe vse stvari iz Kozine, mi pa iz Sežane. V Trst vozimo drva. En kvintal palčajo 600 lir. Moka je po 140 lir. Čez mejo se ne more nesti več kot 5 kg. V Trst use za dinarje nič ne dobi.

LA VIRGEN SANTISIMA EN NUESTRA SANTIFICACION

Nos dice Enrique Pagni, en una de los artículos que sobre la santificación, publicara la revista "HEROICA", que no exigirle a la juventud actos heroicos y sacrificios, más que un error pedagógico era un verdadero error teológico. Sabemos que la santidad es obra de Dios y de su gracia, pero exige la cooeración del hombre. Dios por medio de su Gracia se nos da a Sí mismo. ¿Qué hacemos con ese tesoro inmenso? Lo derramamos por todos los ámbitos haciendo que lo conozcan aquellos que no han tenido la inmensa felicidad de recibirlo?

Vocación a la Gracia, es vocación al apostolado, es decir vocación a ser mensajeros y sembradores de esa Gracia, y vocación de apóstoles es vocación a la santidad. Vocación a la santidad que por distintos caminos: el sacerdocio, el celibato laico ó el matrimonio cristiano, tiene una sola meta: la Gloria de Dios. Por los tres caminos van millones de cristianos que intentan hacer conocer al mundo turbulento de ahora, que la única salvación está en hallar a Cristo y en ser otro Cristo, en fin, en santificarse. Pero para ello en esos tres caminos que he mencionado cada cual en el que elija, deberá tender, para ser apóstol de Cristo, a la santidad, a sersanto, integralmente santo, y no hay que asustarse que aunque parezca difícil y lo es, no tenemos porque engañarnos, Dios ha puesto a nuestro alcance medios que nos ayudarán a lograrlo.

El mundo soporta en la actualidad la crisis a que le ha llevado ese engendro que se llama liberalismo y que es fruto inmediato de la "reforma". Luego de cinco siglos de corrosión, la humanidad no acepta las medias tintas, y eso es el liberalismo, en buen romance, no es chicha ni limonada: y en la disyuntiva de la actualidad sólo puede elegir entre permanecer en él, cosa que le repugna; subir al más puror espiritualismo o arrojarse al más torpe materialismo. Es por eso que exigimos que los católicos sean ahora más que nunca total e integralmente santos.

¡Para ello debemos salvar almas! Sí. ¿Sólo eso? No. Aquello primero, mas luego no podemos dejarlas vegetar en el corral del cristianismo diluido: debemos tratar de que se santifiquen y principalmente cuando se trate de almas jóvenes. Nos dice Ortega y Gasset, que la juventud no necesita para vivir de razones, sino de pretextos. Reconocemos que es realidad en la práctica y en lo general, pero la negamos como norma absoluta; si gran parte de ella vive sólo de pretextos, nosotros que también formamos parte de la juventud actual vivimos de razones, nuestra vida tiene razón de ser, ordenada a Cristo, por Cristo y para Cristo.

En ésta época de tan profundas variaciones social políticas nosotros conocemos a un jefe tal como lo desea la juventud, que no varía como varían los jefes humanos. Nosotros tenemos un jefe inmutable, y ese jefe nos ordena que le demos a conocer a esa juventud que busca pretextos para vivir. ¡No tienen razones para vivir! Porque no hay razón para depositar todas las energías vitales en la búsqueda del placer carnal, pues en él nadie hallará su verdadera dicha! Para un joven recto no existe ni siquiera pretexto con el cual echar su vida al estercolero. ¡Pues, para una vida malgastada no hemos nacido!

Debemos ofrecer a esa juventud no un cristianismo diluido en continuas concesiones, sino un ideal, una razón de ser, es decir algo que arrastre, y eso es un cristianismo total que solo se halla en la santidad, pero antes de ofrecerla tenemos que conocerla, vivirla nosotros. Tenemos que cumplir la totalidad de nuestra vocación, debemos enamorarnos de ese ideal de santidad, debemos consagrarnos a ella y para eso debemos acercarnos a Cristo y enamorarnos de su Persona, creer en El y adorarle. Es mucho, pero no es todo; nuestro amor hacia El debe ser de tal manera que esté relacionado con todo nuestro ser y nuestra existencia; de ese amor está hecha la santidad y la santidad es la vida, la plenitud de la vida que se sitúa en la cumbre de la santidad, que si es difícil de ascender, en cambio premia al ciento por uno, cuando se arriba a ella y se respira la purísima atmósfera sana y tonificante de la vida interior.

La importancia de la Sma. Virgen en nuestra santificación es vitalísima, y esa importancia hace presión desde todos los puntos ya que hallamos en ella el modelo más acabado de todas las virtudes. Aquí queremos considerarla como Madre de Dios y Madre nuestra, a la luz de dos de sus virtudes, aquellas que son verdaderos problemas para la juventud es decir: obediencia y pureza.

Lo más maravilloso que Cristo nos dejó, además de sus Sacramentos, es a su Madre como Madre nuestra. Dice la secuencia de Ntra. Señora de los Siete Dolores: Stabat Mater dolorosa juxta crecem lacrimosa. Estaba la Madre dolorosa junto a la cruz derramando sus lágrimas y en ese momento Cristo le lega, a esa Mujer que llora por su Hijo clavado en cruz, le lega como hijos a sus propios verdugos. Únicamente Ella, la llena de gracia, podía aceptar tal legado, que en el orden humano es imposible siquiera de imaginar, de ese modo ya tenía nuevamente esa Madre de Bondad por quien rogar y llorar. Las madres siempre hacen más por los hijos que más las hacen sufrir porque quieren que ellos sean buenos y siempre interceden or ellos ante el padre que quiere descargar con justicia el correctivo necesario. Así nuestra Madre Universal intercede por nosotros constantemente y consigue parar el brazo justiciero del Señor, que nada puede negar a su Madre. Y, si eso, para el total de los cristianos, ¿que no será esta Madre Amantísima para aquellos que quieren hallar realmente a su Hijo? y para lograrlo se refugian en su regazo y hallan en la imitación constante de sus virtudes el camino de la santidad. Bajo la protección constante de María hemos de escalar la cima de la santidad en la imitación de las virtudes de la obediencia y la pureza.

Por la desobediencia de Adán y Eva se pierde el género humano y por la obediencia comienza, en el misterio de la Encarnación, la salvación del mismo. Nuestro modelo de obediencia es Cristo, que crecía en gracia; nos dice el evangelista, sujeto a sus padres. Pero para eso hace falta primero la sublime obediencia de María, en la Anunciación, cuando pronuncia el Fiat. Depende la salvación del género humano de su obediencia al requerimiento del Señor. Ella, la predestinada desde el principio, puede destruir los planes de Dios, con sólo negarse en ese momento, pero no! no lo hace, compenetrada por las alabrazas del Angel de lo fundamental

ROSARIO. Ob priliki obiska g. Hladnika se je 12. okt. vršila sveta maša v kapeli Córdoba 1646, katero so rojaki do kraja napolnili. Bila je 7ma. obletnica sv. birme in je g. Janez spregovoril par pomembnih besed v zvezi z darovi Svetega Duha, marjanskega kongresa, ki se je tiste dni vršil v Buenos Airesu in težkih ter zamotanih časih v katerih živimo.

Popoldne je bila krsna slovesnost v Las Delicias. Ivan Sirk iz Medane in Val-

entina roj. Maurič sta dala krstiti hčerke Elzo, Silvijo in Normo. Na domu se je potem zbrala lepa družba Slovencev pri obedu 50, na večer pa še enkrat toliko. Navzoč je bil tudi g. konzul Rubeša.

Z veliko pozornostjo vseh rojakov se je vršil 22. sept. banket ob priliki obiska jugoslovanske misije in otvoritve Triglavove dvorane, ki je ponos za rojake v Rosariju. Saj niti v Buenosu ne premoremo tako lepe lastne dvorane.

IZ ČERNIČ PRI VIPAVI prejeli Ušajevi v Rosariju . . . Veliko smo prestali pa bo menda še treba, ker fašizem že zopet dviga glavo . . . Najtežji udarec nam je zguba Ivkota. Bil je pri vojakih v Aleksandriji. On, Slavko Jožev in Radko Najžetev vsi pri enem regimentu. Šli so v Rusijo. 12. dec. 1942 je zadnjič pisal. Potem ni več glasa od njega in tovarišev. Tudi Jožko Slovenčev in Jožko Muhov sta tam ostala. Tisti ki so se vrnili ne vedo nič od naših.

de su misión, accede y comienza la Redención. Aparte de esta obediencia, podemos ver a la Madre de Dios, sujeta a su esposo y seguirle humildemente en la huida a Egipto y en el regreso, en la ida a Belén y en tantas otras que los evangelistas no narran, pero que podemos imaginar. ¡Qué modelo para nosotros! que siempre intentamos hacer valer nuestra personalidad. Primero, ante Dios y ante su reclamo de sujeción y de obediencia a sus inmutables órdenes, respondamos ¡Sí Señor! pues ya es a tiempo para entregarse totalmente. Luego, y en un orden menor, con respecto al mundo con obedecer a nuestros padres, a nuestros superiores, nuestros jefes en el apostolado. ¡No seamos mezquinos en entregarnos o no obedecer! La obediencia es ante todo humildad, y ya conocemos el valor de ésta virtud que la vemos resplandecer tan grande en María que le lleva a decir a San Bernardo: "Que Dios no apreciara la virginidad de María si no fuera humilde".

No hay medicina más eficaz contra la soberbia que la humildad y la pronta sumisión, es decir la obediencia. María es nuestro modelo, obedece a Dios ante todo, luego a sus padres y a su esposo. Jamás piensa ni pregunta oír, ni para que. Obedece por amor, no como Simón el Cireneo que carga la cruz porque le obligan. Obedecer ante todo y a todo por amor a Dios, es una bendita obediencia que nos lleva por el camino de la santidad. Obedecer por amor a Dios con los ojos puestos en María, suprema obediente.

¡La pureza! En los hijos siempre se graban profundamente los ejemplos recibidos de la madre. Ah! si se grabaran en el corazón de los cristianos la pureza que resplandece en María Santísima. La pureza, piedra del escándalo del mundo materialista, ya que ella significa profundamente más que la continencia, que solo es material. Los que queremos ser santos debemos ser puros, sobrenaturalmente puros, y que difícil es ser puros en estas épocas que la concupiscencia asalta por todos lados. ¡La mirada! ¡Cómo ha de luchar para no irse tras lo impuro. ¡Hemos de hablar claro! Todos vemos que en la misma medida que se acorta el pudor, las mujeres se acortan las polleras. No les interesa ya atraer como mujeres, haciendo prevalecer sus dotes de niñas, sino que atraen como hembras, por su sexo. Menciono esto por que es lo que más encontramos a diario. A eso agreguemos el cine, las revistas, la propaganda provocativa y la guarda de la lengua ante el chiste equívoco, la palabra intencionada que pugna por escaparse de nuestros labios y que tanto cuesta contener.

Pero en ésta dura lucha siempre estamos acompañados por nuestra Madre Castísima, en quien la pureza es un verdadero sol, y que halla sus delicias en los hombres que luchan por imitarla, en esa virtud tan difícil de llevar; imaculada desde su Concepción, no hubiera sido Madre de Dios si esto hubiera sido con detrimento de su virginidad y de su pureza y solo cuando conoce como ha de concebir emerge de sus labios el Fiat Redentor.

La pureza de la vida es tan grande en María que es el ejemplo más vívido que podamos tener, quien con su ejemplo nos dice que hemos de conservarnos en humildad y en oración para ser imaculados, que debemos de guardarnos de consentir en lo más mínimo y que el recato en la mirada, y en la palabra son bases imprescindibles y fundamentalísimas para un pensamiento realmente puro, el cual a su vez es el firme basamento de una vida casta y pura.

Las virtudes de la obediencia y de la pureza, han de ser dos antorchas que alimentados por el amor a Cristo por medio de María, alumbren la totalidad de nuestra vida, para que ésta sea cristiana sin ambages. Jesucristo nos quiere santos para con el ejemplo y el apostolado. Santifiquemos el mundo alicizado y paganizante. Para eso nos ha dado su Madre, para que sintiéndonos débiles recurramos a Ella y Ella nos fortalezca con su ejemplo y consiga para nosotros, esa fuerza que necesitamos para que Cristo triunfe otra vez como siempre, ya que la humanidad le pertenece a El por María.

A.M.D.G. Carlos Guillermo Kobalt.

Po kratki bolezni je nepričakovano zaspal v Gospodu 13. oktobra ob 15 uri

† Dr. VIKTOR KJUDER

odpravnik poslov jugoslovanskega poslanstva. Iz hiše smrti na Floridi je bil prepeljan v Slovenski Dom, kjer je premnogo rojakov izpričalo rajnemu svoje spoštovanje in bridko prizadeti vdovi izreklo sožalje.

Na Čakarito ga jespemila velika množica rojakov in prijateljev kakor tudi diplomatskih predstavnikov in množica vencev ter palma, kot izraz spoštovanja, ki ga rajni uživa. Žalni zbor je zapel dve žalnici.

Za njim žaluje žena Marija roj. Lipičar in otroci: Ana Marija, Ivan Izidor ter Marija Viktorija; nadalje sestra Karolina por. Škof in svak z družino.

V Trstu žaluje mati Ivana, brat Ivan ter sestre Ivana, Marija, Vaelrija por. Teršar in Santina por. Volk.

Rojen je bil rajni 29/1 1904 pri Sv. Jakobu v Trstu, kjer je že iz rane mladosti vzljubil svoj narod, že od ljudske šole vedno v prvih narodnih vrstah zavezen bojevnika. V malem semenišču v Gorici je nadaljeval študije, ki mu jih je prekinila vojna in gavrila v Kranj. Zadnje gimnazijske razrede in matura je dovršil v Idriji in se slednjič diplomiral na visoki trgovski šoli v Trstu.

V Argentino je prišel 1931, kjer je kar kmalu postal centralna oseba slovenskega kulturnega udejstvovanja. Z "Novim listom", je dokazal svoje talente, katere je že preje kot časnikar posvetil tržaški "Eдинosti" s tako vidnim uspehom, da se je moral umakniti fašističnemu terorju.

Kdo bi naštel vse zasluge, katere ima rajni kot pevec in pevovodja. Že v Trstu je bil stalen član cerkvenega in kulturnega zbora, tukaj je bil duša kvarteta in priskočil tudi v pevskih zborih kot pevovodja ali pevec, kakor je potreba zahtevala. Tabor in Slovenski dom nosita zato njegovo ime s častjo zapisano v svojih letopisih.

Kot igralec in režiser je bil neprekosljiv, ne le v zmožnosti temveč tudi v točnosti in odločnem nastopu, s čemer je odlično pripomogel k umetniškemu dvigu slovenskih kulturnih društev, ki so vsak čas mogla računati na njegovo moralno in materialno podporo.

Novi List in Slovenski Dom sta pričeli njegovega pisateljskega dela, ki ga je vršil s požrtvovalnostjo, kakršne danes zlepa ni najti. Ni mu bilo žal ne časa ne denarja. Edino kar ga je vodilo, je bila njegova iskrena želja, da se naš narod tukaj uveljavi, da se rojakom nudi pomoč z nasvetom in v dejanju.

Glavno torišče njegovega delovanja zadnjih 10 let je pa bilo v poslanstvu. Dr. Cankar je spoznal zmožnosti in značajnost dr. Viktora Kjudra, zato ga je izbral za svojo desno roko. V tem delu se jeposvetil neomejeno blagoru naše kolonije in dobremu imenu naše domovine. Ni mu bilo mar nasprotovanja, na katerega vsako dobro delo neizogibno zadene; ni opustil koraka, ki mu je bil včasih nepopisno nadežžen, delal pa je noč in dan. Z enako ljubeznijo je ravnal z najmanjšim kot z največjim, z vsakim je našel pravi način, vsakemu je izkazal vso ljubezen in kadar treba tudi vso energijo, da je pomagal pravici k zmagi.

Skoro tri leta je bil odgovorni odpravnik poslov v najtežjih časih in v najbolj zamotanih prilikah; pa je tudi v tem položaju našel posrečeno pot in je dosegel občudovanja vredne uspehe za zedinjenje rojakov, v stalnem delu za pravo krščansko ljubezen in v boju proti sovražstvu, katero so nekateri sejali. Z njim je zgubila naša kolonija najpomembnejšega moža, katerega nihče ne bo mogel docela nadomestiti.

Največ pa je zgubila njegova družina. Tako skrbnega in dobrega moža in očeta ne bo mogel nihče nadomestiti. Bridko nas je vse zadela njegova smrt, a najbolj je prizadeta žena Marija. Njena bol je, katerega nas vse, ki smo rajnega poznali in ljubili, še najbolj boli. Ob uri bridkosti ostane dobri gospe Mariji le tolažba, katero NAM DAJE SVETA VERA, po kateri vemo, da vsakega, katerega vzame iz življenja nadomesti Bog sam; naj kar z zaupanjem pogleda v bodočnost in se zanese, da rainik ne bo za svoje manj skrbel iz večnosti, kot je mogel doslej.

Našla je bila smrt, toda mož, ki je bil tako zvest v svoji dolžnosti in globoko veren v svojem srcu je pač mirno stopil pred božji sodni stol in zato ostaja tudi gotovo upanje: da vidimo zopet se nad zvezdami.

Tudi Duhovno življenje šteje rajnega med svojimi prijatelji. Mesto venca na grob pokloni njegovi duši sveto mašo, ki se je darovala na Paternalu 20. okt. ob 10 uri. Zapel je tudi žalni zbor. Kapela je bila polna.

SVETEMU CIRILU IN METODU

Dolga in težavna pot iz grške rodne domovine do njemu tako drage druge domovine, slovanske Moravske, je morala že priletnega Metoda močno utruditi. Vendar je v naslednjih letih prepotoval še mnogo slovanske oemlje, da vrši svoj apostolski poklic. Ali bližal se je slednjič tudi njemu čas, ko se je moralo njegovo izčrpano telo pripraviti na večni počitek.

Po encikliki "Grande munus" Leona XIII. naovja brevir o koncu svetnikovega življenja to le: "Češkega kralja in njegovo ženo je pridobil za vero in v tem narodu je razširil krščanstvo na daleč in na široko. Luč evangelija je vpeljal tudi na Poljskem in kakor pravijo nekateri pisatelji, je po ustanovitvi lvovske škofije potoval na Rusko, kjer je Kijev odločil za sedež nove škofije. Nato se je povrnil k svojim na Moravsko. Ko je pa čutil, da se mu bliža zadnja ura, določil si je naslednika in je v poslednjih naročilih opominjal duhovščino in narod h kreposti. Potem se je mirno ločil od življenja, ki mu je bilo le pot v nebesa. Kakor Cirila v Rimu, tako je umrlega Metoda odlikovala vsa Moravska z največjimi častmi."

Še v letu pred smrtjo, to je leta 884., in sicer od začetka marca do konca oktobra, je hotel Metod dovršiti važno delo, ki sta ga bila z bratom Cirilom tako odlično začela, ureditev prevoda svetega pisma in zbirko raznih koristnih bogoslužnih knjig.

O te mnijegovem delu piše dr. Grivec tako le: Prevod evangelijev in drugih knjig je z Metodovim sodelovanjem izvršil že Ciril; istotako prevod psalmov in zbirko izbranih bogoslužnih knjig. Druge svetopisemske knjige sta sveta brata imela tudi deloma že prevedene, saj sta jih rabila pri verskem pouku med ljudstvom in pri bogoslovnem pouku učencev. A vse to je bilo treba še urediti, dopolniti in po vrsti na novo spisati. V ta namen je Metod izbral izmed učencev dva duhovnika, ki sta znala lepo in hitro pisati. V osmih mesecih je Metod izvršil trudapolno delo in uredil prevod vseh svetopisemskih knjig razen knjige Makabejcev. Ko je končal prevod svetega pisma, se je s slovesno sveto mašo zahvalil Bogu za toliko milost in tolik uspeh. Bilo je dne 26. oktobra, na praznik sv. Demetrija, solunskega varuka. Nazadnje je še uredil prevod zbornika cerkvenih pravnih predpisov (cerkvena pravila, nomokanon) in zbranih spisov cerkvenih očetov.

Leta 884 je prišel v kraje ob Donavi sovražen kralj, ki a zgodovinar Brückner misli, da jebil to nemško-rimski cesar je želel videti Metoda. Legenda trdi, da je bil ogrski kralj, Karel Debeli. Mnogi so Metoda svarili, naj nikar ne hodi, češ da ga bo težko izpustil bre znmuk. Metod pa je vendar

šel. Tuji kralj ga je slovesno in častno sprejel z velikim veseljem, pogovarjal se z njim in ga odpustil z ljubeznijo, z mnogimi darovi, priporočajoč se mu v molitev z besedami: "Spomni se me, častitljivi oče, v svojih molitvah." Toliko moč je imela častitljiva osebnost svetega Metoda.

Vse njegovo smotrno in zavestno delo do zadnjega dihljaja nam priča o Metodovi silni osebnosti. A njegova sicer utrjena in krepka narava je bila prestala že toliko težav in muk, imel je tudi že nad 70 let, da ni nič čudnega, če so mu njegove telesne sile odpovedale. Nikdar, za svoje zdrave dni, ni varčeval s svojimi silami, nikdar se ni ustrašil niti nevarnosti, niti potovanja, niti dela, kadar je šlo za širjenje božjega kraljestva in za pridobivanje nesmrtnih duš. Po pravici ga legenda primerja velikemu apostolu narodov, svetemu Pavlu: "Na vseh potih je prestal mnogo nevarnosti, v puštinjah med razbojniki, na morju med vihnimi valovi, na rekah v nevarnih vrtincih, da so se na njem izpolnile apostolove besede: Nevarnosti med razbojniki, nevarnosti na morju in na rekah, nevarnosti med lažnimi brati, v trudih in težavah, v mnogem bdenju, v lakoti in žeji, in v drugih bridkostih, ki jih apostol omenja." (2 Kor. 11).

In tako le nam pripoveduje staroslovenska legenda, kako se je lepo in mirno ločila Metodova velika duša od njegovega utrjenega svetega telesa: "Tako je vse težave premagal, tek dokončal, vero ohranil in pričakoval krono pravice. In ker je bil Bogu všeč in ljubljen, se je približeval čas, da prejme pokoj po trpljenju in plačilo za mnogoteri trud."

"Vprašali so ga nekoč: Koga poznaš, oče in častitljivi učitelj, da bi ti bil naslednik v službi? Pokazal jim je enega izmed zvestih svojih učencev, z imenom Gorazd, in rekel: To je svoboden mož naše dežele, dobro izobražen v latinskih knjigah in pravoveren. To bodi božja volja in vaša ljubezen, kakor je tudi moja."

"Na cvetno nedeljo (4. aprila) so se po njegovem naročilu zbrali vsi ljudje in on je šel v cerkev že ves obnemogel. Blagoslovil je cesarja in kneza in duhovnike in vse ljudi in je rekel: "Čujte pri meni, otročiči, do tretjega dne". Kar se je tudi zgodilo. Ko se je svitalo k tretjemu dnevu, je rekel dalje: "V tvoje roke, Gospod, izročam svojo dušo. In na rokah duhovnikov je v Gospodu zaspal 6. aprila, v tretji indikciji, leta 6393 od stvarjenja sveta (885 po Kristu)."

"Njegovi učenci so mu izkazali dostojno čast in opravili so cerkvene molitve latinsko, grško in slovensko, in položili so ga v rakev v stolni cerkvi. In pridružil se je svojim očetom, patriarhom in prerokom in apostolom, učiteljem in mučnikom. Ljudje pa so se zbrali v brezštevilnih množicah

28. OKTOBRA ste povabljeni
rojaki v **NOVO POMPEJO**,
kjer se naš shod prične ob 15
uri po običajnem redu.

Prinesite si romarsko knjižico,
da bomo skupno zapeli!

San Francisco predica a los pájaros. (Cuadro del pintor Ahmetov en Nueva Pompeya).

NEKAJ ZA STARIŠE

DOBRA IN SLABA KNJIGA

Ako slabo čtivo vzgaja za nesrečo, pa nasproti dobro berivo blaži, plemeniti, vzgaja za čednost in krepost. Kdor hoče sam sebi dobro, bo vedel, kaj mu je storiti. Družinski oče, ki ve, da je pohujšljiva knjiga, slab časopis strupena slana za vse lepe nauke in za obilni vzgojni trud, ne bo trpel, da bi se prikradel v družino sovražnik v papirni obliki. Starši, vzgojitelji, knjižničarji, izposojevalci knjig in časopisov! Ali se zavedate, da je v knjigi in časopisu lahko skrito ziato, a še večkrat trup! Ali ste dovolj oprezni, ali čuvate, kaj pride mladini v roke? Ali odstranjate vsako nevarnost zastrupljenja iz mladih vrst? Ali si pomagata pri vzgoji z blažilnim čtivom in s priporočljivimi mladinskimi listi?

V neki zabavni knjigi je naslikan tudi ta-le primer: Mož s kopico knjig in časopisov pod pazduho priliznje no ponuja mimoidočim svojo grešno zalogo, kakor bi hotel reči: "Berite, pa se boste še vi rešili spon, ki vas drže, da ne morete svobodno uživati sveta in zemeljske sreče . . . !" Za tem možem je pa naslikana (na omenjeni podobi) pošast, ki na tiskarskem stroju urno razmnožuje spise tega zapeljivca. Z njenega obraza se bere zlobna zadovoljnost. Zdi se, kakor bi govorila: "Nič ne de, če se potim. To delo mi več pripomore, kot sto mojih pomočnikov."

To, kar ta slika predločuje, se dogaja vsak dan nešteto krat. Sovražniki verskega življenja izpodkopujejo s tiskano besedo veljavo Cerkve in njenih služabnikov, smešijo cerkvene obrede, širijo mlačnost, zbujaajo dvome ter prikrevajo tako polagoma tisoče bralcev ob vero in poštenost, pa tudi ob srečo. Ali ni nebroj mladeničev in mladenk, ki se ponašajo v šolski dobi ne le z zgled-

in ga spremljali s svečami, objokujoč dobrega učitelja in pastirja, moški in ženske, mali in veliki, bogati in ubogi, svobodni in sužnji, vdove in sirote, tujci in domačini, bolni in zdravi, vsi, ker je bil vse vsem, da bi vse pridobil za Kristusa" (1 Kor 9, 22).

"Ti pa, sveti in častitljivi poglavar, oziraj se s svojo priprošnjo z višav na nas, ki tebe ljubimo in pogrešamo. Reši vseh nevarnosti svoje učence in pomagaj jim širiti pravi nauk in preganjati krivo vero, da bi dostojno našemu poklicu živeli tukaj in bi kot tvoja čreda prišli k tebi na desnico Kristusa Boga našega, in od njega prejeli večno življenje; njemu bodi slava in čast v veke vekov. Amen."

POSNEMAJMO NJIH VZVIŠENI ZGLED!

Tako sta vstali ti dve orjaški svetniški postavi naših slovanskih apostov Cirila in Metoda pred našimi duhovnimi očmi.

Zaslužila sta, da jih pred vsem mi Slovani, njihovi duhovni otroci, vzljubimo z vsem srcem, da se vsak izmed nas seznani čim bližje z njihovim delom in življenjem. Če si s tolikimi reči polnimo naše možgane, je naša dolžnost tudi, da poznamo največje osebnosti naše zgodovine. Ali pred vsem hočemo iz njunega zgleda imeti tudi zase čim večje koristi, to je, nekoliko premisliti, radi katerih posebnih kreposti sta se toliko dvignila nad vse svoje sodobnike in prav v teh odlikah jih hočemo mi tudi posnemati.

IZ PARANA. 7. okt. je nepričakovano vzel slovo poznani rojak, † JOŽE BIZAJ i z Cerovega, star 73 let. 6 let je imel ko je prišel v Argentino in se naselil s svojimi stariši v Entre Riosu, kjer je imel lepo čakro in donosno perutninarstvo. Živa je še žena Franca roj. Prinčič, 2 brata in 2 sestre. Sinov zapuščaja živih 6 in 4 hčere. Iz doma v San Benitu so ga

spremili mnogi rojaki na zadnjem potu. Tudi g. Hladnik, ki je bil prav tedaj v Parana, je pohitel na njegov grob in na dom izraziti sožalje bridko prizadeti družini.

Smrt je pobrala tudi † JOŽEFA URDIH. Ravno na godovni dan 19. marca je za vedno zatisnil oči po 16 mesečnem bolovanju. Zapustil je ženo in otroke Jožefa

in Rozalko v Parana.

POROČILI stase slovenski hčeri DORA PERŠOLJA (Podsabotin) in IRMA PRINČIČ (Cerovo). Ženina sta tukajšna.

ČRNIČE. Mons. Lojze Novak je sedaj v Gorici. V Batujah je za župnika mons. Filipič, doma iz Grgarja. Vas Batuje ni nič požgana, razen postaje.

no marljivostjo, marveč tudi z vzornim vedenjem in življenjem? Kar naenkrat se pa vse zasučje. Veselje do molitve gine, cerkev ne vleče več, mlačnost se polasča mlade duše in mrkla otožnost. Prejšnja ljubezen in spoštovanje do staršev se krha. Nedolžnost in srčna poštenost se umiče groznemu razdejanju skritih grehov in strasti. Sreča je pokopana . . . Kdo je zločinec, ki je zastupil mlado sadiko, če ne berivo, prepreženo s protiverskimi nazori in z nenravnimi prizori! Opolzki poti se pa odpirajo na stečaj vrata hudobije in nevere.

Še nekaj zgledov. Letaj 1843. je končal življenje pod roko krvnika švicarski meščan Peter Waser, ki je imel na vesti strašno breme umora. V ječi se je streznil. Priznal je vzrok svojega globokega padca: "Poprej sem rad molil." je rekel: "Živel sem srečno in zadovoljno. Slabe knjige pa, ki so mi prišle v roke, so me vsega pokvarile."

V Barceloni na Španskem je povzročil Fran Ferrer (julija 1909) strašno klanje in pustošenje. Mrtvih je bilo 138 oseb, mnogo pa ranjenih; poleg tega je bilo porušeni in požganih 68 poslopij.

Ferrer je bil za mladih nog priden in pošten. Imel je veselje do učenja. Ker so mu bili starši revni, ni prišel preko ljudske šole. Ko je dorastel, je bil sprejet v službo pri železnici. Kot železniški sprevodnik je strastno čital anarhistične spise ter postal vsled tega popoln brezbožnež. Širil je prevratne misli tudi v spisih ter ustanavljal brezverske šole, kar mu je bilo tem laglje, ker je postal vsled bogate dediščine večkratni milijonar. Umrl je brez Boga.

Meseca marca l. 1909. je pisal nekdanji francoski ministriški predsednik Combes v dunajskem židovskem listu "Neue Freie Presse" o položaju katoliške Cerkve na Francoskem. Zanimivo je zlasti njegovo priznanje, da je na Francoskem vprav slabo časopisje, ki je namenoma in vztrajno izpodkopavalo vero najširših slojev, odtrgalo katoliški Cerkvi dve tretjini, če ne celo tri četrtine vernikov.

... Versko razdejanje na Francoskem je bilo torej brez dvojbe delo slabega tiska. Ločitev Cerkve od države, brezverstvena šola, zaplemba cerkvenega premoženja je sad brezbriznosti in verske malomarnosti, ki jo je zasejalo verskomlačno in Cerkvi protivno časopisje. (Danes se v Franciji versko življenje zopet razveseljuje probuja.)

Starši, ki vam nežna skrb za dobrobit vaših otrok razgreva srce, ne prezrite takih in podobnih izjav ter svarilnih zgledov, ko boste svojo deco opozarjali na nevarnost slabega čtiva. Poglejte v družine, kjer je versko-medlo ali celo proticerkveno časopisje redna duševna hrana; koliko jih je, ki bi redno izvrševali svoje verske dolžnosti, ki bi jim bilo pošteno življenje srčna zadevala? Le šola krščanskega, dobrega čtiva vzgaja Cerkvi in domovini zanesljivo oporo!

Pretrsljive so besede, ki jih je zapisal slavnoznani pisatelj Alban Stolz: "S papirjem in črkami se borita nebo in pekel. Ako hočeš pripadati Kristusovi četi, drži se krščanskih knjig in listov. Z vsako desetico pa, ki jo izdaš za slab časopis, daješ satanu ujemsčino za svojo lastno dušo."

SEÑORA SANTA EN CARINTIA

o sea "Gospa Sveta", se llama el primer Santuario que se levantó a Nuestra Señora en Eslovenia.

A 10 km al norte de Celovec (Klagenfurt), de la capital de Carintia, existía ya en los tiempos romanos la ciudad de Virunum, un importante puesto militar. Las migraciones de las naciones en los siglos IV a VI arrasaron ese pueblo. Al tomar posesión del país los eslovenos en 568 construyeron de los restos de las columnas romanas un trono, que sirvió luego para la imponente ceremonia de la entronización de los príncipes eslovenos en el "Campo de la Señora Santa". Así fué elegido ese lugar como centro político y cultural esloveno.

Ya en esa época aparecen los primeros misioneros entre los eslovenos, entre ellos San Columban (615), más tarde San Ruperto (718), obispo de Salzburgo, quien plantó ya la santa cruz en las ruinas de Virunum, determinando ese lugar como centro cristiano para la región. Pero recién el obispo San Modesto (760) vió realizado el esfuerzo apostólico al establecerse allí la sede obispal para los eslovenos. Los restos de este primer obispo esloveno descansan ahora en un sarcófago de piedra debajo de un altar gótico del Santuario de Ntra. Señora según reza un letrero grabado en latín, esloveno y alemán.

LA LEYENDA DE LA VIRGEN

Se pierden los datos exactos de esa época en la oscuridad. Las invasiones ávaras y más tarde húngaras volvieron a destruir lo que fué construido con dura labor. En la angustia de esas luchas tuvieron que recurrir los eslovenos a los vecinos bávaros. Vencieron sí, a sus enemigos comunes, pero quedaron supeditados al poder bávaro y más tarde al poder de los francos.

Por allí, alrededor del año 990, en el tiempo de San Voitech (Adalberto), que fué el segundo obispo de Praga en Bohemia, pasaron de Praga dos pasajeros a Roma, llevando una preciosa estatua de Santa María con el niño Jesús de mármol blanco. Pasando por Beljak (Villach) recibieron una advertencia en el sueño, que llevasen la estatua a la iglesia de la "Señora Santa". No tomando la indicación en serio, querían continuar el viaje, pero los caballos se resistieron. En vista de éso recordaron los dos peregrinos el encargo misterioso. De inmediato averiguaron, donde estaba la "Señora Santa". Allí llevaron la estatua sin ninguna oposición de los animales ofreciéndola al santuario. Esa estatua resultó así la imagen milagrosa, pues el pueblo empezó a afluir allí de todas partes. Era aquella una época de gran piedad, pues en aquellos años esperaba todo el mundo el día del juicio final para el año 1000. Y hubo otro factor más, que contribuyó poderosamente a la devoción en aquella región: Santa Ema, que vivió en esa región en ese tiempo.

Los anales de "Señora Santa" cuentan de muchísimos milagros, atestiguados por innumerables objetos votivos que recuerdan nombre, fechas y gracias obtenidas. En procesiones de una semana entre ida y vuelta concurrían los eslovenos de las regiones vecinas, para implorar gracias y para contemplar la preciosísima estatua de Nuestra Señora, cuya suave sonrisa y maternal postura para con el Niño Jesús, de sobrenatural belleza, infunde consuelo en forma admirable. Ya el solo aspecto de esta divina estatua dobló rodillas a muchos rebeldes y les llevó al confesionario, para reconciliarse con el Dios ofendido.

DURANTE LA SECULAR HISTORIA

derramaba María sus gracias a los peregrinos que allí recurrían con sus súplicas individuales. Pero también atendía allí los asuntos comunes de toda la nación o de la vecindad. Especialmente figuran en la historia dos hechos notables: El

Santa Ema, fundadora de varios conventos de religiosas y de la sede obispal en Krka, una de las primeras peregrinas al Santuario de la Señora Santa.

Sv. Ema, zavetnica slovenske Koroške. Na njen grob v Krko romajo tisoči Slovencev.

Ob priliki obnove tržaške pravde bo Jugoslavija predložila tudi svojo zahtevo po Koroški, kjer se sedaj slovensko kulturno življenje pridno obnavlja.

año 1480 fué terrible para la Carintia. En gran número invadieron al país los turcos, pillando, saqueando, matando, incendiando todo lo que hallaron en su camino. Una gran muchedumbre recurrió al santuario de la Señora Santa, amparándose detrás de las murallas que circundaban la iglesia. Luego de intentar infructuosamente la irrupción, salieron de repente despavoridos los invasores, asustados por visiones sobrenaturales. Así resultó María "La torre de David" en una forma especial para la Carintia, como lo es para todos los pueblos del mundo cristiano.

Otro suceso recuerda especialmente la enorme campana de 6700 kg, que se toca sólo raras veces, pues se necesitan 4 hombres para moverla. En 1683 se realizó el segundo asedio de Viena por los turcos. Todo el mundo cristiano temblaba en aquellos meses de horror. En Celovec se reunió una inmensa muchedumbre de gente, para ir en solemne procesión hasta la Señora Santa, depositando en María toda su confianza. Con el santo rosario en la mano y con el Nombre de María intervinieron en la batalla. A los pocos días se supo que fué en el mismo momento de la procesión roto el asedio de Viena y los turcos definitivamente derrotados. De los cañones turcos, apresados en esa batalla, se hizo aquella enorme campana, que anuncia las glorias de María y la fe del pueblo esloveno cumpliéndose así el anuncio: Desde ahora me llamarán bienaventurada todas las naciones.

No sabemos si sobrevivió esa campana también a la última guerra europea, pero si sabemos, que el pueblo, como antes así hoy y siempre, acude con suma confianza a ese santuario, que se halla justo en los confines norte de las tierras eslovenas, implorando a la Señora que interceda como protectora de los justos derechos eslovenos y para la salvación de ese pueblo mariano.

La actual iglesia fué construida en 1420. Tiene 46 m de largo por 18 m de ancho, siendo el templo más grande de Carintia y también el más famoso.

Un hijo santo de Trieste eslovena

Un hijo de pobres padres eslovenos cerca de Trst, muerto en olor de santidad.

"Su permanencia entre nosotros ha sido breve, pero ha dejado el perfume exquisito de sus virtudes cristianas y religiosas".

Un operario del puerto visitaba con frecuencia la filial del Sodalicio Claveriano en Trieste, aportando su dinero para el bautismo y educación de los negritos de Africa.

La Sierva de Dios María Ledóchowska, al pasar por la citada ciudad tuvo noticias de este bienhechor y quiso llevarlo a Roma como jardinero de la Casa Madre del Sodalicio y para ayudar a la Santa Misa. La humildad del operario no creía posible tal cambio en su vida. No se consideraba digno de ir a Roma. Pero su sabio Padre espiritual lo convenció y osé Pipan se dirigió a la Ciudad Eterna en 1909 comenzando a servir a las Misiones más de cerca.

Era un hombre de Dios. Iniciaba su jornada muy temprano, no sólo como un simple cristiano, sino como un religioso, porque un par de horas antes de empezar su tarea se levantaba para implorar con ardientes y confiadas plegarias la gracia del Señor sobre las almas.

Se había hecho esclavo y siervo fiel de María Santísima, de modo que todo aquello que hacía o deseaba, lo ofrecía a Dios por mano de María Inmaculada. Sus limosnas para la educación de los negros también eran dirigidas a Dios por medio de María, diciendo que Ella debía ser portadora de todas las obras.

La Fundadora del Sodalicio tenía gran estima por este jardinero y monaguillo siempre orante y lo mandaba para acompañar a los miembros de la Casa en los trámites difíciles.

En 1922 después de la muerte de María Teresa, se ofreció como víctima por el bien del Sodalicio. Lo hizo después de la Santa Comunión en la Basílica de Santa Inés de Roma e inmediatamente fué escuchado, porque en el mismo día y en la misma mañana, cuando, luego de haber podado un árbol, descendía por la escalera, la rama se ladeó y él cayó por tierra quebrándose el fémur. Eran las 11. No gritó, no llamó a nadie, yaciendo allí con su dolor y esperando que la persona encargada de llevarle el almuerzo llegase a las 12 y 30.

Fuó transportado al hospital donde pasó algunas semanas dolorosísimas. El fémur no se curó más y el pobre Pipan se vió condenado a sufrir cada día y sobre todo durante la noche un lento martirio. Más tarde, una gran llaga se abrió

sobre la pierna. El, que conocía toda Roma, que hacía las diligencias con rapidez y exactitud estaba condenado a quedar confinado en una carpintería donde con amor y paciencia fabricaba los cajones destinados a contener objetos y regalos para las Misiones y ser enviados a Africa. Las curaciones prodigadas a sus llagas hicieron que se cerrara, pero el dolor en el muslo no cesó.

La sacudida moral que sufrió al salir del hospital fué terrible. ¡El, con muletas! El, que caminaba tanto y sabía letas!

Y con todo se resignó y encontró la serenidad y la etapa de su vida, etapa de contemplación más que de acción, alegría en su dolor. Comprendiendo que ésa era la última no sólo se conformó sino que se alegró.

Era un admirador poco común de la Fundadora del Sodalicio de San Pedro Claver. No tenía otro ideal que la gloria de Dios y la salvación de las almas.

¡Cómo oraba!

Durante las largas horas que pasó solitario sin ninguna ocupación o casi sin ella ¡cuánto habrá rezado! Desinteresado de todo vivía sólo para los intereses de Dios. Recibía algún dinero para sus escasas necesidades, pero lo daba íntegramente para la educación de los negros. Tenía centenares de ahijados allá en la lejana Africa.

La Superiora de este hospital telegrafió a la Casa del Sodalicio en Roma: "Santa muerte" y más tarde escribió:

Por fin en el invierno de 1939 fué presa de un fuerte resfrío y hubo que llevarlo al hospital y luego a la casa de descanso para los ancianos en la "Ciudad Castellana".

"Su permanencia entre nosotros ha sido breve, pero ha ahorrado el dinero del tranvía para los negros, ¡él, con su perfume exquisito de sus virtudes cristianas y religiosas".

"Cuando tenía la fortuna de recibir la Santa Comunión y especialmente el Viático, parecía un Serafín (tenía 81 años). Se lo veía con las manos alzadas como queriendo recibir a Jesús entre sus brazos. ¡Oh, el Santo!".

"Estoy convencida de que ya goza ampliamente del Paraíso".

¡Oh, el santo! Esta no es sólo la exclamación de la Madre Superiora de la Ciudad Castellana, sino de todos aquellos que lo conocimos durante 30 años. Que él interceda por la Iglesia y por las almas y por su pueblo esloveno en estos momentos críticos que está en juego el futuro de la tierra natal del bienaventurado José Pipan.

HINJE NA DOLENJSKEM, VELIKO LIP-LJE. Piše župnik Josip Stupica. Prosi za pomoč v obleki za prebivalstvo. Otroci ne gredo v šolo že 5 let. Sedaj ko šola spet deluje, nimajo nobene cunje in so prav dobesedno nagi doma. Vojska je namreč tam vse požgala. Tudi on sam je v skrajni potrebi vsega. Rojaki iz Amerike, so mu poslali denar za sv. maše. Tudi pakete je dobil nekatere. Obleka se tudi za drag denar ne dobi. Položaj se je nekoliko izboljšal v tem, kar se tiče hrane, za kar smo dolžni posebno zahvalo Ameriki, ki nam je po UNRRI poslala izdatno pomoč. Težko pa je vprašanje obnove. Oblast se briga za obnovo prometa in tovarov, kmečki domovi pridejo pozneje na vrsto. Sedaj je vse še enako v razvalinah kot pred letom ob koncu vojne. In narod v skrajni bedi. V tej vasi je bilo pred vojno 40 parov volov. Sedaj ni niti enega. Vas je imela 120 ljudi, sedaj jih je 90. Manjkajo vsi mladi moški, in so ostali samo starčki, žene in otroci. Suha krajina je več trpela kot sosednji deli. Ves čas so

bile bitke in ropanja z grozovitostmi. Vse to je pustilo usodne posledice v narodu, ne le gospodarske, temveč tudi moralne. Narod je obupan. Duhovniki tolažimo, kar moremo, a nas je tako malo! Mnogo je bilo pobitih, mnogo jih je šlo v inozemstvo. Jaz sam imam na skrbi 3 fare, pa imam že 60 let in nosim posledice mučenja, ko so me topli po glavi Nemci.

Kdo ne bi jokal sredi tolike bede in žalosti. Toliko mrtvih in pogrešanih!

To je rana na našem narodnem telesu, ki ne bo zaceljena več rodov. Morada bodo nekdanja naša slovenska naselja vstala iz ruševin lepša kot nekdanja, toda naša narodna rast bo okrnjena za dolgo, dolgo dobo. Vdove jokajo za svojimi možmi, neveste za svojimi pobitimi ženami. Turobno je v naši domovini in zdi se mi tako, da vedno slišim odmev svetopisemske tožbe starega testamenta: "Velik jok se je slišal v Rami, ki je segel do neba: Rahela joka za svojimi otroki in se ne da utolažiti, ker jih ni več." Ta Rahela, to je naša slovenska mati, žene

in dekleta, to je naša uboga slovenska domovina.

Prosim tudi moliti za me.

Tvoj hvaležni brat — Jože.

NOV LIST NA KOROŠKEM. Na pobudo zavezniške komisije je začel izhajati tednik "Koroška kronika". Proti njemu pa so izdali komunisti na Dunaju "Slovenski vestnik".

SLOVENSKE POSOJILNICE NA KOROŠKEM so Nemci docela zatrli. Slovenska koroška Zadrúžna zveza je zginila. Sedaj hočejo Angleži to krivico popraviti in se jedelo posojilnic že obnovilo. Predsednik Zadr. Zveze je mons. Podzorc, znani voditelj koroških Slovencev. V komisiji sta tudi Osterman in Lapuš, ki je komunistični simpatizant.

STRAŠNE ŠTEVILKE. Nacistično divjaštvo, ki je razbrzdalo mladino je zakrivilo, da mora mladinski urad skrbeti za 2584 otrok ki — nimajo očeta. V prvih 4 mesecih tega leta se je njihovo število spet dvignilo za 276. Tako je pač vzgajala dekleta "Hitlerjugend" na Koroškem.

Beseda Sladka: Domovina!

K izseljenski nedelji, ki se praznuje v novembru.

Naš pesnik je zapisal pretresljivo povest slovenske deklice, ki v Ameriki govori o rodni zemlji:

In mati pravi, da je tam lepo,
da stanovali smo v dolini,
v naselju majhnem pod goro.
V pobočjih v soncu njive so ležale,
ob vodi dan in noč so mleli mlini
in stope so do zore topotale.
Vendar prekratko nam bilo je polje,
in oče je odšel čez morje v svet.
Prodali smo in šli za njim.
Tega je zdaj že mnogo let.

Šli so. A ne oče ne mati nista srečna; kar naprej se vrača domotožje:

Še to očeta včasih mati vpraša:
"Kaj praviš, ali še stoji ob vodi mlin
in še sloni pod bregom kočja naša?"
A oče mrk ne reče nič. (Klopčič.)

NEDELJA NAŠIH IZSELJENCEV IN PRAZNIK ZEDINJENE DOMOVINE!

A če me drobno vprašujete, zakaj domovino ljubimo in jo moramo ljubiti, sem v nemajhni zadregi. Vem: Sam božji Učenik je to krepost s svojim zgledom ukazal. Srce Jezusovo, zakladnica dobrote in vaza najnežnejše ljubezni, ima prostora tudi za ljubezen do rodne grude. Jezus joka nad Jeruzalemom: vidi, da prihaja nad nehvaležno mesto pravična kazen, a dvakrat ga boli, ker je judovska prestolnica srce, ponos in dika njegove zemske domovine: "O, da bi bilo spoznalo tudi ti vsaj na ta svoj dan, kaj ti je v mir!" (Lk 19, 42.)

Po tem bodo spoznali, da smo njegovi učenci, če se ljubimo med seboj, a tudi po tem, če s Kristusovo ljubeznijo ljubimo svojo domovino.

Zakaj jo ljubimo? Kako težko je to povedati! Le to vem in slutim, da mi je domovina veliko, veliko dala; a kaj in kako, za to ne najdem prave besede. S pesnikom Župančičem jecljam:

S silo neznano
si segla mi do duše globin:
dozdaj nisem vedel, kako sem tvoj sin,,
kako te ljubim globoko...

Da, s silo neznano! To je prav isto, kar poje francoski pesnik Alfred Musset, ko bi čarobni podobi rad dal okvir človeške besede: "O domovina, o domovina, neizrekljiva skrivnost! Vzvišena, strašna beseda! Nerazumljiva ljubezen!"

Kakor v otrokovem obrazu v potezi za potezo živita oče in mati, tako se v naši duši zrcali in sije naša domovina. Če bi imeli oči, da bi videli dušo tako, kakor je, bi se čudili, kako je z nevidnimi, a krepkimi vezmi zvezana in zrasla z očetnjo zemljo. Tako je, kakor da je že duša nežnega deteta pognala brez števila korenin v okolico in tako svoje življenje tesno stkala z usodo svoje domovine.

Kako se to zgodi? V otroškem telesu duša najprej spi. Razum še ne deluje, ker potrebuje spretne in zveste pomočnice domišljije, ki mu kaže svet v podobah. Ta se torej mora prej razviti in nakopičiti zalogo slik, ki jih nato razum pregleduje in primerja ter jim kakor z rentgenovimi žarki gre prav do živega, do splošnih pojmov in tako misli.

A domišljija se zbudi pod vplivom čutnih vtiskov in zunanega sveta, ki v njem živimo. Te vtiske sprejemata in

zaznavata predvsem oko in uho. Dobivata pa jih iz sveta, ki je okrog deteta: od staršev, bratov, sester, tet in stricev, poslov in tovarišev; od domačih živali, psičkov, ptičkov, metuljev in čebelic; od gričkov, gozdov, vrtov, travnikov, livad, potočkov, cest, stezic in potov; od sonca, lune, zvezd in hiš in cerkve; od lastovičjih gnezd in škrljančeve pesmi do cerkvenega stolpa in pritrkavanja k slovesni maši.

Vse to se v otrokovo dušo vtiska in jo oblikuje kakor krogljo gorkega voska. In otrok dela kakor oče Stvarnik. "Videl je Bog, da je bilo dobro". Tako misli tudi dete v neizmerni dobrodušnosti. Vse, kar iz zunanjega sveta stopa v njegovo majhno dušo, pohvali in odobri: Najboljše je, da je vse tako, kakor je!

Ugovarjal bi pa kdo: "Saj čutne vtiske, zaznave in domišljajske slike sprejemam tudi pozneje in drugod vedno in brez nehanja. Res je! A to je čisto druga stvar! Velikanska razlika! Zakaj to, kar otrok srečava s svojo dušo in spoznava, to so prvi vtiski, vtiski v mlado, nedolžno dušo. To so prve, izvirne, patentirane slike vsake vrste reči!"

Ko pozneje prihajajo vtiski iste vrste, se morajo vedno predstaviti pri prvotnih in se pri njih izkazati ali legitimirati. V domačem hlevu je Tonček vdel konja. Ko pozneje sliši to besedo, je ne misli z meglo zastrte, ampak se zavestno ali nezavestno vrača k prvotnemu konju in z njim primerja ter ob njem presoja vse druge konje.

Otroku domači povedo za vsako stvar, kako se ji pravi, in ko besedo ponavlja, je prepričan, da se psičku in mucku, teličku in backu na vsem svetu tako pravi, ker je to edino pametno in edino mogoče ime; in če je teti ime Ana, si deklica misli: kadar bom jaz teta, bom tudi Ana.

Deček in deklica se učita morda drugih jezikov in izvesta, da se kruhu pravi "Brot", ali laško "pane", francosko "pén", materi "Mutter", cesti "Strasse" ali "rue", a vedno čuti, da je Brot zanj čisto kaj drugega kakor kruh, da Mutter ni mama in mati in da Strasse ni tista cesta, na kateri se je z vrstniki igral in čakal, kaj mu to čudovito bitje pripelje iz daljave. Kako resnično je, kar pravi Lamartine: "V domovini nam vse govori jezik s presrečnimi naglasi. Vsako drevo ima svojo zgodovino in vsak kamen ime."

Če si bil v tujini, veš, kako se ti je godilo, če te je srečal rojak, s katerim si mogel govoriti o domačem kraju. Najrajši bi ga bil vprašal po vsakem griču, po lipi pred hišo in po jablanah in hruškah na vrtu, o vodnjaku in čebelnjaku in o kozolcu, če ni še treščilo vanj, pa o cerkvi sv. Marjete, če še tako lepo mah raste na stolpu in če se ji še sv. Katarina tako spoštljivo priklanja, kadar za bobbe pozvanja. Kakor da niso audi drugod griči, drevesa in vitki zvoniki. Pa saj tega tudi nisi mislil, ampak drevo, po katerem s hotel vprašati, ti je bilo skrivnostno priraslo v srce. Bilo je drevo iz tvojih otroških let. Zakaj domovina je v resnici dežela tvojega detinstva, polna bajnih zvokov in skrivnostnih podob, ki jih razum ne pretolmači, pač pa srce, ker jih duša hrani iz tistih časov, ko je bila sama še polna skrivnosti.

O zdaj razumem zgodbo onega zločinca: "Ko sem zakrknjen v hudobiji sedel v ječi, sem zaslišal zvonove. V trenutku je pred menoj rasel domači zvonik. Srce je zastrilo domotožje; dnevi detinstva so korakali mimo mojega duha. Zopet sem se videl med domačimi, ki so skupaj molili večerni molitev. Slike preteklosti so me spremenile v dete in zdaj se je razpočila železna lupina srca in moral sem zajokati"

Boljša je iskra božjega spoznanja kakor grmada posvetnega modrovanja.

Boljši je človek, ki svojo neumnost prikriva, kakor človek, ki svojo modrost skriva.

Budalo, kadar molči, misli, da modrejšega ni.

Moder je in srečen, kdor drugih nesrečo nase obrne.

Modri nosi jezik v srcu, nespametni pa na jeziku.

Modra beseda ne leži v tružici, ampak hodi po ulici.

Spomnimo se naših Rajnih

BERILO

iz pisma svetega apostola Pavla Korinčana (1 Kor 15)

Bratje! Glejte, skrivnost vam povem: Vsi ne bomo zaspali, vsi pa se bomo spremenili, hipoma, ko bi z očmi trenil, ob poslednji trombi; zapela bo namreč in mrtvi bodo vstali neminljivo, in mi bomo spremenjeni. Zakaj to minljivo si mora nadeti neminljivost in to umrljivo nadeti neumrljivost. Ko pa si bo to minljivo nadelo neminljivost in to umrljivo nadelo neumrljivost, takrat se bo spolnila beseda, ki je pisana: "Použita je smrt v zmago." Smrt, kje je tvoja zmaga?

Smrt, kje je tvoje želo? Želo smrti je greh, moč greha pa je postava. Hvala pa Bogu, ki nam daje zmago po našem Gospodu Jezusu Kristusu.

PESEM MED BERILI

Gospod, daj jim večni pokoj in večna luč naj jim sveti. V večnem spominu bo pravični; ne bo se bal, da bi kaj hudega slial. Gospod, reši duše vseh vernih umrlih vsake spona grehov. Prihiti jim z milostjo na pomoč, reši jih sodbe maščevanja in daj jim uivati blaženost večne luči!

Strašen dan bo dan plačila, zemlja v prah se bo zdrobila: priča David in Sibila.
Kolik strah bo vstal v naravi, ko Sodnik v mogočni slavi na odgovor vse postavi!
Tromba silno bo zapela, do vseh mrtvih zadonela, jim pred sodni stol velela.
V grozi smrt se bo čudila, ko bo stvar se spet zbudila, da pred sodbo bo stopila.
Knjiga, k sodbi prinesena, hrani dela razvrščena, dobra kakor zadolžena.
Dano svetu bo spoznanje, in za vsako zlo dejanje Bog prisodi maščevanje.
Kam se čem takrat dejati, kje zavetnika iskati, dobrim komaj bo obstati!
Kralj neskončne visokosti, ki rešuješ iz blagosti, dobrim reši me, vir vse svetosti!
Spomni se, o Jezus mili, da so zame te umorili, prosim, tisti dan se usmili.
Da si iz ljubezni same utrujen vzel svoj križ na rame, naj nebo zgubljeno zame.
Maščevavec vse krivice, čuj skesane moje klice, kadar pride dan pravice.
Da grešil sem, se sramujem, krivdo svojo obžalujem, "Prizanesi, Bog!" zdihujem.
Duše si iskal zgubljene, reševal si spokorjene, reši, prosim, tudi mene.
Nisem vreden odpuščanja, váruj pa me pogubljenja milostno, Gospod življenja.
Váruj grešnih me levice ter mi mesto daj desnice, kjer boš svoje zbral ovčice.
Ko boš pahnil pogubljene in sprejel blagoslovljene, sprejmi k sebi tudi mene.

EVANGELIJ

Takrat je rekel Jezus judovskim množicam: "Resnično, resnično, povem vam: Pride ura in je že zdaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sinu božjega, in kateri ga bodo slišali, bodo živeli. Kajti kakor ima Oče življenje na sebi, tako je dal tudi Sinu, da ima življenje sam v sebi. In dal mu je oblast, da sodi, ker je Sin človekov. Ne čudite se temu; kajti pride ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobeh, zaslišali njegov glas: in kateri so delali dobro, bodo vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi."

PRI DAROVANJU

Gospod Jezus Kristus, kralj veličastva, reši duše vseh vernih umrlih kazni pekla in globokega brezna. Reši jih iz levjega žrela, da jih ne pogoltne pekel, da

ne padejo v temo! Vodnik sveti Mihael naj jih privede v večno luč, ki si jo nekoč obljubil Abrahamu in njegovemu rodu. Hvalne darove in prošnje ti prinašamo, o Gospod; ti jih sprejmi za one duše, ki se jih danes spominjamo: naj se preselijo iz smrti v življenje, ki si ga nekoč obljubil Abrahamu in njegovemu rodu.

EVANGELIJ

Takrat je rekel Jezus judovskim množicam: "Vse, kar mi dá Oče, bo prišlo k meni, in kdor pride k meni, ga ne bom zavrnil; kajti nisem prišel z nebes zato, da bi vršil svojo voljo, ampak voljo tistega, ki me je poslal. To pa je volja Očeta, ki me je poslal, da nič od tega, kar mi je dal, ne izgubim, marveč vse to obudim poslednji dan. To je namreč volja mojega Očeta, da bi vsakdo, ki Sina vidi in vanj veruje, imel večno življenje; in jaz ga bom obudil poslednji dan."

RAJNI NAS KLIČEJO! 1. NOVEMBRA OB 16 URI PRIDITE ROJAKI V JUGO-SLOVANSKO GROBNICO K ŽALNEMU OPRAVILU.

Lupina je bila tujina, zdravo srce je bila domovina; odvrnil je navlako in spet je v soncu zagorela rodna gruda.

"Minilo je že nekaj let,
kar šel sem s holma v beli svet,
a vtisnil se mi je v spomin
do črne jame globočin." (Levstik.)

Rodna zemlja. Sladka beseda, ki nam kliče v spomin našo zibelko in krst in botra in tisto, ki se je sklanjala nad zibelko in nas prvič peljala pred božji grob: "Tam cvetje zlate je mladosti moje." A ne samo cvetje, tudi prvo trnje, prve rane in prevare, prva žalovanja in pokopi, saj so skoraj pri vsakem izmed nas prva slika v albumu spomina pare in kropljenje.

Rodna zemlja! Izgovorimo to besedo in pred nami zagori ognjišče naših dedov, zadehti vonj zraka, ki so ga dihal, se razpne nebo, ki so ga gledali, se razširijo travniki, ki so jih kosili, in njive, ki so jih orali, in prav poleg njih božja njiva, kjer njih srce sniva večni mir. Še več: domovina, to so čustva, ki so jih predli naši predniki, misli, ki so jih tkali,

vera, ki so se vanjo opirali, preprčanje, za katero so živeli in mrli ob turških taborih in grajski tlaki. Mi se učimo hoditi po njih še gorkih stopinjah in na vseh teh krajih čutimo in slišimo odmev njih besed, utrip njih srca in vonj njih duše.

Iz vseh teh skrivnostnih reči se snuje to, kar imenujemo ljubezen do domovine.

Kdor to premisli, lahko spozna, kako silna opora je človeku ljubezen do domovine, tako silna, da je resnična beseda slavnega Lacordairja, izgovorjena v pariški stolnici: "Brez domovine si zgubljena točka v naključjih časa in prostora."

Brez domovine si umetna cvetlica brez žive prsti.

Brez domovine si kakor ubiti glas železnega zvona.

O Jezus, zdaj še bolje vem, zakaj nad Jeruzalemom jokaš! Tudi tebi je domovina s silo neznanu segla do duše globin, in tebi še bolj, ker imaš najglobljo in najbolj človeško dušo in najplemenitejše srce.

Iz zemske nas pa vse privedi v večno domovino!

Jos. Šimenc.

VTISI IZ FESTIVALA

Malo kislo se je držalo vreme 22 sept. Toda Duhovno Življenje ima toliko zanesljivih prijateljev, da so vseeno napolnili dvorano, ki je na vsakega napravila najboljši vtis. Saj je res pravi teater z ložami, balkoni in galerijami.

Z 10 minutno zamudo se je začela veselica najprej z ilustrirano pravljico o kokoši, mačku, pujsu in raci. Samo kokoš je morala delati. Nihče ni hotel sejati, ne pleti, ne zalivati, ne žeti ne v mlin nositi. Vse je morala napraviti sama kokoš. Ko je bila pa na mizi slastna pogača, so pa kar vsi lenuhi hoteli pasti po njej... Ne boste kaše pihali! tako jim je zavrla kokoš... Tudi pojedla bom jaz in moji piščančki...

Sledil je nato spored. Milan Bevčič je v pozdravni besedi povdral naloge, katero Duhovno Življenje vrši, ki skrbi za versko življenje, za vzgojo, zabavo in obvestilo rojakom in dela čast našemu imenu po svoji obliki in vsebini. Zato je vsakega rojaka dolžnost, da je na Duhovno Življenje naročen, da ga čita, podpira in smatra za nekaj svojega.

Sledile so nato plesne in pevske točke malčkov in deklet. Zadnje dneve je obšla Lilijana Turk. Kako bridko je pač bilo Lilijanki a tudi nam. Saj smo jo vsako leto videli v srčkanih nastopih... Nadomestila jo je Diana Danev v treh nastopih v Rdeči kapici, danskem plesu in v galebu. Tako srčkani so bili ti nastopi. Ljubki plesi s pesmijo, da so res očarali. Višek pa je bil dosežen v nastopu z dvospevom "Le smejmo se", kjer je Lilijanko nadomestil Trebšetov Aleksij. Kdo bi pač mogel oceniti delo, ki so ga imele s pripravami teh nastopov sestre in Milan Beučič, ki je imel na skrbi glazbeni in pevski del teh ljubkih prizorčkov. Kljub silni zaposlenosti je našel čas za vaje in je tudi spremljal nastope na pianu. Poleg zahvale mu je treba tudi prav iskreno čestitati.

Prav tako odlični so bili nastopi deklet, katere je navežbala Cotičeva Darinka. Kljub temu, da je oderska scenerija dosti revna, je Darinka našla način, kako dvigniti vrednost nastopa in umetniški užitek tudi z idilično uporabo zaves. Kakor da so priplule na perutih in rajale po zraku, tako je imel človek vtis. Potem pa še krasno prirejene obleke in svtlobni učinki...

Anita Lakner in Minka Beučič sta že poznani kot spretni deklamatorici in sta nas tudi to pot očarali s svojim nastopom. Tudi Trohova Linka se je lepo izkazala.

Dvospev "Vinski duhovi" je prav posrečena kompozicija Cirila Krena. Žal je bilo toliko nepredvidenih ovir za vaje, da umetnina ni mogla priti do polnega izraza. S klavirjem so imeli komaj dve vaji. Zato Zvonko in Karlo nista bila prav sigurna v nastopu. V danih okoliščinah pač nista mogla ustreči tako kot sta želela, toda nista se ustrašila in sta vzdržala.

Poleg umetniškega užitka je bilo poskrbljeno pa tudi za zabavo. "Tori in Bioyo" sta menda rojena komika, ki sta iz praznega niča, kako je šel klicati zdravnik, razvila burko, da se je vse za treh držalo.

Igralci "Pablo Anchoa" sapa tudi spretni da je kaj. Take so zbijali po odru in tako komično so izpeljali svojo naloge, da je bilo veselje obstajati polno do vrha. Milan Bevčič, čeprav ves hripav, je junaško držal svoj slavnostni govor k odkritju spomenika; José Arias, v vlogi Pavla Anchoa je, kljub 38. vročini, vzdržal in še kako vzdržal... In slavni po-

V. Podsabotincu je umrl naravne smrti

† Mihael Peršolja, star 82 let.

Zapustil je doma hčeri Alojzijo por. Gravnar in Marijo por. Pintar. Tukaj žalujeta sinova Leonard in Karlo, oba v Paraná.

V Tubljah pri Komnu je bil ubit † Franc Kokoravec, star 25 let. Prišel je iz Italije, pa ga je doma zalotila 16. avg. 44 nemška patrolja. Skril se je na kašči, kjer je bil ubit.

Doma zapušča striše, 2 brata in 1 sestro. Tukaj so bratje Silvester, Jože in Stanko.

V Nemčiji je podlegel smrti

† Anton Starc, star 62 let

Tja je bil preganjan s celo družino in sovaščani iz Leskova. Umrl je 1942. Družina se je vrnila in žaluje doma za rajnim žena, 3 hčere in 1 sin. 1 sin je na Nizozemskem. Tukaj pa hči Marija por. Puntar.

Maša za rajnega pri sv. Rozi 16. nov. ob 10 h.

Stariši Strehar. Oče Anton je zapustil solzno dolino 7/6 1945. Mati pa sedaj.

V Vipolžah v goriških Brdih je zatisnila oči naša ljubljena mati † Jožeta Komic por. Strehar stara 64 let. To sporočilo smo brzojavno prejeli 27. sept. in sodimo da je umrla ljubljena rajnica 25. sept.

Doma zapušča sinove Benjamin in Antona. Prvi se je boril v osvobodilni vojski, drugi je pa bil ujet. Vrnili v aprilu.

Nik na Angleškem, od koder se je Tukaj žalujemo Milka por. Rožič, Gizela por. Rijavec in Zoška.

Maša za rajno bo pri sv. Rozi 3. nov. ob 12 uri.

V Vipavskih Šmarjah je umrl v decembru 1945

† Anton Rebula, star 77 let.

Doma aluje žena, 2 sinova in 3 hčere, tukaj pa hčeri Milka por. Pahor in Ana por. Pahor.

licaj, —oko postave—, Valter Calderón in vsi ostali, zares spretni v svojih nastopih. Hermano Juan zna in fantje so zato!

In slednjič Martin Krpan... Ko bi ga mogli podati v filum, bi bil pač vse kaj drugega. Živ na odru jepač stvar, katere bi bila vredna dela in stroška. Pa če parv ni bil niti živ niti v filmu, je stopil

pred nas v tako lepih slikah, ki jih je izdelala gospodična Pomar, in v povesti, kot jo je povedal predvajatelj, da smo bili tudi tako prav razveseljeni. Ob enem ko so nam slike obudile daljne spomine na lepo domovino, so nam obnovile nepozabno zgodbo Martina Krpana in njegove dogdivščine.

Vlogo predvajalca je vršil Demartino, ki je znal na sperten način izrabiti ves razpoložljivi čas za dražbe.

Kot zelo pomembna točka tega festivala je vedno tudi srečolov. Kdo bi pač mogel naštetati vse dobrotnike, ki tako velikodušno darujejo dobitke! Bilo jih je 200 in prelepih! tako da je bilo kar na mah razprodanih 2000 srečk. Anči Kogojeva in njen mož Mirko ter Fani Jamškova so imeli v rokah srečolov, pri katerem smo močno pogrešili gospo Cotičevo, ki je bila radi boleznii zadržana. Prodajo srečk so vršile Vida Čebren, Marija Grežer, Nati Wider in sestra Jacué. Za sladka usta je poskrbela gospa Fani Kerševanova, ki je imela svojo četo, štiri pridne deklice.

Tudi dražbo smo imeli. Kratko pomejen čas je sicer zavrl to kaj koristno točko, toda vseeno je dala dražba čez 50 \$ Zapestnica, dar gospe Angele Černej, je šla kar dvakrat in je dala svoj lepi prinos.

Kaj pa dobiček? Ali kaj ostane za Duhovno Življenje. Bojan Čebren in Marija Kumar, ki sta imela v roki blagajno, sta zbrala čedno vsoto. Tudi Mirko Kogoj, ki je imel v rokah račune srečolova in dražbe je dosegel vsoto 250 \$. Tudi gospa Fani Kerševan je s sladčicami naredila 10.85 \$ dobička, tako da po odbitju stroškov, ki so bili 310 \$ ostane še 420 \$ za kritje primanjkljaja v preteklem letu. S tem so poravnani stari računi. Za naprej pa nam seveda ostaja ista skrb, in še večja, kajti prav te dni smo spet dobili 22% povišanje radi invlenskega zavarovanja osebja v tiskarni, tako da ob enem, ko se uprava toplo zahvali vsem, ki ste kakorkoli doprinesli k tako lepemu izidu festivala, da tudi naprej izkazuje Duhovnemu Življenju vso naklonjenost s točnim plačevanjem naročnine in tudi s prispevki za tiskovni sklad, da ne bo treba spet povišati naročnino.

Uprava.

ARTVIŽE — HERPELJE. Piše Karel Stančič sestr Mariji por. Bukovnik. On je bil v angleškem jetništvu v Afriki. Se je vrnil lani v nov. Našel je vse vničeno. "Vas je 2 krat gorela (43., 44. leta). Vsa obleka nam je zgorela in vsem domačim. Zgorel je tudi stari Premrú. Strica Dudkovega in Lojzeta Fadigovega so ubili isti dan in 3 punce in 2 fanta iz Rodika ter Simeja iz Ostrovice. Poropali so tudi vse živali. Moški so pa tedaj vsi pobegnili v gozd in v partizane. Ko so nacifašistični roparji šli iz vasi so jih za hribom napadli partizani in skoro vse pobili. Od naših pa ni padel nobeden.

Na Artvižah je vzela vojna 18 oseb. So Toni in Lojze Fadigova, Jože in Janez Škerjančeva, Brenovčev Nini in stari, Stanko Škrbčev, Slavko Mucetov, Jože Mežnajer, Gaspar Cenetov, Dutkovi stric, Jože in Milan, Nini (sin od našega Jožeta), Olga in Tona Košančeva, botra Škrjančeva in stari Urmohar, vsi padli kot žrtve za svobodo. V naši vasi je bila dvakrat bitka. Nemci niso mogli priti gori v vas s topovi intanki. Zgubili so skoro 300 mož, pravih divjih naskokovalnih čet.

Če moreš nam kaj poslati smo potrebni jaz in mati. Komaj sem si mogel dobiti tako obleko, da morem k maši.

MARJANSKI KONGRES.

je bil nekaj izredno lepega. Tudi mi smo se vdeležili velike zaključne procesije z obema zastavama, ki sta vzbujali izredno zanimanje radi razburjenja, katerega je budil tukaj zagrebški proces in obsodba nadškofa Stepinca.

STUDENO PRI POSTOJNI. Umrli je 84 letni župnik † DOMINIK JANEŽ, doma iz Globeli pri Sodražici. 40 let je deloval ta vneti in priljubljeni duhovnik v Studenem.

V PODLAKI PRI BATAH je zatisnila oči za vedno † KATARINA MADON stara 75 let. Ko je zvedela žalostno novico od smrti sina Poldeta iz Buenos Airesa, jo je ta vest tako bridko zadela, da je v 10 dneh umrla.

IVAN TRINKO, BISEROMAŠNIK. Tega častitega očeta beneških Slovencev je ves narod proslavil 20. junija, ob 60 letnici njegovega mašništva.

KROMBERK PRI GORICI.

Vinko Vodopivec, 27. 8. 1946: "Pisal bi Ti prej a nisem vedel naslova. Kako je bilo pri nas? Bombardirani nismo bili, hvala Bogu. Pa smo vseeno dosti straha užili. Zadnja tiri leta so bila posebno huda. V septembru 1943 so nam Nemci požgali 23 hiš. V internacijo so odpeljali nad sto ljudi. Od teh se je vrnilo kakih 80, drugi so pomrli v taboriščih. Tudi mene so postavili ob zid: An die Mauer mit dem Pfaffen! Du bist auch ein Bandid! Pa me vendar niso ustrelili, ker je neki bavarski oficir rekel: Na, der ist wohl zu dick für so ein Handwerk. In so me izpustili. Še zadnjo noč pred polomom, 30. 4. 1945 je prišel neki major in rekel ošabno: ich requiriere 3 Zimmer. Auf wie lange? sem ga vprašal in rekel je: Für immer! Pa so e drugi dan vsi obnupani odšli in konec je bilo nemške strahovlade. In začelo se je življenje kakor v letih 1920 in 1921 po prvi vojni. Neizmerno navdušenje! Pa se je začelo tudi delo na kulturnem polju. Pevski zbori so rasti kakor gobe po deju. Notni material je bil ves uničen. Začelo se je prepisovanje kakor v stari cecilijanski dobi. Nastale so nove partizanske pesmi od ketrih je nekaj pra vlepah a druge so cvetke enodnevnice, ki bodo ali pa so že padle v pozabljenje". — Nadalje govori o raznih glazbenih zadevah, V Gorici so ustanovili glasbeno šolo, ki jo vodi Srečko Kumar, in orglarsko šolo, ki jo vodi Emil Komel. Jako značilna je opomba: "Škoda da se le preveč govori in bolj po malem dela!"

V Ljubljani v zaporu so bili v juniju, med drugimi: tovarnar Lajovic, pravni zastopnik tovarne "Union" Verbič, ing. Rus, ing. Lavrič, uradnik poštne hranilnice Tonja, prošt Klemenčič, ravnatelj Vajeniškega doma Šavora, Goričan Henrik, župnik Petrič iz Mirne Peči, župnik Bergant, župnik Švigelj iz Celja, trgovec Verovšek iz Ljubljane, 4 učitelji, med njimi Mihelič, uradnik TPD Plevčak, novinar Pušenjak, graver Jerala, trg. pomočnik Tuma (zaprt že od Nemcev), dr. Vojška (zaprt že od Nemcev), Žibert (zaprt že od Nemcev) itd.

V KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU V KOČEVJAH so bili v prvi polovici junija: biv. ravnatelj KID-a dr. Klinar; škoda Ignac, župnik iz Škocjana, trgovec Stremečki iz Celja, trgovec Oblak in Levstek.

V drugi polovici junija je bil v ŠT. LOVRENCU na Dolenjskem v spovednici aretirani župnik Oblak in odveden v novomeške zapore.

V NOvem MESTU je zaprt tudi šentjernejski kaplan DARKO SLAPŠEK.

Meseca junija je bila v Ljubljani aretirana bivša gospodinja ravnateljica in poslanca Fr. Gabrovška, ki je v Ameriki.

NA SMRT OBsojen je bil v Ljubljani salez. duhovnik Martin Jurčak, ravnatelj Mladinskega Doma na Kodeljevem radi delovanja proti komunizmu. Vložena je bila prošnja zapomilstev.

FILIP TERČELJ, znani slovenski kulturni delavec v Gorici je zginil 7. januarja na potu ob enem s častitim FRANCOM KRAŠNJA. Terčelj je bil župnik v Davči. Krašnja pa v Gorici nad Škofjo Loko. Tisti dan sta se namenila oba v Ljubljano in ju je na potu aretirala patrolja. Zginila sta tako obain sta pokopana neznanu kje. Istočasno je zginil tudi jese-niški kaplan Franc Tom.

V LJUBLJANSKIH ZAPORIH so bili v avgustu kanonik dr. Pogačnik, lazarist Lovro Sedej in dr. Jakob Žagar. V septembru je bilo nekaj obtožencev oproščenih, drugi pa obsojeni na zapor radi protikomunističnega delovanja.

ZAPRT JE tudi šentjakobski župnik dr. Arnejc. Obsojen je bil na 5 let. Star je 70 let. Tudi župnik Mirko Bartol je zaprt. od maja meseca že. V Teharjih pri Celju, kjer je kazensko taborišče so odpeljali 16 duhovnikov, ki so sedaj zaprti v Ljubljani. Večina obsojenih civilistov je v Teharjih.

KMETIJSKE TEŽAVE NA ŠTAJERSKEM. Vprežne živine je še največ ohranila Štajerska. V Prekmurju pa je bil narod v veliki stiski za vožnjo in tudi plugov je zelo primanjkovalo. aZdrego glede semenskega krompirja so odpravili z organizacijo, ker nekatere vasi so imele krompirja obilo. Največ je v času vojne trpelo vinarstvo. Galice ni bilo. Letos je bilo te že v zadostni količini in so bili vsi vinogradi spet obdelani. Sadjarstvo je dobilo novega sovražnika v kaparju San Jose, ki se je strašno razmnožil in spravil v nevarnost celokupno sadno produkcijo. Pa se je posrečilo to kugo ustaviti. Škropljenje je bilo oblastno organizirano. Delalo je na Štajerskem 113 škropilnih kolon s 359 škropilnicami. Obetala se je na Štajerskem izredno dobra sadna letina. Na Kranjskem je bilo letos sadja prav malo, pač pa je bila dobra žitna letina.

Ustanovljenih je bilo 25 živinorejskih zadrug za Mariborsko okrožje. Živina je lansko leto zelo mnogo škode utrpela radi sile suše in je bilo zato še več živine poklane. V Prekmurju, na Murskem polju in v Prevaljah so se ohranili dobri plemenski biki, drugod so pa Nemci napravili veliko zmedo, ker so mesto pincgavske hoteli vpeljati simentalско pasmo.

Za obnovo konjereje je bila ustanovljena kobilarina v Turnišču v Prekmurju. Razne kužne bolezni so vničile mnogo prašičev in perutnine. Znaná štajerska kokoš, ki je pred vojno dajala 45 milijonov izvoza, bi bila vničena, če bi oblast ne začela rešilne akcije. V Mariboru, Ptuj in Radvanju delajo sedaj močne

valilne postaje. Državno posestvo Gačnik pa je porabljeno za obnovo ovčereje.

ŠTEMPETOV MOST je obnovljen.

BOROVNIŠKI MOST, ki bi praznoval letos 90 letnico je razvalina. Sedaj je v gradnji nov most in je proga tudi preložena. Tir se odcepi pri preserskem mostu in teče ob barju do Borovnice, in se od tam dvigne na staro postajo, tako, da je proga 3 km daljša, a teče mnogo nižje.

RAZGLEDI se imenuje slovenski literarni list, ki izhaja mesečno v Gorici.

SLOVENSKA NARODNA DEMOKRACIJA in tednik "Narodni demokrat" sta z 29. junijem stopila pred primorsko javnost kot stranka in glasilo Slovencev kateri ne simpatizirajo s komunisti.

POLICA PRI VIŠNJI GORI. Piše župnik Janko Dolenc: . . . Naša župnija je žrtvovala 70 ljudi. Ljudje so dali vse: živež, živino, obleko, vozove in denar . . . Požgano je župnišče, cerkvena hiša, šola, mežnarija, dve gostilni Fimčevo in Primčevo stanje. Škoda ogromna, reparacij najbrže ne bo. Obnova tega, kar je zgubila cerkev bo stalo 400.000 Din.

NA PREGARI PRI BUZETU V ISTRI je bil za župnega upravitelja mlad duhovnik Kalac. Odločno je nastopal proti pohujšanju, ki ga med ono dobro hrvaško ljudstvo širi rdeča propaganda. Začeli so mu groziti. Zbežal je v Trst, da bi pri višjih oblastvih OF pojasnil svojo zadevo in dobil oporo. Tu so mu tudi res zagotovili, da se lahko mirno vrne v Pregaro, češ, da se mu ne bo nič žalega zgodilo. Toda brž, ko se je vrnil na Pregaro (zona B) so ga aretirali in odvedli v koperske zapore.

V DOLINO PRI TRSTU je hodil kot občinski zdravnik dr. Passalacqua iz Trsta. Tako je prišel tudi dne 4. junija v Dolino. Neznanci so ga povabili iz Doline, naj pride k neznani osebi v Boljunec kot zdravnik. Blizu Boljunca so ga napadli, ubili in oropali ter z njegovim avtom ušli čez mejo v zono B. Policija v Trstu je po daljšem iskanju našla truplo. Dognala je tudi, da jeglavni krivec neki delomrznež iz Doline, ki je ubežal na jugoslovansko stran.

CERKEV SV. DUHA na goriškem gradu je obnovljena. Posvečena je bila 13. junija. Oba stara zvana sta bila plen za vojno. Sedaj so ameriški vojaki darovali nov zvon.

PREDOR POD GORIŠKIM GRADOM, ki veže Travnik z ulico Gjustiniani, dolg 307 m stane 37 milijonov lir. Večino stroškov nosi ameriška oblast. Dovršen je imel biti 15. sept.

NADŠKOF MARGOTTI je doživel prav nevspešne dogodke ob priliki birmovanja po nekaterih vaseh. V Solkanu je bil napaden s kamenjem. Ponekod so mu birmanje preprečili.

TRŽAŠKI ŠKOF SANTIN je imel napovedano birmo 17. junija v Sežani, Tomaju in Dutovljah. Na Občinah, na razpottju proti Repentabru, je pričakovala škofa skupina žensk, ki so dale izraza svoji nevolji, a škof je nadaljeval pot. Ko je prišel za njim vojaški odred, da bi škofa spremljal, se je ta vrnil, ker ni hotel deliti zakramente v takem spremstvu. Birma se tako ni vršila. Nekateri birmanci pa so isti dan popoldne pohiteli k birmi v Trst.

EL PROCESO DE ZAGREB

Aunque la revista es un órgano apolítico debemos tocar este asunto, pero dejando constancia de que por estar la Iglesia por encima de la política, deben también los demás respetarla y no arrastrarla en el juego de las pasiones políticas. No es pues inmiscuirse en la política cuando la Iglesia se ve arrastrada por los demás y sale en defensa, de sus legítimos intereses y de la libertad religiosa de los católicos.

La Iglesia reconoce a la autoridad civil el derecho de proceder contra los sacerdotes y prelados católicos, pero reclama un proceder formal, establecido en el transcurso de la historia. La autoridad civil debe ponerse previamente de acuerdo con la Santa Sede y no proceder arbitrariamente. Dice el Canon 2341 del Derecho Eclesiástico, reconocido por el derecho internacional, redactado hace muchos siglos: "Si alguien se atreviese a llevar ante un juez laico a un Cardenal... Legado... o a su Ordinario propio sin la venia de la Santa Sede cae ipso facto en excomunión reservada de un modo especial a la Santa Sede; si a otro Obispo, o a un Abad, o alguno de los superiores supremos de religiones de derecho pontificio, en excomunión "latae sententiae, simplemente reservatae" a la Santa Sede...".

Se hizo caso omiso de este canon, por lo cual la excomunión de los responsables es consecuencia natural para los católicos, a la cual religión pertenecen los jueces y también Tito.

Los procesos que se hacen actualmente en Yugoslavia son de carácter político. No es la nación sino es el partido comunista, que se apoderó del poder que juzga a sus opositores; por lo que no han de extrañarse las sentencias contra los sacerdotes y obispos.

Anterior al proceso de Zagreb se hizo otro en Ljubljana contra los eslovenos, acusados en la misma forma de la colaboración. Allí fué condenado dr. Gregorio Rožman, obispo de Ljubljana, a 18 años en su ausencia, pues se encuentra refugiado en Austria.

Los católicos yugoslavos de la Argentina no negamos a la autoridad civil el derecho de proceder contra los criminales de guerra, pero lamentamos la manera de desconocer las reglas establecidas y reconocidas por el derecho internacional. Puesto que la Iglesia es una organización internacional han de tratarse todos sus asuntos en la manera que corresponde y no arbitrariamente, como sucedió en el caso de Zagreb, que todo el mundo considera como un acto de persecución contra la Iglesia Católica.

Además es de dominio público cual fué la conducta de Mons. Stepinac durante la guerra. Miles son, de todas las religiones y tendencias políticas, salvados por su mediación, también unos cuantos comunistas, pues él empleó toda su influencia para salvar el pueblo. Bajo este criterio y respetando las leyes establecidas debería proceders, para que el proceso no provocase indignación.

DR. NICOLAS I. ETEROVIĆ HURE

A d v o k a t

Posredujem v vseh pravnih zadevah kot zapuščine, odpusti, zavarovanje, nezgode itd.

Uruguay 344/4 H - Capital Calle 13 No. 833 - La Plata
U. T. 38 - 2258 Tel. Paz 2664

VSEM ROJAKOM SLOVENCEM
je na razpolago

ESTUDIO JURIDICO ESLOVENIA

Diagonal Norte 1119, P. 8. Esqr. 823
Od 18-20 ure — U. T. 35-6243

ZAGREBŠKI PROCES.

Katoliški Slovenci smo bili in smo vedno vneti za blagor naše domovine in bomo taki ostali. V zavesti da je duša več kot telo, nebesa več kot zemlja, božja postava več akot človeška pravica, nas boli tisto, kar rani naša verska čustva. Sveta Katoliška Cerkve je naša duhovna mati in zato so nam pravice svete Cerkve svete. Premnogi so v teku stoletij raje umrli mučeniške smrti, kakor da bi svojo vero zatajili. Tudi današnji čas moramo biti pripravljeni storiti isto, da bomo vredni večne sreče za katero smo ustvarjeni.

Kot dobri narodnjaki priznavamo pravico državi, da poišče in kaznuje tiste, kateri imajo nad seboj krivdo preteklih grozot. Kot katoliki pa nujno zahtevamo, da se spoštujejo pravice Cerkve in vere, ker vemo da je odpad od Cerkve odpad od Boga ki neizogibno vodi narod v propad.

Tisočletna je postava, katero so upoštevali vsi oblastniki, da se v slučaju postopka proti škofom, so take zadeve uredili s Sveto Stolico. Zato je naravno, da je ves katoliški svet vznemirjen sedaj, ko je oblast v Jugoslaviji postopala samovoljno brez ozira na mednarodno postavo. Izobčenje, ki zadene prizadete ni nikaka nraščevalna gesta Cerkve, temveč je naravna posledica dejanja, kakor je smrt naravna posledica, kadar kdo prime za električno žico visoke napetosti.

Pred Zagrebškim procesom se je vršil podoben v Ljubljani proti škofu dr. Rožmanu. Obsojen je bil na 18 let. Njegovo zavedno slovensko stališče je poznano in je vsa teža obtožbe v tem, ker je bil protikomunističen, čemur se pa komunizem ne sme čuditi, če pregleda dogodke teh let in osnove komunizma, kakršnega je utemeljil Lenin in kakršnega sta uvedla v Slovenijo Kardelj in Kidrič. Zato se tudi ne čudimo obsodbi.

Kot katolike in Slovence nas boli, da se je s samovoljnim postopanjem Jugoslavije okalila njena narodna čast in da je bil sodni postopek le pristranski diktat komunistične stranke, ki ima trenutno vso oblast v rokah. V drugačnih okoliščinah bi tako dr. Rožman kakor dr. Stepinac brez težave doprinesla dovolj dokazov, da je bilo njuno ravnanje v skladu z narodno častjo in koristjo.

Dr. Rožman se nahaja še vedno v Celovcu, dr. Stepinac bo pa 16 letni zapor seveda nastopil, če ne pride kaka oprostitev.

Vsi tisti pa, kateri so odločevali pri teh sodbah, če so katoliki, so iz Cerkve izobčeni, kakor odreja 2341 kanon cerkvenega prava.

La municipalidad de Trieste.
Tržaška pravda ni končana. Jugoslavija je odrekla podpis krivičnim mejam in bo v naslednjih mesecih predložila Rusija nov protipredlog. — Jugoslavija bo tedaj zahtevala tudi Koroško.

JUGOSLOVANSKA DRUŽINA

potrebuje služabnico za hišna dela in za malega otroka.
Prijaviti se je na: Pasco 431 — U. T. 48 - 3361

SEMPETER PRI GORICI. V Celju je umrl 17. dec. 1945 † **ANTON NEMEC** star 70 let, Mihov iz Šenpetra. V 5 letni bolezni je oslepel. V Celju žive hči Flora por. Čotar, sinova Vid in Anton. Tukaj pa je Lojze Nemeč.

IZ ZAGREBA so prejeli Nemcovi pozdrave od svojcev. Pismo govori o dragini. 1 kg mesa 35 Din. liter mleka 9 Din. mast 50 Din. Hiša bi se mogla kupiti za 50.000 Din, avto pa stane od 80.000 Din. naprej.

SMARTNO PRI LITJI. Cerovica, Prejela brata Zidar od matere in brata. Najprej sporočata družinske vesti: O očetovi smrti: brat Pepe je vdovec, Urška se poročila. Ivan je bil v Šetn Vidu nad Ljubljano, kjer se je poročil v Šmartno pod Šmarno goro. Leta 45 je zginil z mnogimi drugimi. Karel se je poročil z Lojzko od Perstopčeve Reze. Ima novo hišo med našim vrtom in Točovo hišo. Je zidar. Ivanka se je poročila v Sevšek k Matjažu Lojzetu. Tudi njen mož je zginil. Že 2 leti ni glas uod njega . . .

Doma sva za delo samo Micka in jaz. Posestvo sem prevzel jaz . . . Grozi nam slaba letina. Že v marcu smo imeli sušo. Imeli smo pozebo. Suša je še sedaj (junij). . . Pozdravljajo brat France in mati Urška Zidar.

KOBIJAGLAVA NA KRASU . . . Takoj leta 1943 so začeli pobirati Italijani vse može in fante. Kar z oklopnimi auti so jih naložili in peljali v Potenzo, jaz sem po naključju ostal. 26/9 43 so prišli Nemci. Ko smo praznovali sv. Mihela, so imeli priti komenski dekan in štanjelski gospod. Komenskoga so že 26. 9. peljali Nemci skozi Kobjoglavo in je na Goricah naročil, naj povedo g. Draščeku, da on ne bo mogel priti. Štanjelski je pa prišel, čeprav je vse okrog streljalo, ker so bili boji med partizani in Nemci. Drugi dan sem mislil iti trgati grozdje . . . Tisti dan so vzeli Štanjelskega gospoda in ga ustrelili blizu Rihemberka v neki koruzi . . . Drugi dan so nas kar pozvali vse, kot smo bili. Moške od 16 let naprej, so nas odpeljali v Gorico in nato na Nemško . . . Kod vse smo hodili, kaj vse prestali! . . . Bili smo skupaj en čas jaz, Karlo Frencov, Polon Lojze, Lojze Jevnišček, in Viktor Luketov in še drugih, da nas je bilo 20 Slovencev na eni žagi. Potem smo kopali jarke v Litvi, potem so nas umaknili na Nemško, kjer so nas rešili Amerikanci . . . Domov sem prišel 10. julija 1945 . . . Doma je bilo grozno v tem času. Vas pa ni bila požgana. Trikrat jo je naš gospod Drašček rešil, čeprav z nevarnostjo za svoje življenje . . . Gorenji Kobdijl je ves porušen, doljni le deloma. Lukovec popolnoma vničen. 1943, na shod sv. Mihela smo se zaobljubili, da če nas Marija obvarje, da bomo napravili skupno romanje na Sveto Goro. Doslej še ni bilo mogoče, ker še ni obnovljena božja pot. Slika Matere božje je še v Gorici, na Kostanjevici . . . Železnica še ne teče. Brat Maks (franciškan) je prišel še pred letom iz Jugoslavije. Sedaj je na Sveti Gori s 6 patri.

Ludvik je doma. Bil je vjetnik v Franciji. Metod Kenkov je padel v partizanih. Žena Rozalija je žalosti umrla.

France Stenarjev je tudi padel in zapustil vdovo z 2 otroci. Padli so še: Roman Povletov, Tone Kapušinov, Fonze Gašpinov, Žabelcov, Domine Ščukov, Ernest Mržkov, Pepo Križmanov, Bruno Kocen, 4 iz Tupelč: Pascov, Kraševč Polde, Jazbecov in en dimnikarjev, eden od Jo-

žeta Briškenga. Lojze Filipov je doma. Pisal je svak Edvard Francu Jeriču.

ROVTE NAD LOGATCEM. V razpravi proti rotarjem, ki so se borili proti partizanom, je bil župnik Jože Zalokar obsojen na 7 let, Peter Hladnik, gospodar v Rupi na Petkovcu, je bil oproščen in spuščen na svobodo po 5 mesečnem preiskovalnem zaporu v Ljubljani.

IZ OKOLICE DEV. MARIJE V POLJU so bili obešeni: Svetek Alojzij, Pogačar Anton, Petra Alojzij, Jesih Jakob, Pogačar Franc in Cankar Avgust. Vsi so tudi obsojeni na zaplembo vsega premoženja. Na dolgo dobo je še bili obsojeni: Jager Franc, Dežman Jožef, Peterca Marija, Cankar Marija, Baš Tomaž in Terezija, Zrmišek Ivan, Ložar Franc, Jager Jakob in Selan Jožef in zaplembo premoženja.

DELITEV ZEMLJE je po poročilu "Ljudske pravice" v glavnem končana. V zemljiški sklad je prišlo nekaj nad 60.000 ha. To zadnjo so razdelili na okrog 30.000 interesentov. Gozdov niso razdelili. Iz gornjega je razvidno, da niso napravili veliko novih kmetij, ker v Sloveniji, zlasti v goratih krajih, nobena družina ne živi od dveh ha.

"**LJUDSKA PRAVICA**" pravi, da je razdeljevanje v glavnem poteklo v redu, torej po volji ipartizanov, samov nekaterih krajih, da so razlaščenci vplivali na "ljudsko" mnenje, da so jim ostali boljše kosi zemlje. Zlasti v črnomeljsem okraju, da je duhovščina vplivala na "ljudsko" mnenje tako da ni bilo več pravo "ljudsko" mnenje.

NESREČA V KRAGUJEVCU. Kragujevac je za Beogradom največje mesto v Srbiji. Znan je bil po svojih vojaških tovarnah. 7. junija je bila tam eksplozija, pri kateri je izgubilo 50 ljudi življenje. Komunistični listi pripisujejo nesrečo sabotaži odnosno napadom od strani ljudi, ki so nsprotni sedanji vladi. Tako se "Slovenski poročevalec" jezi na one elemente, ki so proti titovi demokraciji. Odpor naroda proti komunistični diktaturi se torej tudi v Srbiji še ni polegla.

LETINA. V južnovzhodnih krajih države zlasti v Vojvodini je bila izvrstna letina pšenice. Če ne hodo pobrali preveč za vojsko, je Jugoslavija za kruh preskrbljena, zakaj Vojvodina (Banat, Bačka, Baranja) so bile žitnica cele države. Tudi Slovenija je v predvojni dobi od tam uvažala pšenico in moko. Izvozili pa so vsako leto tudi mnogo žita v Nemčijo.

V Sloveniji je bila pomladi silna suša. Šele proti koncu meseca maja so dobili dovolj dežja. Zato bo na splošno prva košnja zelo slaba. Žito si je v nekaterih krajih še pomagalo, po nekod tudi sadje.

ROJAK IZ LOŠKE DOLINE PIŠE

Begunec v Italiji, doma iz Viševka pri Ložu, piše svojemu sorodniku J. Mlakarju naselndnje zanimivo pismo:

Popisati vam hočem ,kateri naši ljudje iz Viševka so pobiti: Od parizanov Avsec Anton, Bajerski, star 19 let; Zgonc Franc in Matevž, 19 in 20 let; Mlakar Anton, Blažov, 43 let; Pajničev Tomaž, Lovrenčkov, 48 let; Tomšič Alojz in njegova žena, naga živa zgorela; Baraga Alojz, Bazizlov, star 35 let; Telč Stanko, Znidaršič Anton (Žurga), Znidaršič Janez,

Jože in Matevž (Dervolovi), Ravšel Nejče, sin Andreja, star 17 let; Znidaršič Franc star 20 let sin Janeza (Šumrada); Krašovčev Ivan in Antonovcov Iv., Bizarjev Francek, sin Jerneja; Šumradov Jože, sin Antona; Ravšel Franc, sin Jakopa; Kordiševega Jakopa sinovi; Alojz, Jože in Stanko; Pangretov Franc in zet Jernej Šraj, skupaj 28 oseb.

Od Italijanov so ubiti Žurgov Jože, Pangretov Janez, Picov France, Dalje Mlakarjevi Anton in Rudi kot partizana, Franca in Angela kot partijci; Patoškencu Lojze in Vilko kot partijca aktivista; Korišjeva dva sinova kot partizana. Iz drugih vasi jih je pa še več. Naprimer iz Kozarišč je mrtvih 52, pogrešanih pa 16. Tako da ni skoro nobenega moškega več tam. Cela Loška dolina nima vseh moških v starosti od 18 do 35 več kot 100, pa še ti so po večini invalidi. Drugače še skoro ne vidiš več kot kakšno kopicco raztrganih otrok brez staršev. Z eno besedo, cela Slovenija je en sam veliki kanski grob.

Domobranci je bilo iz loške doline nekaj nad 300, ki sedaj počivajo v Teharjih, Trbovljah, Hrastniku in Kočevskem rogu. Tako sem vam malo popisal to, kar mislim, da vas najbolj zanima.

PEČAROVCI - MAČKOVCI - Premurje. 10. jan. od nečakinje prejeli Marika in Pali Horvat: Dragi svak in tetica! To vam vse niti nemrem opisat ka je bilo te štiri leta smo preživeli pod okupacijo za časa Vogrov fest slabo in so z nami trno slabo ravnali, da bi nas najrajši kar žive pozrl č bi nas mogli. Če si mislim nazaj na tisti čas, te se čudim, kak smo v tej grozni bojni še ostali živi. Da smo bili pod Vogri so z nami tak slabo ravnali, da me kar straši, ko si predstavim tisto. Najraj bi nam vse odvzeli in dali pa nam niso nič. Na zadnje so prišli še Nemci in tej so nas grdo ogulili inodnesli vse do zadnjega. Živino so nam vse hoteli pobrat, tako da zdaj nimamo skoro nič. Nekateri narodi so pa še več pretrpeli kakor mi. Ta bojna je strašno dogo trpela. Zdaj pa nevm, kar mo dlali mi siromaki ubogi, zdaj da so nam vse odnesli in vkradnoli do zadnjega.

Za nas je bila ta bojna nekaj groznega. Moški so ošli v bojno in mi ženske z deco smo pa vsi jokali in od žalosti nismo znali, če oshanemo živi te da so okoli nas fučkale granate. Okoli nas je spadnola grozno dosta soldakov, Rusov največ. Oh kak smo tistoga časa točili grende skuze. Nej je bil onikoga da bi nas što potolažil, drugi ne če Bog.

Naši pojge so te vujše skoz, a zdaj so pa sirmaki pa v rokah, da morejo služiti. Lajči pa Feri že mata eno leto, in potem še eno leto morata služiti. Tak je vse slabo, da moremo mi vse za jiva skrbet za obleko in še drugo, pa s koj, če nemamo mi sami še. Vej, se ajta pa mama vedno jočeta in neve taod velke žalosti si kaj začet, zdaj da smo ostali brez vsega prazni.

Zdaj je eti pri nas velika suša. **DRAGATUŠ-ZORENCE.** Domačini so sami zgradili nov most čez Lahinjo. **KATEHET IGNACIJ ZAPLOTNIK** je umrl v Ljubljani 10. avgusta. Bil je priljubljen kot veroučitelj in je mnogo deloval tudi kot zadrugar.

DR. JANKO ŠIMRAK, unijski škof, doma iz Žumberka je umrl v Križevcih 11. avg. je bil zakopan. Bil je več kot eno leto zaprt kot protivnik komunizma. Zapor je njegovo zdravje spodkopal in je podlegel bolezni. Bil je zelo delaven in sposoben a tudi svetniški po življenju.

PROŠNJA SLOVENSKE USMILJENK.
Na ženska društva v Sev. Ameriki so poslale slovenske redovnice tole prošnjo:

Sestre redovnice na Slovenskem so izgubile, kakor veste, vse virov dohodkov. Deloma so se razšle po domovih, deloma se šedre v svojih samostanskih celicah, kjer jih živi, kakor poročajo same, "roka nebeškega Očeta". Kaj jih čaka v bodočnosti, prav nič ne vedo.

Videti pa je, da kake pakete iz Amerike dobivajo. Potrebna jim je v prvi vrsti hrana. Pa tudi razne priprave za šivanje in druga ročna dela. Naša katoliška ženska društva naj bi se zanje zavzela in jim pošiljala pakete. Upanje obstoji, da jih bodo dobivale. Tu podamo tri naslove, kamor naj bi se pošiljalo. Ako dobe, si bodo že same razdelile:

Uršulinski samostan, Kongresni trg 18, Ljubljana.

Karmeličanski samostan, Moste pri Ljubljani.

Marijin Dom sestre usmiljenk, Slomškova ulica, Ljubljana.

40 LETNICO mašništva je obhajal frančiškani **OTO KOCJAN**, doma iz Bele Krajine, a poznan vsem Goričanom po svojem delu iz Svete Gore in drugod po Goriškem.

RAZGOVOR Z BEGUNCEM

Še vedno pribeži kdo iz Jugoslavije. Imel sem priliko razgovorjati se z beguncem, ki je bil še maja meseca v Ljubljani. Iz njegovih pripovedovanj vam hočem navesti nekatere stvari.

Imenovani begunec trdi, da je splošno prepričanje, da diktatura ne bo mogla dolgo držati. Ni sicer prav nobenih znamenj popuščanja; komunizem hoče izpeljati svoj program do konca. Toda kljub temu ljudje ne verjamejo, da bi se moglo tako nasilje dolgo držati. In zakaj ne verjamejo? Poročevalec trdi, da radi tega, ker mislijo, da je mogoč pravi komunizem — v kolikor je sploh mogoč — samo med azijskimi narodi, ki niso nikoli poznali zapadne kulture.

Življenje je sedaj v Sloveniji tako drago, kot še ni bilo nikoli. Navaden uradnik zasluži okrog 2.000 dinarjev na mesec. Ravno tako razni uslužbenci po trgovinah. Če kdo zasluži več se smatra za dobro plačanega. Najvišje plače uradnikov znesejo 3.200. Delavec zasluži 12 do 16 dinarjev na uro. Ni veliko, splošno več kot ljudje po uradih. Vsi pa morajo od svoje plače plačevati velike davke kot razne davke. Delavci pa morajo delati zelo veliko tudi za komunistično partijo.

BREZPOSELNOST je v Sloveniji precejšna. Tovarne odpuščajo mnogo delavcev, ker nimajo surovin za predelavo, pa tudi radi tega, ker vedno več tovarn v Sloveniji demontirajo. Stroje odpeljavajo proti jugu. Mnogi trdijo, da gredo v Rusijo. Demontaža je prišla že do Jesenic. Drugi trdijo, da pobirajo stroje iz Slovenije, ker da je Slovenija preveč na meji zapadnega in komunističnega sveta in tako v vedni nevarnosti pred posledicami vojske.

KAJ BLAGO STANE. — Ni težave v Sloveniji za hrano, če ima kdo denar. Dobi se domača hrana in dovolj ameriških konserv, ki so prišle po UNRRA in jih sedaj država prodaja. Večja je težava z manufakturnim blagom. Če se dobi, so silno visoke cene. Moško blago stane 1.500 do 2.000 din. meter. Za ilustracijo cen naj služi, da stane jajce 4 dinarje. Ameriški dolar je uradno 50 dinarjev.

GRDI HRIBČEK. NEUSMILJENI VLAK

Ko prvi krat pustil sem moje drage, mučila me je ljubezen do mojih ljudi; a božji klic mi je vlekel prav daleč, da se morda ne vrnem več.

Ljubezen do moje hišice,
do tiste lepe cerkvice,
do tistih lepih hribčkov,

jokal sem, ko vlak je zavriskal,
jokal sem,
ko zadnji krat sem pozdravil mamico;
jokal sem ko hribček, tisti grdi hribček,
ni pustil več mojemu pogledu tja do

Druge vasice, drugi hribovi,
drugi ljudje so bežali mimo mene,

Pogled na Klanec v Slovenski Istri

a vlak se je gnil dalje, vse dalj.
"Solze", tako sem pri sebi govoril,
"zakaj mi močite oči? Solze zakaj?
Srce ti moje,
zakaj mi ženeš misli domov?"

Žalosten sem naslonil težko glavo na
[vlakovo okno.
Kaplja za kapljo so polzele solze po
[steklu.

Moje srce pa je hitelo domov,
in tam je poljubavalo vse kar je dragega.
Vlak pa me je vlekel nevtogoma dalje.
Oh, hudobni hrib! Oh brezmišlinski vlak!
Oh Jezus, zate to bridkost, to žalost! . .
Moje solze, zate, oh Gospod!

(Spisal Ivan Metlika leta 1937, ob slovesu in odhodu v Čile.)

Pod roko sedobi seveda za dolar tudi čez sto dinarjev, toda te črne borze je malo, ker so meje tudi dolarju močno zaprte.

TRGOVSKO ŽIVLJENJE se ureja po vidikih, da bi bila svobodna trgovina čim prej odpravljena. Ljudi se navaja, da kupujejo v državnih trgovinah. Te trgovine so na zunaj zadrage, v resnici so čisto v državnih rokah, ker tam nima nihče izmed ljudi ali članov kaj govoriti. O svobodnem združništvu sploh ni govora. Mnogi trgovci so tako bili prisiljeni zapreti svoje trgovine, drugi pa so "darovali" podjetje državi.

V POLNI KOMUNIZEM. — Begunec mi je dalje slikal razmere takole: Vse odnose med obalstniki in ljudstvom ureja komunistična stranka. Samo ta govori v imenu "ljudstva". Ta stranka pripravlja v vseh stvareh uvedbo popolnega komunizma. Trenutno še ni mogla vsega izpeljati, toda za vsako stvar imajo svoj načrt, kako bodo vse pretvorili, da odgovarja konceptu čiste komunistične države. Zasebna lastnina sepočasni uničuje in kar je še ostaja, je pod tako kontrolo, da ni nihče v resnici gospodar nad svojimi stvarmi.

MITINGI. — Da ljudi pripravijo na komunizem, se vrše neprestano sestanki,

mitingi, kjer se govori samo o politiki v komunističnem smislu.

STIČNA NA DOLENJSKEM. Sloviti samostan, najstarejši na Kranjskem, je mnogo trpel v vojnih letih. Ob koncu vojne je oblast zaslela posestvo. 13. febr. je bilo razdeljeno med kmete. Samostanu je ostal samo vrt. Večina slovenskih cistercijanov je sedaj na tem, da obnovi samostan Stams na Tirolskem. V Stični je ostala prav mala samostanska družina.

TUDI V ŠENT VIDU pri STIČNI, ki je najstarejša fara srednje Dolenjske, je bilo cerkveno posestvo razdeljeno. Župniji je ostalo 3 ha in pol zemlje. Kakor tam, tako tudi drugod verni narod skrbi sedaj na drugi način za vzdrževanje duhovščine.

SLOVENSKI PREMGOVNIKI so v marcu presegli predvojno produkcijo za 16%. To se je doseglo z udarniškim delom. Nadure se delajo zastoj kot prispevek delavstva za obnovo domovine. Rudniki v tem delu med seboj tekmujejo.

SV. TROJICA PRI RAKEKU. LOVRANOVO. Piše Ivanka Kovačič por. Hiti. Od družine Kovačič nas je še 6 tukaj živih: Stefan, Doroteja, Amalija, Frančiška, marčeha od Karline in jaz, Ivanka. Sem že 3 leta vdova. V rojstni vasi in hiši ni nobenega naše družine. Še ni nič popravljena hiša. Bilo je zelo hudo. Vse je vničeno. Najbolj pa smo vničeni mi, ljudje. Vsega smo potrebni, ker ni ne obleke ne čevljev.

BRUSNICE PRI NOVEM MESTU. Piše Jože Mikolič, ki je bil dve leti v Italiji od koder se je vrnil ves bolan. Sem brez vsega, 6 otrok imam, pa niti ene rjuhe. Otroci so brez perila.

ZVEZA SLOVENIJE Z MORJEM. Že lani v juliju je stekel prvi vlak do Trsta z upostavitvijo zasilnega mostu v Borovnici. Sedaj je to delo že dovršeno. Tudi iz Karlovca na Sušak že teče železnica. Najtežje je bilo delo z mostom čez Kolpo pri Karlovcu.

RUDEČA ZASTAVA na Frančiškanski cerkvi v Ljubljani je visela 1. maja. Frančiškani sami so pa nato dali na vsa cerkvena vrata nabiti napis, da je niso oni izobesili. Isti ki so obesili zastavo, so tudi naslikali na samostansko steno velik napis: Od vseh vkov pa do večnih dalj živel Tito, naš maršal.

IZ AJDOVCA NA DOLENJSKEM piše župni upravitelj Franc Kastelic. Prosi naj bi mu rojaki iz Amerike poslali kaj za maše. Še bolj bo vesel blaga kot srajc, posteljnega perila in drugo. On stanuje sedaj pri Povličkovih v Velikem Lipovcu, mašuje pa na podružnici na Selih. Žužemberški dekan Gnidovec so na svojem mestu.

BEGUNSKO TABORIŠČE v Serviglianu je bilo ukinjeno. Večino beguncev so odpeljali v Senigalio, kjer so bili preje Poljaki. Te so namreč odpeljali na Angleško.

NOVO MAŠO V SENIGALIJI je imel 7. julija Stanko Zorko, doma iz Leskovca pri Krškem, ki je dovršil študije letos v slovenskem bogoslovju v Pagliji. Nemci so njegovo družino odveli in je tako 1. 1941 kot bogoslovec zgubil dom. Zato je

bil med počitnicami gost pri Hnadnikovich (v Rupi) na Petnovcu v Rovtah. Rovtariji so zato temu svojemu znanu napravili veselje s tem, da so ga povabili v taborišče, kjer jih je več in so mu tam napravili novo mašo z vso slovesnostjo, kakor bi to bilo doma v Rovtah.

V JUDENBURGU je v slov. taborišču 570 Slovencev. Predsednik je bivši šentjoški župan Maček. Roman Malavašič izdaja list "Dom na Muri".

NA UNIVERZI V GRADCU študira se-

daj 93 slovenskih študentov beguncev in pregnancev, katere podpira UNRRA.

SPOKORNA PROCESIJA Slovencev v Pegegzu (Lienz na Tirolskem) je šla 14. julija k precej oddaljeni Marijini cerkvi na Büchel, kjer so obnovili posvetitev Srca Marijinemu. Storili so tudi obljubo, da zgrade Marijinemu Srcu svetišče v Kosezah, če jim izprosi srečno vrnitev v domovino.

PROPAGANDA ZA VRNITEV. Oglasil se je tam major Pirkovič, s partizanskim imenom "Čort", doma iz Šent Jerneja na Dolenjskem. Njegova prisotnost je učinkovala prav nasprotno kot je želel. Znano je, da je bilo v Šentjurnju 1000 mož v "beli gardi", radi česar je bil tudi obsojen na smrt in 19. marca ustreljen župnik Fran Cerkvenik. V Šent Jerneju je ni hiše, ki bi ne objokovala sina ali pa gospodarja. Iz nekaterih taborišč se jih je precej vrnilo. Toda njihova poročila ne dajejo poguma tistim, kateri se še niso odločili za ta korak. Dva brata sta pisala sestri, ki je še v begunstvu s temile besedami: "Kar zadovoljna bodi s tvojo službo, doma te pa tako ne potrebuje mo".

V BRAZILJI, posebno v San Pavlu je mnogo Slovencev, ki se živo zanimajo za dogodke v domovini. Prejeli so pa od tam toliko neprijetnih vesti, da so globoko razočarani. Obsodbo Mihajloviča so sprejeli z žalostjo. Inženir Kadunc in Franc Paternost z mnogimi drugimi veljavni rojaki so organizirali mašo za obsojenega generala Mihajloviča in tovariše. Paternost je odpotoval v Trst, in se bo nato vrnil s sinom, ki je bil etdaj še v Jugo slaviji a je brazilski državljani.

KOVAČEV ŠTUDENT. Slovenski svet je postregel občinstvu z odlično priveditvijo "Kovačevega Študenta". Največje priznanje gre pevovodju Merkuži, ki je tako opilil pevce in izvežbal orkester, potem pa igralcem samim, posebno očetu (Angel Hrovatin) in študentu (Slavko Furlan). Bil je zares umetniški užitek. Pristavimo še spoorčilo, da je skladatelj te opere, č. g. Vinko Vodopivec preživel vojno gorje zdrav. čeravno je bil tudi že k steni postavljen.

MARIBOR, 27. 3. 1945. Piše brat sestri usmiljenki. Včeraj sem dobil iz Pariza Tvoj naslov. Nas so Nemci preselili v Nemčijo - 5. dec. 1941. Dali so službo pri ureditvi Nekarja - v Besigheimu, med Stuttgartom in Heilbronom. Do 30. julija 1943 sem bil tam, potem se nam je posrečilo, da smo dobili dovoljenje za vrnitev v alpske predele z izjemo Spod. Štajerskega in Dunaja. Vzlic temu pa smo šli v Maribor in ostali tam nekaj mesecev. Skušali smo ostati, toda Gestapo nam je zagrozil, da nas pošljejo v koncentracijski tabor - in zato smo se umaknili. V Grazu sem dobil streho pri

ženinih prijateljih, na periferiji mesta. Vila je stala na višini in se je videlo po celem mestu. Tam smo se čutili varne pred bombnimi napadi in sva s sinom Bojanom vse bombne napade opazovala raz okno. Zadnji napad naju je pa počul, da tudi tam ni bilo varno, kajti tri bombe so padle tik za vrt.

Ko smo se vrnili iz Nemčije, sem zjrosil za upokojitev. Dobil sem razmero ma lepo pokojnino - in Arbeitsamtu sem se srečno izognil - tako, da zadnje dve leti nisem nikjer delal Nemce tlake.

V Grazu sem pridno delal na vrtu, žena jekuhala, otroci so pa hodili v šolo. Navzlic preganjanju se nam ni ravno slabo godilo, tudi v Nemčiji ne. Bili smo sicer pod nadzorstvom S.S. policije, vendar prosti - in na sista ni nadlegovala.

Stanujemo zopet v vili tašče, kamor smo se preselili po okupaciji. Pred nami je stanoval tu moj starejši svak Jože, ki se je pa moral preseliti v Zagreb. Tu so ga Nemci takoj v začetku zaprili in se je po 2 mesečnem zaporu komaj rešil. Sedaj je z rodbino v Ljubljani.

Mi smo zdravi in se nam razmeroma še dobro godi. Sedaj čakam na upokojitev.

Maribor je bil med okupacijo precej razbit, posebno na kolodvoru. Mnogo ljudi so Nemci postrelili, tudi dosti znancev. Bili smo v vednem strahu, kdaj pridejo po nas. Zelo je poškodovano tudi pobrežje in skozi ob Dravi in Glavni trg. Naša lekarna ni nič trpela. Bombardirali so dijaško semenišče, kjer so bili naseljeni Nemci, v neposredni bližini sestri ne hiše. Merili so dobro. Pri sestri je šla le ena stena in vse šipe.

V Mariboru se dobijo sedaj Unra konserve in čevlji. Dobi se skoro vse, na karte ali brez kart. - ali cene niso sorazmerne s plačami. . . . Plače so sicer boljše kot prej, a kaj, ko stane 1 jajce 4 Dinarje (t. je trikrat toliko kot prej). Kmetje prodajajo silno drago. Mast še vedno drže po 200 Dinarjev 1 kg. Kruha je dovolj, tudi moke. Masti in sladkorja je bolj malo. Pa za silo že gre. Samo mesa dobimo zelo malo. Življenje še ni tako slabo. Upamo, da bo v jeseni vsega dovolj.

Otroka sta v realni gimnaziji. Majo se vedno poučuje klavir njena bivša učiteljica, šolska sestra Olimpija.

V jeseni 1945 smo bili na Mediji pri Zagorju ob Savi in obiskali naš domači kraj. Gradu Medije ni več. . . . ves je v razvalini. Samo kapela še stoji. Silno nam je bilo hudo. Razstrelili so ga par-

tizani, ker so se hoteli tam naseliti Nemci. Tudi kopališče Medija-Izlake so uničili. V kabinah so namreč Nemci imeli mučilnice, kjer so naše ljudi mučili. Vidijo se še sledovi mučilnic. Naši sorodniki - Mikševi in drugi - so vsi živi. Bil sem pri Mikševih pod Gamberkom - in na Lokah. Poldetov sin je bil v Dachau, drugi pri partizanih, tretji v Italiji, četrta v Nemčiji: imeli so srečo, vsi štirje so se vrnili. V Podšenčurju je porušena Hranilnica nasproti trgovine Mali in konsumno društvo. Kljub temu so naši znanzi na Mediji in Podsentjurju vsi živi. Na cesti od Izlake do Trojan - in v dolini - so Nemci požgali - z ljudmi vred - kakih šest hiš. Strašno je bilo. Menda je kakih 12 ljudi zgoerilo. V Zagorju ob Savi pa ni nič porušenega.

Tvo jbrat Feliks

DENARNI ZAVODI V LJUBLJANI. - Nova oblast likvidira večino ljubljanskih denarnih zavodov. Tako likvidirajo "Banovinsko hranilnico" (nekdanja Kranjska hranilnica). Likvidacija je poverjena "Mestni hranilnici ljubljanski". Dalje likvidirajo: "Ljubljansko kreditno banko", "Kreditni zavod", "Prometno banko", "Zadružno-gospodarsko banko". Od večjih zadružnih ustanov likvidirajo Zadružno zvezo in Zvezo slovenskih zadrug. Ostanejo: "Denarni zavod za Slovenijo", "Mestna hranilnica ljubljanska" in pa na novo uvedena "Zadružna in kmetijska banka" s sedežem v Belgradu in s podružnico v Ljubljani.

Načrti za stavbe

Firma

VITO GABRIELČIČ

Tehnični Konstruktor

Obras y Cloacas

Baigorria 4825

U. T. 50-3985

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!

Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

ROJAKI IZ NOTRANJOSTI!
Kadar imate opravka v Buenos Airesu, se ustavite v

HOTELU
"PACIFICO"

kjer boste ceno in dobro
postreženi.

CHARCAS 769 - BUENOS AIRES

Lastnik:

ANTON BOJANOVIĆ

"CASA JUSTO"

MARMOLERIA
Construcción de Monumentos
en los Cementerios
PLACAS DE BRONCE
JUSTIN MARUSIC
Garmendia 4947 U. T. 59-4318
La Paternal

Stavbe - načrti - proračuni - firma

FRANC KLAINŠEK

bo preselil pisarno. Od 1. okt. ura-
duje v ponedeljek, sredo in petek
od 16 do 19 ure v

Asunción 4602 - U. T. 50-0724

RADOVICA NAD METLIKO. Župnik Martin Tekavec je naslovil tople prošnje na rojake v Ameriki, da bi kaj pomagali k obnovi radoviške cerkve, ki je močno poškodovana. Bomba je eksplodirala v stropu in odprla nevarno luknjo in razmajala stene. 2000 dolarjev bo treba, da se cerkev reši vničenja. Za 620 dolarjev so dobri domačini sami zložili, od svoje revščine, ki so sami mnogi brez streh, da es reši hiša božja. Ostalo prosijo rojake v Ameriki.

Bojanja vas je pogorela 1942 7/8, razen 5 hiš. Rešili so si le obleko, ki so imeli na sebi.

Radovica šteje 170 hiš, od katerih je požganih 66, 118 zidanec in hlevov. Življenje je zgubilo 86 ljudi. Vdove in otroci sirote so strahotna dedščina te grozne vojne. Župnišče je bilo napol porušeno in vse izropano. Niti enega stola ni bilo več. Dobri radovci so župnišče za silo že popravili.

V LJUBLJANI je bila sodna obravnava proti škofu dr. GREGORJU ROŽMANU, dr. Mihi Kreku, generalu Rupniku in generalu Roesnerju, ki so bili obtoženi kot izdajalci.

Proces se je vršil pred vojaškim sodiščem in sicer so bili sodniki: kapetan dr. Helij Modic, podpolkovnik Milan Lah, in major Grčar Alojzij; nadomestni sodnik je bil kapetan Avgust Bračič.

Obtožbo je zastopal zastopnik vojaškega škega tožilca jug. armade, kapetan Vivoda Marjan ter vojaški tožilec kapetan dr. Damjan Viktor. Obtožence so branili po ukazu sodišča odvetniki: Ilc Jože, dr. Grosman Vladimir, Josip Čobal in dr. France Lokar. Odsotna obtoženca (dr. Rožmana in dr. Kreka) sta zastopala odvetnika dr. Lojze Vrtačnik in dr. Anton Mojzer.

Sodba je bila izrečena 30. avg. in sicer sta bila obsojena v smrt na vešalih Nemec Roesner in dr. Lovro Hacin (doma iz cerkljanske fare); v smrt z streljanjem gen. Rupnik; podpolkovnik Bizjak je dobil 20 let zapora, nadškof dr. Rož-

man 18 let prisilnega dela. Zagonetka je, da sta bila obsojena Rožman in Krek na prisilno delo, ne pa v zapor.

Kdaj bo sodba izvršena se še ne ve, ker imajo obsojenci pravico pritožbe na vrhovno vojaško sodišče.

V MURSKO SOBOTO v Prekmurju so začeli graditi novo poslopje za bolnišnico. Stara bolnišnica je bila premajhna in so bili že davnaj načrti, da se gradi nova. Novo poslopje bo v bližini Rakičana, kaka dva km izven mesta.

BISERNA MAŠA buditelj beneških Slovencev.

Ivan Trinko se je rodil 25. jan. 1863 v Trčmunu, v gorski vasi pod Matajurjem, v bližini nekdanje avstrijsko-italijanske meje, poldrugo uro hoda od Livka. Po ljudski šoli, ki jo je dovršil v Čedadu, so ga dali v nadškofijsko gimnazijo v Vidmu. Po končani gimnaziji je vstopil v bogoslovje in nadaljeval svoje študije v videmskem semenišču. Dne 20. junija 1886 je bil posvečen v duhovnika in je naslednji dan v svoji domači vasi pel svojo prvo daritev. Tudi po novi maši ni zapustil videmskega semenišča. Ostal je v njem za prefekta in se pripravljaj na profesorski izpit. L. 1889. je bil imenovan za začasnega profesorja latinščine, l. 1894. je postal profesor modroslovja na semenišnem liceju, kar je ostal skoro pol stoletja, dokler ni stopil v pokoj in se preselil v svoj rojstni kraj Trčmun, kjer živi sedaj v krogu svojih številnih nečakov. Živi mirno in precej samostansko življenje, odrezan od širokega sveta, a s svoje gorske višine verne čuva nad svojo drago Slovensko Benečijo. Njej je v prvi vrsti posvetil bogastvo svojega velikega duha in plemenitega srca, pod njegovim očetovskim varstvom lahko z zaupanjem zre v bodočnost. Bog ji ohrani njenega voditelja in zaščitnika še dolgo! Bog mu daj dočakati, da bi se vsi Slovenci združili v pravem rodoljubju pod slovensko zastavo in v znamenju križa. To je največja želja častitljivega slavljenca.

najemniki, ki jih je tja posadil nacizem, so morali posestva takoj zapustiti in jih predati starim lastnikom. Posebna komisija, v kateri so imeli Slovenci odločujoč vpliv, je potem ugotavljala škodo, ki so jo v času tujega gospodarstva utrpela poslopja, inventar in živina. Koroška deželna vlada je od zvezne vlade dobila dva milijona šilingov, ki jih bodo razdelili kot denarni predujem izseljencem. Vrnitev posesti po zemljiški knjigi bodo takoj in brezplačno izvršili.

POTREBNA BESEDA. — Šef britanske obveščevalne službe g. major Gerald Sharp je pojasnil, zakaj ima celovski radio tudi slovenske oddaje. Nekaterim Nemcem očitno to ni bilo všeč in pravijo, da so te oddaje popolnoma odveč, ker večina Korošcev itak razume nemški. Na ta očitke je g. major Sharp odgovoril: "Tudi Hitler je bil mnenja, da znajo vsi Koroški nemško. On je sploh hotel, da bi semorali vsi narodi učiti nemščine in da nihče več ne bi govoril svojega jezika, ampak le nemško.

Slovenski jezik in slovenska kultura stojita tako visoko, da sta vredna, da ju gojimo. Zato se je britanska zasedbena oblast odločila podpirati Slovence v njihovih pravičnih težnjah.

Drugi zopet pravijo, da na Koroškem Slovencev ni, marveč, da so samo neki "Windischerji". To ne bo držalo. V Celovcu izhaja solvenski tednik "Koroška kronika", ki ima nepričakovano veliko naročnikov. Če bi koroški Slovenci ne bili Slovenci, ampak le neki "Windischerji" ne bi slovenskega lista naročali, kajti nihče nima stalno naročenega lista, ki ga ne razume.

ga jezika in njihove kulture ne privoščijo. Koroški Nemci, ki Slovincem njihovega jezika in kulture ne privoščijo in ki se zato zaletavajo v slovenske radijske oddaje, kar preveč očitno kažejo vse-nemškega duha. Tako se je neki Beljačan baje v imenu vseh Beljačanov pritožil, ker smo 19. maja ob pol 10 uri zvečer prekinili prenos iz Inomosta in prenašali slovensko oddajo. Strašno se jezi, zakaj morda biti slovenska oddaja prav ob pol 10 uri zvečer, zakaj ne rajši kdaj čez dan in zakaj morajo zaradi nje odpadati nemške oddaje, ko bi rajši opustili kaj "indijske glasbe."

Gospod major Sharp je v odgovor na to pismo odgovoril, da celovski radio oddaja ves teden v nemščini, oddaje v slovenskem jeziku pa znašajo v celotni tdn uro in 35 minut. Dejal je, da ne verjame, da bi vsi Beljačani bili istega mnenja, kakor pisec tega pisma trdi. Kajti ne more verjeti, da bi bil duh drugega največjega koroškega mesta še danes hitlerjanski.

Nato je g. major Sharp dal naviti v radiju gramofonsko ploščo, ki prenaša govore in vzklake nemških Korošcev ob Hitlerjevem prihodu v Celovec, in nato je rekel: "Ste slišali? To je tisti duh, proti kateremu se že eno leto borimo. Da bi ga izbrili iz Koroške, pa je na žalost v nekaterih še preveč zakoreninjen. Iz vseh napadov proti slovenskim oddajam v našem radiju pa veje še vedno isti duh. Isti duh veje tudi iz napadov proti slovenski duhovščini, ki v cerkvi molli in pridiguje slovenski. Vsa ima namreč pravico v svojem jeziku Boga častiti. Zakaj tega Koroški Slovenci ne bi smeli?"

Pa nekateri zagrizenci slovenski duhovščini očitajo "temne" politične namene, ker uvaža slovensko božjo službo. S temi očitki ji delajo veliko krivico. Celovski radio bo nocoj prenašal slovenski pt litanije iz pliberške cerkve. Kaj takega Nemci ne poznate. Prepričan sem, da bodo zagrizenci zdaj tudi nam očitali "temne politične namene", ker bomo prenašali slovensko službo božjo."

Nekaj iz Slovenskega Korotana

NACISTI NA KOROŠKEM ŠE NISO UKROČENI. — Vojaška uprava na Koroškem se zelo trudi, da bi zatrla ostanke nacizma. Zlasti hočejo ozdraviti nacizma mladino. Pa gre to zelo počasi. Nacisti se potuhnejo, toda tu in tam se pokaže, da še delajo in hujskajo. Nedavno so v Celovcu predvajali film "Mlini smrti", ki prikazuje grozote nacističnih taborišč. Prišli so gledat študentje strokovne šole, 380 po številu. Ko se je na platnu prikazala tudi slika nacističnega shoda v Nuernbergu so nacistični učenci zaploskali in tako pokazali, kje so njih misli in srce. Izključili so iz šole 18 nacističnih študentov in odstranili pet učiteljev. Tako gledajo Angleži sedaj na lastne oči, kako zagrizeni so avstrijski Nemci.

SLOVENSKA CERKEV. "Glas Zaveznikov" piše: V Celovcu je bila slovenska cerkev že od reformacije; torej več stoletij. Bila je to cerkev pri Sv. Duhu. Do 1890 je bila last deželnih stanov, nakar je prešla v last uršulink. Ker pa so uršulinkam zaradi slovenskih pridig delali težave, je škof Adam odkazal Slovincem staro kapelo bogoslovja. Slovenci imajo zdaj vsak praznik in vsako nedeljo tu slovensko pridigo in mašo s slovenskimi petjem.

KOROŠKIM SLOVENCEM POGUMA. "Koroška Kronika" skuša dvigniti koroškim Slovincem pogum. Ti so bili toliko časa strahovani od nemških nacionalistov, da si komaj upajo biti Slovenci. Zlasti med zadnjo vojsko je bil pritisk stra-

šen. Vse zavednejše Slovence so izselili, druge pa do konca ustrahovali. Sedaj jim piše "Koroška kronika" takole: "Govorite se še spominjate, kako so se trudili iztrebiti slovensko govorico na Koroškem. Ukazali so nam: Sprich deutsch mit deinen Kindern — govori po nemško s svojimi otroki! Pod nepopisnim pritiskom in sankcijami je na tisoče slovenskih staršev pričelo to izvajati. Nacizma je danes konec. Nihče več nam ne brani materine govorice. Toda marsikje je iz sile in grožnje nastala navada in tako si ponekod še danes ne upajo govoriti slovensko. Odstranimo ta kužni ostanek nacizma! Bog nam je kot kulturnemu narodu dal svoj jezik, katerega smo dolžni hraniti, razvijati ter predajati potomcem. Že nad tisoč let doni naša pesem na Koroškem, pa jo bomo sedaj sami iztrebljali? To bi bilo sramotno. Očetje in matere: govorite po slovensko v svojih družinah! Sramovati se slovenske govorice ni treba nobenemu, saj je to jezik, ki so nam ga zapustili naši očetje in katerega smo dolžni ohranjati in izpopolnjevati!"

"KOROŠKA KRONIKA" je list, ki ga izdajajo pod okriljem zavezniških okupacijskih čet za koroške Slovence. Ta list javlja, da je bivša začasna koroška deželna vlada sklenila, da popravi krivico, ki so jo nacisti prizadejali onim, ki so jih nasilno preselili. Ko so se slovenski izseljenci vrnili v svojo domovino, so jih spravili nazaj na posestva. Lastniki in

La Carintia Eslovena

Carintia es una provincia de Austria en las salientes del río Drava. Su capital es Celovec (Klagenfurt) a 140 km al Norte de Trst (Trieste). Al instalarse los eslovenos en su nueva patria en el siglo VI ocuparon toda la actual Carintia, pasando sus límites en el norte y oeste, tomando posesión también de partes de Salzburg y Tirol.

Más todavía. Carintia es la cuna de la cultura eslovena, pues allí se formó su primer centro político, en Gospa Sveta (Señora Santa), que fué sede del ducato carantino. (Carintia se llama en los escritos antiquísimos Carantania). En Gospa Sveta, sobre las ruinas del fuerte romano "Virunum", construyeron un trono de los trozos de las columnas romanas conservado hoy en el museo de Celovec, el cual servía para la ceremonia de la entronización de los príncipes que se realizaba en el idioma esloveno hasta 1414, cuando se realizó la última entronización, la de Ernesto Železni. Desde entonces empezó ya la germanización del país.

En Carintia empezó la cristianización de los eslovenos en el siglo VII completada en el siglo IX. Allí se escribió el primer documento esloveno, el manuscrito de Freising. Ese país está también santificado por la vida y obras de Santa Ema, única santa eslovena canonizada, cuyo mérito es también la fundación del primer obispado esloveno, el de Krka, cuya sede fué más tarde trasladada a Celovec, la capital del País.

Hace 500 años era todo el país todavía esloveno. La dominación austríaca se empeñaba en imponer al país el carácter alemán y dado que la conciencia nacional eslovena no fué bastante viva entre los habitantes de esos valles solitarios, separados entre ellos por altas montañas, prevaleció la influencia del colono germano, introducido en las quebradas que se prestaban para la colonización, ya que la población no fué muy densa. Así vemos progresar la germanización lentamente, reduciendo la población eslovena hacia el sur y este.

Hace 100 años, cuando los eslovenos estrecharon filas para la defensa de sus derechos nacionales. Entonces se estableció la línea divisoria, por la cual correspondía a los eslovenos ya menos de la mitad de la provincia, en la cual hubo entonces entre 188.000 eslovenos solo 14.000 germanos. Desde entonces se valía el germanismo de cada vez más astutas maneras para germanizar el país. Sin embargo los límites no se corrieron notablemente. Lo que sí, lograron aumentar notablemente el porcentaje del elemento germano en las regiones eslovenas.

La capital Celovec tenía en 1870 todavía 2/3 partes de población eslovena y figuraba como el tercer centro cultural esloveno, (después de Ljubljana y Goricia). Allí trabajó el hijo más grande esloveno, Martín Slomšek, más tarde obispo de Maribor, a quien corresponde en primer lugar el mérito, de haberse afirmando tanto el carácter esloveno en Carintia y de haber podido resistir hasta hoy a pesar de los frenéticos esfuerzos de la germanización. Las estadísticas de los últimos años afirman que en Celovec ya no hay eslovenos . . . Ya

sabemos qué valor tienen hoy día las estadísticas!

Es cierto que Celovec habla en general el alemán. También otros centros urbanos han aceptado ese idioma en su mayoría, pero la sangre no ha cambiado y el campesino, que representa realmente el 80% de la población, se conserva esloveno.

Los eslovenos en Carintia han demostrado en todas formas su conciencia eslovena. El colegio esloveno, la iglesia eslovena, el libro esloveno, las cooperativas de crédito, agrícolas e industriales eslovenas, un notable número de poetas y escritores hijos de Carintia son pruebas indiscutibles del carácter esloveno de este país.

Al terminar la guerra de 1914 no halló la causa eslovena simpatías en Versalles. Casi la provincia Carintia entera fué arrebatada a Eslovenia y agregada a Austria. Entonces empezó mas sistemática la germanización, burlando astutamente las disposiciones internacionales en defensa de la minoría eslovena.

Los colegios eslovenos completos desaparecieron, quedando los "bilingües". Los empleos se daban solo a la gente de habla alemana, persiguiendo a aquellos que se valían del esloveno. Aunque se toleraban diarios eslovenos se buscaba siempre el modo de crearles dificultades, para desprestigiarlos.

El más culpable de tan grandes pérdidas nacionales es el socialismo, el partido político más poderoso, que, engañando a los eslovenos con las promesas de carácter social, les empujaba no sólo a la corrupción moral sino también hacia la traición nacional, pues en los momentos decisivos el partido tomó siempre parte contra los derechos nacionales eslovenos.

Mientras Austria todavía respetaba algo los derechos eslovenos, obligada a eso por las disposiciones internacionales, parecía sonar la hora final eslovena con la llegada del nazismo con el Anschluss en 1938.

La estadística del año 1923 admite tan solo 37.000 eslovenos en el territorio donde en 1910 se registraron 126.000. El fraude es evidente. Pero Hitler decretó en 1938 que los eslovenos debían desaparecer. Con la invasión de Yugoslavia en 1941 fué dada la orden de trasladar a todos los eslovenos a Ucrania, lo que fué cumplido parcialmente.

Al terminar la guerra han regresado a sus hogares los eslovenos que no han perecido y ahora están restableciendo su vida económica y nacional, reclamando que se les agregue a Eslovenia y a Yugoslavia, donde existe el centro nacional y cultural esloveno.

En 1945 ocupó el Ejército de Tito la mayor parte de la Carintia eslovena, pero tuvo que evacuarla. Ahora está el país bajo la administración del ejército inglés que se apresura a devolver a Carintia su verdadera faz. Otra vez funcionan colegios eslovenos, cooperativas, instituciones sociales y culturales, bibliotecas y diarios eslovenos.

Los últimos 30 años han reducido notablemente el elemento esloveno en Carintia, pero todavía existen allí 80.000 eslovenos que confían no verse otra vez defraudados en sus justas aspiraciones nacionales.

Carintia, Goricia, Trst e Istra reclaman con derecho indiscutible su reunión con Eslovenia y con Yugoslavia.

Vista panorámica de Celovec (Klagenfurt), capital de la Carintia.

Celovec ima 30.000 prebivalcev in je glavno mesto Koroške, ki je imela 400.000 prebivalcev od katerih je Slovencev 120.000 po rojstvu! Zavednih je pa le še kakih 60.000. Drugo so ponemčili. Slovenske je še 1/4 dežele. V nekaj mesecih pride na vrsto tudi jugoslovanska koroška meja. Ob priliki obnove tržaške pravde bo Jugoslavija zahtevala tudi Koroško.

En Skok v Uruguay

Po celi Ameriki greste, a do nas, ki smo samo onstran široke reke vas ni, tako so se ponavljala pisma iz Uruguaja. Sestra Iluminata in njene sestre, gospod David, Pavle Figelj in drugi naročniki D. Ž. so mi s takimi ali sličnimi besedami skušali dopovedati, da naj pridem gledat, kje in kako je v Uruguaju.

Tako se je res zgodilo, da sem se slednjič odločil . . . Morda bi se že davno preje, toda človek nima rad tistih sitnosti, ki so združene s prehodom državnih mej . . . Sitnosti in stroški, kakor sem se že ponovno prepričal! Toda urugvajci so bolj galant . . . Tako galant, da sem se kar čudil in da sem si mislil, tako kot godec Radovan o — Tunjušu, kateremu je bil pripravljen odpustiti vse nerodnosti radi dobre kapljice, ki jo je hranil v mehovich . . . Čisto enostavno je, kako potovati v Uruguay. Če imaš argentinsko "cédulo", ti ni prav ničesar več treba. Kar na "Corporación" avijonskih linij sem jo ubral in tik tak imel za 24.— \$ v rokah vozni listek za tja in nazaj do Colonije.

16. julija ob 9 uri sem se predstavil v Puerto Nuevo, od koder zleti hidroavijon. Po formalnosti registracije in pregleda prtljage so nas naložili na ladjico . . .

Hm . . . Nič prida ni to! Ni za vse prostora! . . . Tisti, ki smo bili manj nasilni smo ostali. Na ladjici ni bilo prostora za vse.

No, ta bo pa lepa. Če ne gremo v lančo, kako bomo šli v letalo? . . . Kmalu je prišla druga lanča in naložila še nas ter zbrzela z nami do belega stvara, ki se je nalahno majal na valovih. Pred nami je zrastle impozantna konstrukcija Klipperja. Tedaj sem razumel, da v takem trupu mora biti tudi precej prostora. In res. Ima 5 kabin po 8 sedežev. Vsi so bili na mah zasedeni.

Prisluhnil sem govoric. Kje pa smo? Saj vse govori portugalsko . . . Bila je neka brazilska izletna družba . . . Ogledam se po kabini.

"Prohibido fumar" je bilo zapisano z gorečimi črkami . . . Zabrnili so motorji, streslo se je letalo, se zamajalo in spolzelo po gladini. Besno je zavrela pod nami voda. Vse bolj je vršalo. Dvignili smo se polagoma, pogled pa je objel za hip obrežne zgradbe in čez nje bežno zajel nebotičnike. Goreči napis "Prohibido fumar" je ugasnil. Za hip pozneje je že prasnila žveplenka in zagorela cigareta . . . Kaditi je prepovedano, dokler se avijon ne dvigne.

Malo megleno ozračje je oviralo pogled v daljo. Pod nami so se zibale male jadrnice, so kadili parniki in si utirali pot, ki se je v dolgem traku vlekla za ladjo. Clipper, hidroavijon prav modernega tipa, je prav tiste dni začel svoje delo, ki ga vrši vsak dan z enim prevozom v Colyonio in nazaj in nato v Montevideo in nazaj. Nudi udobnost, da človek skoraj ne čuti nobene nevšečnosti. Brnenje motorjev ne onemogoči razgovora v kabini, tako kot pri junkerju. Kdor se zna oprustiti sugestije, gotovo ne bo občutil nobenih nevšečnih občutkov.

Prvo so ostale za nami jadrnice in parniki. Tudi oni, ki istočasno oskrbuje zvezo s Colonijo, do katere rabi 4 ure časa, je ostal za nami. V 15 minutah smo bili nad Colonijo, prijaznim mestecom, zgrajenim na polotoku. V velikem loku smo obkrožili cel kraj, da je

letalo dobilo pravo smer v kateri je bilo mogoče pristati. Zavrela je spet pod nami voda, švigala je mimo nas obal, v tek so se spustili ljudje, ki so na obrežju čakali, pa kmalu se je naša pol ptica pol riba pomirila, prihitela je lanča in spet v dveh potih odpeljala potnike. Spet smo bili isti za drugo vožnjo . . . Kaj če mi bo moj rojak, ki me čaka odšel, meneč da me ni, ker najbrže ne ve, da je treba dveh prevozov.

Slednjič sem le prišel na vrsto. Ko sem priplezal po stopnicah na vrh, sem takoj opazil ljubezniv obraz rojaka Andreja Stambuk, ki me je čakal. Z njim pa tudi nekateri drugi.

KJE JE KAK SLOVENEČ?

Dobro nam došli, gospod Janez na urugvajskih tleh. Smo že mislili, da vas ne bo, ker je prišla prvič lanča brez vas. Ko smo videli, da so že odpeljali potnike za letalo v Buenos, smo mislili, da vas gotovo ni . . . Pa vendar! Torej ste prišli srečno!

Kar za mano gospod Janez! . . . Bilo je treba še opraviti posel v pregledu prtljage in dobiti nazaj cédulo, katero so mi zadržali pri odhodu. Dobro znanje g. Stambuka mi je to stvar kar takoj uredilo. Sedaj pa treba takoj rezervirati listek za povratek v soboto, 20. julija . . . Kar v pisarno sva jo ubrala.

Hum! Bo pa nerodno Ni več mesta, tako sem zvedel . . . Ni več prostora za soboto? Vsaj tukaj ne, ker tu razpolagamo samo z 10 listki. Morda v Montevideu! tako sem zvedel . . .

Bo, kar bo! Če ne bo letala bo pa barka. V soboto moram biti v Buenos Airesu in sicer ob 11 uri, ker imam tam zapisano mašo tisto uro.

Oprostite, gospod Janez! Povabil sem vas na mojo čakro. Kako rad bi Vam jo pokazal. Pa imava smolo. Veste, da je bil te dneve velik dež. Tako je padalo, da je pot do tja z avtom neprehodna, s konjem pa imate premalo časa. Zelo mi je žal da vam ne moremo postreči na našem domu, kjer imamo lastnega vina, sadja, zelenjave, kokoši . . . Vsega, kar treba za prav lep praznik . . . Celo bele moke imam . . .

Bele moke? . . . Začuden sem prisluhnil in šele pozneje sem razumel, kaj to pomeni. Medtem sva prišla do parka, od koder se vidi tudi v okolico: "Vidite tistole drevje, tam nad onim molom. Tisti molo je pristan, kjer nalaga pesek kompanija Maffey, pri kateri sem bil jaz dolga leta delovodja. Sedaj sem že upokojen, a tam pa še delajo moje hčere. Malo zadaj na desno, tista visoka drevesa. — Jih vidite? — Prav tam je naša čakra. 15 minut automobila, toda s konjem bi bilo treba 2 uri, a vi pa imate vsega časa 4 ure. Zato je bolje, da greva tu na kosilo v hotel . . . Škoda da niste prišli en mesec pozneje . . . Vidite, tukaj!

Pogledal sem in videl "Almacén Santa Rosa" . . .

To je moja hiša, katero sedaj popravljamo. V enem mesecu bomo že tukaj živeli. Ne veste kako je žal naši družini, da ne morete do tja. Kadar pridete drugič, Vas bomo sprejeli tukaj, če nam Bog da zdravje.

Stopila sva v restavracijo, kjer so nama postregli. Črn kruh, črni makaroni . . . Tako je pri nas. Ni bele moke in zato seveda tak kruh in močnate jedi, tako mi je pojasnil mož . . . Vseeno sva dobro pokosila.

Še eno uro časa imam, tako sem odločil. Ker že ne morem v Real de San Carlos, bom pa 2 uri preje odpotoval v Montevideo. Še to urico porabim, če najdem kakega Slovenca. Stambuk živi v Coloniji že čez 40 let,

En "las bodegas" de Pablo Figel en Montevideo. Pavle si preskrbi pošteno pijačo in je njegov "hram" širno poznan zato seveda vse pozna.

Poznam nekatere zidarje, toda nimajo svojih domov stalnih. Pač pa sta tu dva brata Škerl... Le pogledjte!

Pokazal mi je hišico in šed rugo in tretjo, ko sva stopala dalje. Vsepolno takih, ki so nosile Škerlovo ime. Sta dva brata, oba konstruktorja.

Stopila sva na dom, toda možkih ni bilo doma. Po kratkem pozdravu sva nadaljevala pot in ob 14 uri sem že sedel v pulmanu. Ljubeznivi rojak mi je že stisnil v roke

VOZNI LISTEK DO MONTEVIDEJA.

180 km je dolga pot do Montevidea — 4 ure vožnje. Dobil sem sedež spredaj, da sem lahko opazoval okolico. Še en pozdrav! Na svidenje v soboto! Pa smo šli... Kmalu so ostali za nami mestni ovinki in spuстили smo se po gladki cesti, ki je tekla v nedogled. Kakor misel je bila ravna cestna smer, le valovita zemlja je dvigala trak in ga spet spuščala niže. V nedogled, 50 km daleč, brez vsakega ovinka... daleč na obzorju je ginila cesta v motnem obzorju, kadar smo bili na kaki vzpetini; skozi skupine drevja je rezala dalje pred nami, kadar smo se ponižali v kotanjo na našem diru čez valovito poljano.

Svet je prav tak, kakor v Entre Riosu ali po Corrientes. Krasno polje, polno citrovih nasadov. Pomaranče, mandarine, limone, eukalipti, sveže preorano polje, sledovi koruzne letine, krave na paši, samotni potnik na cesti, kaka pot je prekrizala gospodsko cesto, kaka hišica in tudi naselje... Vse je bežalo jaderno mimo nas. Sem pa tja kratek postanek. Vstopil ali izstopil je nov potnik... Pa že smo brzeli dalje.

20 minut oddiha, tako smo zvedeli. Pred nami je bil prijažen hotel "Las Brisas del Plata"... "Brisas, ni que brisas" je modroval potnik, se tesno zavil v suknjo, ter stekel v hotel, da spi je kaj gorkega... Tisto res ni bila sapica. Bila je burja, mrzla po sibirsko, nasilna po kraško!

Gospod Doktorič me pričakuje ob 8 uri, a jaz bom tam že ob 6-tih. Kaj če bi mu telefoniral?... Res! Našel sem številko. Toda, gospoda Davida ni doma?... Zastonj sem zapravil 55 urugvajskih centov. Ni bilo odgovora. Torej grem gledati kje je in kaj dela!

Tako sem odločil in stopil spet na voz, da dovršim še ta kos poti. S prva zopet brezkončna ravna črta in gladka ravnina. Na levi strani je videti kmalu več gozdnega sveta. Tam skozi teče reka Santa Lucija. Na oni strani, čez reko, je "Las Brujas", kjer imajo naše sestre gospodinjsko šolo.

V Vasquezu smo zdrveli čez dolg most, čez reko S. Lucía. Kar kmalu nas je pozdravil "griček", tisti po

katerem je "Montevideo"... Ker so videli brodarji "montem"...

Dognal sem, da je ulica Canelones, 1159 prav blizu postaje pulmana. Torej nimam zakaj imeti nobene skrbi. Motali smo se po ulicah, se izogibali, prehitevali, izlagali potnike, dokler nismo slednjič obstali sredi mesta. Jaz pa na telefon.

"Kaj si še tukaj? Kdo naj Ti kaj verjame? Saj še ni osem ura". Se je začudil gospod David. Predno sem jaz uredil zadevo za povratek, katero sem pa našel že urejeno, kajti g. David je na to že tudi mislil, je bil že on v lastni osebi na mestu. Par korakov od tam stanuje. Kmalu sva bila v njegovi sobi.

Trrriink... Trrriink... je zapel telefon.

To je Pavle Figel! je presodil g. David in se ni zmotil. Bil je res on, ki je pozvedoval, kdaj pridem.

Saj je že tukaj, tako je zvedel in naslednji hip sva se že pozdravila in dogovorila, da bo kar takoj prišel.

Spet je zapel telefon... Bil je Hinko Vrabel... In še Makovec se je oglasil... Med tem je bila pa že tudi večerja na mizi. Prišel je Pavle. Ko smo malo pokramljali in nekaj njegove kapljice pokusili, je menil Pavle: Kaj če bi skočili do Drufovih.

In tako sem še tisti večer pozdravil nekatere stare znance, in tako dobre volje smo bili, da smo bili pri volji da tudi zapojemo... — Katero pa? Tisto: Lepa naša domovina, nima kruha, pa ima vina...

Nič se ne delaj norca iz našega črnega kruha, me je pokaral gospod David. Ali ne veš, da je Peron kriv, da nimamo belega... Tako vsaj pravijo tukaj!

Da ne rečemo kaj o urugvajski demokraciji in o radiju "Colonia", ki je delal tako izborna propagando za Perona!...

KDO JE KRIV DA NI BELEGA KRUHA?

Politika nas pač ne zanima. Zanimivo pa je to, da ljudje vedno krivdo mečejo na druge. Stara zgodba! Kot tisto z Adamom, ko je jedel prepovedan sad: — "Eva mi je dala!" Eva je pa spet povedala: "Kača me je zapeljala..." Kdo je kriv? Jasno! Vedno so krivi drugi... Poslovili smo se. Toda vrtalo je v meni naprej tisto: Kdo je kriv?

Kdo je kriv, da je bila vojska?... Saj ve cel svet: Farji so krivi!

Pa zakaj farji?... Še vpravaša kdo?... Oni! kdo pak! Če bi ne bilo na svetu farjev, bi bil na zemlji paradiž! Saj prav zato, ker nam oni paradiž obetajo v nebesih, ga ni na zemlji... Zato ker nas z grehom strašijo... Farji so vsega krivi! Te je treba pobiti, pa nebo nikogar več, ki bi delal združbo, tako slišiš modrovati po vseh oštarijah. To vedo vsi pijanci, pustolovci, delomrzneži in celo kak "brihten" učitelj in profesor!

Prav zares. Kako enostavna stvar! Torej proč s farji!... Pa saj so že zelo velikokrat poskušali in so jih pobijali, da je bila groza... Gotovo zato v Parizu na mirovni konferenci nočejo nobenega "farja", ker bi ta gotovo tudi tam združbo naredil... Zares! Saj sedaj vendar tako gladko gre vse. Ali mar ni res?... Kajne da? Kdo še dvomi o tem. Kar objemajo se same ljubezni! Prav gootvo zato, ker nobenega farja ni med njimi.

O velika je človeška zaslepljenost, da se dajo tako lahko voditi hudiču po ovinkih in krivih potih, ki vodijo vedno v zmoto in nesrečo... Vedno iščejo ljudje krivca tam, kjer bi ga radi našli, ne pa tam kjer je!

"Farji so krivi vojske"... Morda! Toda ne zato, ker smo ji dali povod, ne ker smo jo izzvali, ali od nje upali kako korist, temveč le v toliko, v kolikor nismo

bili dosledni v našem delu, nauku in življenju... in je zato hudobija bolj hitro rastla. Ne kot duhovniki, temveč v kolikor smo bili — nedosledni duhovniki... To sepravi ne duhovska, temveč naša človeška slabost nosi del krivde. Toda neskončno večjo krivdo nosijo tisti gospodje učitelji, profesorji in modrijani, ki so zavestno narod zavajali v laži in zmote in so spodkopali temelje božjim zapovedim, človeški morali, poštenju in dostojnosti. Razbrzdali so ljudi, da hočejo prijetno živeti brez dela, da ne spoštujejo pravice sosedov temveč jo zahtevajo le zase... Da pozabljajo na dolžnost svojo in gledajo le na druge, kako jo spolnujejo...

Podlost in hinavščina človekova! Čeprav v dnu lastne duše vsakdo čuti, da je treba bližnjega ljubiti kot samega sebe; čeprav mu je v vidnem stvarstvu in v njegovem srcu jasno oznanjena dolžnost nasproti Bogu, se nesramno drzne tajiti večno resnico in podirati temelje človeške sreče...

Farji so krivi!... Tudi tračnice so krive, ker mora vlak po tiru in cestišče je krivo, da mora voz po cesti... Toda če vlak iztiri, če auto zdrkne iz ceste, je nesreča neizogibna! — Luč je vedno vzrok sence!

Samo hudič je mogel človeka tako daleč speljati na pot hudobije in slepote, da človek ruši svojo lastno srečo!... Zato pa je prišlo gorje tako visoko! Zato pa morajo stariši bežati in molčati pred lastnimi otroci; zato se raznaša in razkazuje golota na odru in se pojo slavospevi nesramnosti in se v uemtnosti poveljuje laž, grdobija, krvoločnost... Ponižnost, poslušnost, zvestoba, pobožnost, vernost, čistost in druge čednosti so pa deležne zasmeha.

In kdo je vsega tega kriv?... Kdo je kriv če otroka boli, kadar ga oče natepe?

Svobode hočejo ljudje, po svobodi kričijo, a razbrzdanost je tista pot po čemer hlepi poživljeni človek, ki mu je postala vera nevšečna ovira njegovi pohoti. — Draži ga, če mu človek pridiga o grehu in peklju... Kdo je kriv?

VSE ČRNO, SAMO RIŽ JE BEL...

Naslednje jutro sva z g. Davidom opravila sveto mašo. On je vstal rano že pol pete, ker ima vsako jutro že ob 6 uri nekje daleč, svojo dolžnost. Jaz sem bil pa ta dan gospod. Kar do osmih lahko potegnem dreto, kar je v Argentini toliko kot do devetih... To se mi ne zgodi niti enkrat na leto ne! Saj v Buenosu sem vsak dan na nogah najkasneje ob pol sedmih...

Ob 10 uri sva sedla na omnibus, ki naju je imel zapeljati v Las Brujas. Kakor je gospod David občuoval včasih moje sprotne ukrepe v Buenosu, kadar je bil otreba kam iti, tako sem pa jaz strmel nad njegovo iznajdljivostjo, kako ve za vsako stavbo, za vsak vogel, za vsak voz kam pelje... Ko sva vstopila, je vse pozdravilo gospoda Davida... Glej no, kako te vsi poznajo! sem se čudil!

Lahko me. Saj sem nekaj let vsak dan potoval s tem vozom...

Precej megleno je bilo vreme. Nič kaj prijazno za izlet na deželo. Kmalu smo se izmotali iz mesta, opletali sem in tja, oblezli ves kraj Las Piedras, znan iz urugvajskih osvobodilnih bojev. Po dveurni vožnji smo bili na mestu.

"Evo ti Las Brujas", je pokazal gospod David... Pa ne tistele, ki tamle gredo... Tale estancija se je imenovala Las Brujas. Sedaj imajo pa naše dobre sestrice tukaj nevšečno delo, da iz zapeljanih in zgubljenih deklet delajo poštene mladenke!

Večja skupina poslopij tvori gospodinjsko šolo.

katero so prevzele že pred leti naše sestre. V skupini drevja se belijo prijazne zgradbe in tudi prostorna kapela nas je pozdravila izza meje. Že so prihitele tudi sestre, ki so čakale našega prihoda. Sestre Iluminata, Pavla, Simeona, Karlina... Za njimi pa se je vsul roj deklet, njihovih gojenk, katere je sestra prednica nato komaj spravila v obednico, od koder so pritekale da pozdravijo došle goste.

Miza je že čakala. Saj je bila že ura poldne.

Res da je bilo v tujem kraju in pod tujim soncem. Toda niti kraj niti sonce ni tisto, kar naredi človeku vtis doma. Ljudje so. Ljubeznjivi obrazi, prijateljski, skupni spomini, isti ideali, ki družijo... Vse to je napravilo iz tega srečanja kakor en sončen pozdrav moje rojstne hiše, kjer žive moji davni spomini in kjer me čakajo bratje in sestre... če je še kdo tam...

Danes je velik praznik, je povedal sestra sestra prednica. Sestra Iluminata se je veselo nasmejala, sestra Pavla je pa žlikrofe na mizo prinesla... žlikrofe? Vprašajte Idrijčane, kaj so žlikrofi. Boste videli, da se bo najprej obližnil, potem bo pa povedal, da so to idrijski ravijoli... pa tudi Idrijčani sami!

Jaz pa gledam žlikrofe in sestro Pavlo in sestro Iluminato, ki sta obe iz Idrije, in ki se jima zato tudi po domače lahko "žlikrofi" reče...

Črni žlikrofi?... A! Že razumem?... Črn je kruh, črni so makaroni, črna je potica... Seveda morajo biti črni tudi žlikrofi... Samo riž je bel!... Samo tega ne doseže predsednikova postava. Riža ni mogel počrniti niti Perón niti Amézaga!

Boste rekli: ta se pa norčuje! Da bi slišali, kaj vse so prerekli Urugvajci argentinskemu in urugvajskemu predsedniku zaradi črne moke!... I nse tolažijo da je edina stvar, katero lahko še jedo belo — riž...

Pa so tudi črni žlikrofi dobri. Prav dobri. In tudi črni češpljevi cmoki, ki smo jih jedli za večerjo dobri...

HUDIČEVA "BOMBA ATOMICA"

Žalostne so zgodbe deklet, katere pošlje urugvajski šolski svet v šolo tjakaj. Same zgubljenke, večinoma nedolžne in nevedne plene človeške pohote, moške nasilnosti, kateri se uboge sirote niso znale ubraniti ali pa sploh niso vedele, zakaj gre.

Brezverska šola, lajična vzgoja, pomanjkanje duhovnikov to so globoki notranji vzroki tragedije premnogih deklet, ki so zgubile svojo žensko čast in smisel za dolžnost življenja. Med tem, ko v Argentini brezbožni in zaslepljeni ljudje lajajo proti krščanskemu nauku v šolah, so v prav tako lajični deželi Urugvaja že davno prišli do spoznanja, da je ravno brezverska šola največ kriva moralnega propada mladine in družine. Pa še hujše kot brezverska šola je urugvajska razporoka... Tisoči otrok ostanejo tako prepuščeni lastni usodi in padejo v roke pohotnežem, ker z ločitvijo očeta in matere zgube dom, se pohujšajo na slabem zgledu doma in ostanejo prepuščeni cesti.

Bolj izdatnega koraka v narodno propast pač ne bo kmalu našel hudič kot brezversko vzgojo in razporoko. Zato pa je poslal v boj za te peklenške ideale razbrzdani tisk, pohujšljivi kino in zapeljivi radio. Vse v imenu napredka in svobode! Treba je pomesti z "oskurantizmom vere", ki človeku omejuje svobodo; treba je osmešiti, ponižati in če mogoče sploh odstraniti duhovnike, da bo tako prosta pot človeški pohoti, svobodni ljubezni; da ne bo več neumnih predsodkov o sramežljivosti deklet... Mešana vzgoja, skupna kopališča, javne hiše... Nedolžnost spada samo še v povesti za gojenke samostanskih šol in vkatekizem za prvoobhajance... Takole je hudič zasejal pohuj-

šanje, katero zastruplja narod v kali.

Na razvalinah življenja brezbrambnih žrtev, katere pošlje država v reformacijo našim sestram so spoznali že premnogi urugvajski možje, med njimi tudi neverni, da je razporoka in brezverska šola grobišče narodne bodočnosti . . . Prav isti nauk daje življenje z razbrzdanostjo sodrge in vendar ne bodo nehali brezbožneži, peklenski oprode, kričati še naprej: V imenu svobode zahtevamo lajično šolo in razporoko! Oj svoboda! Ki ni svoboda, temveč le razbrzdanost, poživnjenje!

Gospod David, ki je imel pet let nalogo, svetovati in podučevati tista dekleta, je videl prav do dna grozoto razdejanja, ki je logična posledica brezbožnosti v vzgoji in nestalnosti v družini.

To je hudičeva "bomba atómica" v boju proti človeški duši.

Naslednje jutro 18. julij je bil urugvajski narodni praznik. Ob osmih je bila slovesna sveta maša, pri kateri so dekleta tako lepo zapele slovenske pesmice, da me je do dna ganilo. Res da besede niso bile naše, toda sami naši napevi, katere je prilagodil gospod David kasteljanskim besedam ali pa je naše pesmice prestavil.

Ko sem dal dekletam za spomin našo brezjansko Marijo, so me obsule s ploho vprašanj in zvedel sem od njih, da so presrečne, da so prišle v to prijetno šolo, kjer se učijo ne le dostojnega življenja temveč tudi sto stvari, katere jim bodo koristile za življenje. Včasih se res zgodi, da katera tudi pobegne. Toda to narede le prve dneve po svojem prihodu, dokler ne spreumejo te neuke in največkrat naravnost nahujskane hčere nevednih ali brezimnih starišev . . . Po prvih dneh, ko spoznajo ljubeznjivo skrb sester, njihovo materinsko ljubezen, bi pa najraje kar za vedno ostale v varnem zavetju, kjer jih ne zalezuje nobena pohota.

S PAVLETOM NAPREJ!

Gospod Janez, tukaj smo! Je klical Pavle Figel, ko je pribrazil s svojim vozom. Z njim je prišel tudi gospod David in rojak Simčič. Ni bilo več mnogo časa na pretek, zakaj Figelnova mama hočejo red v vseh stvareh in zato je treba tudi priti pravi čas k kosilu, če ne naj vsak sam sebi pripiše posledice, tako je sporočil Pavle in potrdil gospod David.

Poslovili smo se. Pognali smo še nekaj naprej po cesti, vse do vode Santa Lucija, ki je tam pravi veletoč. Nato smo jaderno pognali nazaj v Montevideo, kamor je 40 km daleč. Tako zares smo vzeli naročilo Figeljnovе mame, da smo bili pravi čas na pravem mestu in tako je bilo za vse prav. Le to ni bilo prav, da nam je častiti gospod Kisilak prišel prepozno, in bilo nemogoče, da bi celo družino vzeli na "kontrafé". Videli in seveda tudi pokusili smo kaj iz slovitega Pavletovega vinskega hrama . . . Res ni velik, toda za potrebo in za veselje ima pa dovolj na izbiri.

Popoldne pa nas je Pavle zategnil še na razne kraje. Ne le sončni dan in nasmejana dežela je bila dobre volje, temveč tudi mi in rojaki, kateri so nas z veseljem sprejemali. Le škoda, da je bil dan tako kratek.

Ne daleč od Pavleta so "Lozice". Misleji, Nabergoji in drugi rojaki iz gornje Vipavske doline delajo tamkaj svojo Ameriko. Z gostoljubnostjo po slovenski navadi so nas sprejeli in smo malo pokramljali in pogovorili o njihovih rojakihi v Buenosu.

"Pa Tončko nam kaj pošljite", tako so naročali. "Saj veste katero! Ono veliko, veselo pevko! In sporočite naše pozdrave rojakom v Argentini".

Bil je narodni praznik 18 de julio, po katerem tudi nosi ime centralna ulica v Montevideo, tako kot Av.

Pri Janezu Ogrizku se pogosto zbero rojaki na prijazen pomenek in na kupico vina.

de Mayo v Buenos Airesu. Vse v zastavah, to se razume! Pa mi je pri Nabergoju zbudila pozornost zastava. Pogledam . . . Slovenska je! Zares, kako bi človek ne občutil veselega doživetja in ganotja ob tem pogledu. Da, da! Vipava je dežela dobrega vina, pa je tudi dežela dobrih narodnjakov!

Kodelja iz Dreznice ima tam poleg brivnico.

Gospod Janez! me je dregnil Pavle in kazal uro!

Seveda! Če hočemo obiskat še druge, je treba dalje. Janez Ogrizek nas je čakal in tudi dočakal. Ljubenzjivi rojak iz Postonjščine, pri katerem je središče precejšnjega števila rojakov, ki so iz tistih krajev doma, je široko znan kot gostoljuben Slovenec. Pri njem najde vsak gost iz Buenosa ljubeznjiv sprejem in zato sem želel tudi njega in družino osebno poznati. Kar hitro nas je bila miza polna. Gospodinja in hčerke so jo bogato obložile, da je kar sama ponujala: Na vzemi, nalij, jej in pij! Danes je praznik in veselje pri nas.

Janez Ogrizek je bil pred meseci v Brazilu, kjer ima 2 brata, a ni mogel ničesar od njih zvedeti. Kar tja se je namepil in, verjemite ali pa ne, prvega katerega je nagovoril zato, da bi za brata pozvedel, je bil prav njegov brat . . . Po mnogih letih! Dva brata živita v San Paulu. V Montevideu pa živi z družino tudi brat Lojze, ki je bil tudi v naši družbi, kateri dogodek nam bo ohranila v še bolj trajnem spominu fotografija.

Še dalje treba. Še Klaverjevo družbo smo obiskali in presenetili sestro Patricijo Jarc, doma iz Aidovca, ki je že poznala gospoda Doktoriča. Praktična Kranjica vrši na svoj način misijonski poklic. V kapeli zbirajo otroke in druge ljudi k verskemu pouku; zadaj imajo pa tiskarno, v kateri je sestra Patricija tipografa in če treba tudi linotipista. Tamkaj se namreč tiskata Zamorček in Odmev iz Afrike za Južno Ameriko.

Še našega svaka moramo pozdraviti, tako sem želel in Pavletu je seveda bilo prav. Pognali smo po ulici Larañaga in že smo bili v lepi slovenski hiši pri Reščiču. Žena Polda je Pavletova sestra. Polne stene slovenskih motivov, slike in fotografije iz Slovenije, družinski spomini ohranjeni v fotografijah . . . Ko bi nas ura hotela čakati! Toda ura in red v Doktoričevi hiši, pa tudi Pavletovi opravi, so nam veleli, da treba napraviti piko.

ŠE EN DAN PO MONTEVIDEJU

19. julija je praznik sv. Vincenca Pavelskega. V današnjih dneh, ko se oznanja vera sovraštva, ko se proglašajo kot edina pot iz socialnega in političnega nereda "pobiti vse nasprotnike" in je toliko proklamirana svoboda postala privilegij vladaiočih, vsi drugi pa naj bodo slepi, gluhi in mutasti sužnii, bi bilo treba spet vse bolj poživiti vzor krščanske ljubezni, ki vse potrpi vse prizanese, vse odpusti in ne loči med sovražnikom in prijateljem . . . To je edini izhod iz

gospodarskih in moralnih razvalin, katere je naredila vojna . . . Šele tedaj, kadar bo človeštvo prišlo do tega spoznanja, bo konec gorja. Le tisti, kateri pridejo s pozdravom "Mir vam bodi" in se tega drže v besedi in dejanju, bodo dali svetu spet red . . . Tele misli sem prevdarjal tisto jutro in jih še globlje umel, ko sva z gospodom Davidom stopila v sanatorio Etehepare na Bulevard Artigas 4000, katerega vodijo zagrebške usmiljenke in je v hiši predstojnica sestra Kerubina, doma iz šmarjeških Toplic.

Kljub temu da premnogi zdravniki ne kažejo žive vere, so pa vsi, razen par fanatičnih zastrupljencev, v dno duše prepričani, da vsaka bolniška ustanova, utrpi silno škodo, če ni v rokah redovnic, ki so se s krščansko ljubeznijo posvetile skrbi za bolnike. In za ta odlični, najmodernejši sanatorij so zato hoteli sestre in prav jugoslovanske so prosili in ga tako dolgo niso otvorili, dokler niso dobili sestra.

Prav na svetega Vincenca dan, ki je ustanovnik sester, sva jih tako presenetila z obiskom jaz in g. Doktorič.

Imela sva v načrtu ta dan obiskati tudi prekmurske rojake. Toda naši ljudje so tako zelo raztreseni, da sva mogla le delno izpolniti načrt.

Predno najdeš ulico Juan Cabal, imaš opravka. Vzela sva taksi. Takemu vozaču jepa tak popravek seveda nadvse dobrodošel. Tako ti motovili in zavija kakor mu drago, ker plačal bo potnik. In zakaj bi človek hitel, če je pa njemu večji dobiček bolj dolga vožnja! Slednjič je "picaro" le dognal, kje je ulica in številka.

Bila je ura že skoro poldne ko sva potrkala pri Karčiju Šeruga. Pač naju ni nihče pričakoval! Toda žena je bila takoj na svojem mestu. Tik tak! Kar na kosilu bi bilo treba ostati . . . Toda najin program je imel že napovedano kosilo pri Hinkotu Vrabel.

Prav tisti hip je pa že prišel domov Karči, da smo malo pomodrovali. "Pa Angeli povejte (njegova sestra) da naj kmalu pride na obisk".

Kaj bodo pa pri Vrabelu rekli, je opomnil g. Doktorič! In res je bilo že čas, da pohitiva. Na drugo stran mesta je daleč in prav tisto uro, ko se omnibus ustavi za vsakim voglom dvakrat!

Vrablovi so od Ljutomera, Križevci, Boreča, Veržej, to so kraji, ki so mi v njihovi ljubeznjivi družbi vstali v spominu. Bil sem tam dvakrat in prav zadnji teden, predno sem odpotoval v Argentino sem tam obiskal Suničeve, ker je bil Suničev "gospod" namenjen v Argentino, a je prav tedaj obol el in ni mogel sem. Prav zato sem se odločil jaz. (On je sedaj župnik v Zdolah). Hči Albina je že morala hiteti v službo, toda tudi midva sva imela kratko pome rjen čas, ker se je g. Doktoriču že mudilo v konzularno pisarno, kjer ima vsak petek popoldne uradne ure.

Še en obisk do Drufovih. Aleksij živi že 4 leta v Kolumbiji, kjer se je med tem že tudi oženil. Snaha je kar moč ljubeznjiva in piše sovjim tastom vsak teden, čeprav se še nikdar niso videli drugače kot na slikah . . . Pri odhodu so mi še naročili pozdrave znancem v Buenosu.

Pohitela sva še do Cvetrežnika in nato še do Šeruga Franca in Rajbarja, da jim sporočim mnoge pozdrave od prekmurskih rojakov in bila je že ura pozna. Še en pozdrav Makovcu in konec . . .

Naslednje jutro ob 6 je bilo treba vzeti pulman. Skozi megleno jutro od kraja in skozi prekrasen sončen dan malo pozneje smo brzeli čez urugvajske poljane vse do Colonije, kjer me je ob 10 uri dvignil hidroavijon. S polurno zamudo sem bil srečno doma, polen lepih spominov in vtisov in z željo, da se ob priliki spet povrnem na obisk k ljubeznjivim rojakom v Urugvaju.

O IZGUBI DRŽAVLJANSTVA V JUGOSLAVIJI

V decembru so oblasti obkavile nekatere določbe glede izgube državljanstva, ki so zdaj v veljavi v F. L. R. Jugoslaviji. Razlika od prejšnjih predpisov je predvsem ta, da omožitev ne vpliva na izgubo, kakor tudi ne na pridobitev državljanstva. Iz načela, ki ga podčrtava tudi nova ustava v čl. 24, žene so enako-pravne z moškimi. Naša državljanica, ki se poroči s tujcem, ne izgubi že z omožitvijo samo avtomatski kot prej našega državljanstva, istotako si tudi tujka z omožitvijo z našim državljanom ne pridobi našega državljanstva. Izgubi odnoso no pridobi ga lahko popolnoma samostojno, če prosi za odpust iz državljanstva odnoso — tujka — za sprejem v državljanstvo.

Nezakonski otroci imajo pravice kakor zakonski.

Državljanstvo se izgubi na dva načina: Prvi po lastni volji; drugi: proti lastni volji.

Po lastni volji izgubi državljanstvo:

1. Z izstonom (odpustom). Vsek naš državljan lahko po svobodni volji vsak čas zaprosi za izstom iz našega državljanstva, ko dopolni 18. leto starosti. Dekazati pa mora, da je ali da bo sprejet v kako tuje državljanstvo. Poleg tega pa mora prej izpolniti vse obveznosti do države (najvažnejša obveznost je vojaška služba, odslužiti mora torej prej svoj kadrovi rok), ter javne in družbene obveznosti.

2. Z odpovedjo. Pravico odpovedati se

državljanstvu imajo do svojega dovršenega 25. leta starosti oni državljani, ki so rojeni v inozemstvu in tam stalno bivajo in ki jih smatra dotična tuja država za svoje državljane. To pravico imajo tudi oni državljani, ki po narodnosti ne pripadajo nobenemu izmed naših narodov in so se izselili iz Jugoslavije.

Brez lastnega pristanka in celo proti lastni volji pa se lahko izgubi državljanstvo v teh-le primerih:

1. Z odsotnostjo. Ako prebiva državljan stalno zunaj območja naše države, pa v dobi 15 let po dovršenem 18. letu starosti ni izpolnjeval nikakršne javne obveznosti do domovine in tudi ni bil zadnjih pet let prijavljen pri našem zastopništvu v inozemstvu ali pri našem Zveznem ministrstvu za notranje zadeve, izgubi že s samo odsotnostjo naše državljanstvo.

2. Z odvzemom. Določila, ki se nanašajo na odvzem državljanstva, je narekovala naša nova doba, kajti znano nam je, da so se mnogi naši državljani ponagali v dobi okupacije, pa tudi po okupaciji tako, da ne zasluži jo, da so naši državljani. Določbe, ki se nanašajo na odvzem državljanstva, delimo na, dva važna dela.

Prvi del: Državljanstvo se je že odvzelo nekaterim osebam s posebnim zakonom. Ti so:

1. Vsi aktivni in rezervni oficirji in podoficirji bivše jugoslovanske vojske, ki so bili v ujetništvu ali v internaciji, pa so ostali prostovoljno zunaj domovine in so odklonili, da se vrnejo obenem z drugimi osvobojenimi našimi ujetniki in in-

terniranci.

2. Vsi pripadniki vojaških formacij, ki so bili v okupatorjevi službi, ki so se skupno s sovražnikom umaknili z našega ozemlja in se z njim skupno borili proti jugoslovanski armadi in proti našim zavznikom in ki sedaj bivajo v inozemstvu.

Vse take osebe so torej že z zakonom samim izgubile naše državljanstvo, ako se niso do gotovega roka po končani repatriaciji javile za povratek.

Drugi del: Državljanstvo pa se lahko tudi odvzame in to ali z odločbo zveznega ministrstva za notranje zadeve, ali z sodno odločbo.

Zvezno ministrstvo lahko odvzame državljanstvo:

1. Vsakemu našemu državljanu, ako pripada po narodnosti tistim narodom, katerih države so bile v vojni proti Jugoslaviji, ako so se pregrešili med ali pred vojno zoper svoje državljanske dolžnosti.

2. Vsakemu naturaliziranemu našemu državljanu, torej takemu, ki je s prošnjo po odločbi oblasti pridobil naše državljanstvo, ako se naknadno dožene, da je dosegel državljanstvo z lažnimi navedbami.

S sodno odločbo pa se lahko odvzame državljanstvo vsakemu državljanu, ki v inozemstvu s svojim delom škoduje ali je v času vojne škodoval narodnim in državnim koristim Jugoslavije in pa v primerih, ki so posebej določeni v zakonu, takim, ki odrečejo izvrševanje državljan-skih dolžnosti.

Bajo el Sol Libre

Al día siguiente llevé armas a la espesura: algunas hachas, espadas y lanzas. Les entregué dinero para viáticos y les prometí pagarles a todos en oro, al décimo día luego del triunfo, allí mismo. Luego les envié sueltos por el bosque hacia Toper. Yo solo cabalgaba delante de ellos en un caballo, hacia Toper, en busca de Espiridón.

—“¿Cómo?”, le pregunté al eunuco que con ojos relucientes y manos temblorosas, contaba las ganancias que había realizado en la venta de mercancías en su negocio.

—“¡Embaucador!”, murmuró Radován. “Ahora cuenta el dinero, eunuco! ¡Todos los eunucos son unos engañadores!”

—“¿Qué es esto?”, volví a preguntarle, porque la primera vez no me oyó. Sus dedos ocultaron el dinero, y se apoyó con el pecho sobre la mesa.

—“¡Mañana nos la llevaremos! ¡Rustik no se retracta!”

—“¡Maloliente! ¿Ni le diste una buena paliza?”

“No!” Pero la mañana siguiente tuvo que ir en busca de Cirila y traerla ante mí. Tuvo que pagar tanto en la pretoría, que lloró por su dinero cuando volvió. Pero hizo las cosas bien. Cirila salió de la pretoría con la excusa de que iba a comprar algo para el camino, y llegó a lo del eunuco.

—“¿Cómo está la preclara cortesana? ¿Sale de viaje? La esclava sollozó y se arrojó a mis pies.

—“¡Numida! ¡Oh, Numida, sálvala, salva a ese ángel!”

—“¡La salvaré! Pero necesito otros dos días!”

—“Debe salir. Se la llevan esta tarde ya. ¡Ayúdenos, y que Cristo te ayude! ¡La emperatriz la destrozará!”

Cirila suspiraba con temor desesperado. En sus secos ojos no aparecieron lágrimas, ni sobre su pálido, desencajado rostro.

—“¡Oh, mírame! Mi alma me abandona por la pena. ¡Y mi buena amita! Morirá de dolor, la amargura de la mirada se adueñó de su corazón. Todas las noches hicimos promesas ante el ícono de la Madre de Dios, quemamos resinas a Jesús, oh!, y ahora no hay salvación, no hay ayuda posible, Numida. Si no nos salvas, ¡mátanos! Te perdonarán el pecado y nosotros nos elevaremos como dos palomas de la tierra.”

—“¡No digas eso, huerfanita! Todavía dos días no debe emprender el camino. Luego estaremos salvados, todo está preparado.”

—“¡Dos días!, repitió Cirila y se sentó en el suelo con desesperado abandono.

Entonces se hizo una idea en la cabeza del eunuco.

“¡Ayuda! Yo sé por una ayuda!, exclamó. La atormentada Cirila se volvió hacia él con nueva alegría.

Buscó en su bolsita unos granos pequeños.

—“¡Secretos de la corte! Que trague un grano y se apoderará de ella un sueño parecido a un desmayo. ¡Cuánto gané en Bizancio por este maravilloso grano! No la llevará desmayada Rustik de viaje.”

—“¿Y si es un veneno?...”, la mano de Cirila se tendió hacia los granos.

—“¡No lo es, por Dios! ¡No! ¡No hace daño! Pero es un secreto, que ni siquiera es capaz de descubrirlo el primer médico de la emperatriz. Cuántas veces engañé a la corte con esta maravilla! ¡Cuántas ayudas y que bien pagadas!”...

Cirila se fué con el granito asombroso, y yo tras ella; me transformé en guardián de la pretoría. A mediodía un hermoso carro de dos ruedas se detuvo ante las puertas. Tras él apareció una treintena de soldados livianamente armados. Me cubrió el sudor, las piernas no me respondieron y tuve que sentarme sobre una piedra. Rustik se la lleva,

pensé. Los granos no ayudaron. Está perdida! Nadie ya podrá salvarla de la corte.

Recordé los ruegos de Cirila para que la mate. El terror se apoderó de mí al pensar que podría tocar a ese ángel. ¡Y no había salvación! ¿Y si me fuera a esperar a las afueras? Saltaría sobre el carro, mataría al conductor y huiría. No lograría hacerlo, los soldados me apresarían.

Con mortal rapidez huían los minutos. Una oscuridad pesada llenó mi cabeza, y creí que alguien me la cargaba de plomo. El corazón se me estremecía y las sombras cubrían mis ojos. Pasó una hora. Un esclavo salió de la pretoría. Tras él un centurión. Gritó algo a los soldados. El temor y la espera ensordecieron mis oídos, y nada entendí. Pero ví como los soldados volvían ancas y se mecía el carro, yéndose sin Irene. Volvieron a mí las fuerzas, la oscuridad desapareció de los ojos, comencé a murmurar oraciones. Muy pronto volvió el esclavo con un médico.

—“¡Salvada!”

Me fuí a la carrera a ver a Espiridón. Sentía asco hacia él. Pero en ese momento me arrojé ante él y le besé las sandalias. De felicidad, me venció la risa y al mismo tiempo las lágrimas corrían de mis ojos. No sé si por amor a Epafrodit, a Irene, o a mí, pero perdí el conocimiento, de alegría. Si se lo hubieran llevado, habría esperado a Rustik y lo habría apuñalado. Esa fué mi decisión. Luego me habría arrojado al mar y hundido en el fondo, para huir de la vergüenza de no haberla salvado.

A la noche me lancé al mar en un bote y desembarqué luego en un lugar solitario. Busqué el lugar convenido y allí ya se habían reunido más de la mitad de los ágiles bárbaros.

No habría esperado ya a los otros, en silencio me deslicé con ellos atravesando el bosque, y por los senderos que rodean a Toper, luego busqué un lugar solitario, bastante alejado, para buscar un lugar conveniente donde preparar una emboscada.

Sabía cual era la fuerza del acompañamiento de Rustik, por eso no tenía miedo. Habría podido asaltarlos con sólo esos hombres. Por eso llegué hasta donde estaba el eunuco, adonde también había ido Cirila para agradecer su acción a Espiridón.

—“Díle a tu amita, que ruegue a tu tío partir a la noche, que el fresco del anochecer, impedirá que se desmaye.”

A la tarde volví a ir al mar, en busca de los otros bárbaros. Todos vinieron, los llevé al lugar escondido.

—“¡Bravos luchadores!”, les dije. “Se acerca la hora. Ya habéis obtenido una parte de oro. Pero es apenas la mitad. El resto lo tendréis al décimo día. Pero en vuestros rostros leo algo más. En vuestras frías frentes está escrita la venganza. Sí, venganza contra aquel que con sus impuestos os bebió la sangre y os arrojó al crimen. Honrados luchadores son aquellos que tratan de hacer justicia contra una actitud culpable. También el padre de esta jovencita que salvaremos esta noche, apenas si logró escaparle al déspota. Como tenía algún dinero, la codicia alargó hacia él su mano. Pero huyó, y ahora dá los últimos restos de su haber para salvar a su criatura. La tarea de esta noche no es robo, no es asalto, no es crimen, no es esclavitud, es la noche santa en que se lavará ¡las culpas!”

Los salvajes rostros se endurecieron, convertidos en fuego los ojos, se mostraron los dientes hambrientos y los puños cerrados.

—“¡Como animales!”, me asusté y me alegré. La manada de lobos hambrientos en un desierto no es peor que este grupo. Donde golpeen, estaría asegurada la muerte.

Cuando anocheció, nos distribuimos a ambos lados del camino.

—“Cuando golpee con las manos, láncense al asalto!”

Pero tengan cuidado de obtener éxito al primer golpe. Al segundo, ya todos los soldados deben estar con Morana. No toquen el carro. ¡El carro es mío!”

Nadie respondió, nadie protestó. Ni siquiera movieron los ojos. Cada uno apretó las armas y se trepó a las ramas, a la espera.

En ese momento comenzó para mí un tormento tal como aún no lo pasé. Cuanto más oscurecía, mayor era mi temor. Y con él, venía la desesperación. Creí que me abrazaban unas manos de hierro. ¿Y si Irene no venía? ¿Si los bárbaros no eran de confiar? ¿Si alguno había traicionado todo el plan? ¿Si se lo había dicho a Rustik a cambio de una gran paga? ¿Si el prefecto reforzaba el acompañamiento? Temblé. ¡Ojalá tuviera cien manos y cien veces mi fuerza! Habría dicho a los salvajes bárbaros: “¡Idos! ¡Ya lo habéis hecho todo! Y si logra huir un sólo soldado y vuelve a contar todo a Toper... Todo el fuerte se lanzaría tras nosotros, decido a exterminarnos. No podríamos huir. Irene estaría perdida. Hasta podrían seguir las huellas de Epafrodit.

Apreté los ojos, aterrorizado. El gris camino que despacioso se perdía en la noche, se movía ante mí. Inquietas olas surgían de él y de las olas se levantaban guerreros feroces. Yo me hundía. Irene se tendía hacia mí. Epafrodit, envuelto en su túnica filosófica, vino en mi ayuda. Y en las caras de los bárbaros relucieron los dientes sedientos de sangre. Sus largas uñas arrancaron el embozo del filósofo... Se oyó un crepitar y todo se deshizo y cayó en el camino.

Apreté las sienes con las manos, porque palpitaban y golpeaban como martillos. Abrí los ojos. Me estremecí afiebrado. Ante mí corría silenciosa y tranquila la calle.

Me golpeé la frente. ¡Qué haces, Numida! ¡No te marees!

¡Tranquilidad! ¡Quietud! ¡Esperanza!

Oh, Cristo! Apídate del ángel!

Entonces se oyeron ruidos de cascos. Venían. A uno y otro lado de la calle se oyó el entrecuchar de acero con las rodillas. Los bárbaros se preparaban al asalto. Algo me despertaba de mis sueños pesados. Enseguida me aquieté. La brisa fresca me alivió los pulmones. El temor y la desesperanza se disiparon. Cuando se oyó claramente ya el ruido de los cascos, sonreí casi de orgullo por poder cumplir esa difícil tarea. Confié entonces en los bárbaros como en mí mismo.

Rápido me moví entre los árboles. Las primeras dos sombras aparecieron en la calle. Tras ellas otras dos, cuatro, y ocho, diez. Luego el ruido de las ruedas rozando el polvo. Un carro de dos ruedas cubierto de blanco. Luego de nuevo sombras saltarinas. Apreté el puñal, levanté una pierna, y levanté la otra mano para golpear el pie con ella, dando la señal.

Se oía el resoplido de los caballos. Los hombres callaban. Alguna chispa se despedía a veces de los cascos. El movimiento de las riendas... Los primeros jinetes estaban frente a mí, el segundo, el tercero... el cuarto... in quinto par... el carro.

—“Tlesk!”

De la espesura se desprendieron algunas sombras, golpes, caídas, algunos gritos... yo en el carro, el carrero apuñalado bajo las ruedas, y todo se acabó casi sin llamadas en la noche, sin palabras.”

Radován levantó las manos, como queriendo asir los caballos fugitivos, y gimió:

“¡Oh! ¡Oh...! la salvaste, Numida, ¡Oh!... ¡Perún es grande!”

Entonces se levantó la cortina de la tienda de Numida, afuera se oyeron gritos; el soldado, asustado, que había entrado, gritó:

“¡Un ejército! ¡Huyamos!”

Como si un tábano lo hubiera picado, se levantó Numida y se paró ante la tienda.

El temor penetró en Radován, abandonó el jarro y corrió tras Numida. Fuertemente se apretó junto a él y con la boca desencajada se quejó:

—“¡Hunos!... ¡Varhunos!... ¡Tuñús! Huyamos!”

Hacia el sur ardía el cielo con luces rojas.

—“¡Arden las aldeas!”, dijo el centinela. “¡Vino un fugitivo por el camino! ¡Los eslovenos matan e incendian! ¡Huyamos!”

—“¡Huyamos, huyamos!”, gritaban todos. Buscaron los caballos, se pusieron las armaduras y se volvieron atrás por el camino.

—“¡Enganchen!”, atronó Numida.

Cuatro servidores trajeron los caballos y los engancharon.

“¿Cómo está?”, preguntó Numida al servidor del carro.

“¡Bebió unas gotas de una droga y un poco de vino, ahora duerme!”

—“¡Cuidala mucho! ¡Al carro!... ¡No sabe todavía quién es esta jovencita!...”, murmuró para sí.

Hacia el sur aumentaba y se expandía el cinturón sangriento del incendio. Por el camino corrían los fugitivos en caballos sin silla. El acompañamiento de Numida apenas si pudo apartarse. Desde el bosque se oían gritos de socorro, el ganado mugía y balaba, todo huía. Hasta los pájaros revoloteaban y emprendían vuelo hacia el sur, a la cabeza de los espantados.

Numida tiró a Radován de la mano y lo hizo entrar bajo la tienda, que no habían alcanzado a deshacer.

—“¡Radován, tu te vuelves!”

—“¿Volver! ¡No Numida! Yo huyo contigo. ¡Huiré hacia Epafrodit!”

—“¡No debes! ¡Tú debes llegar hasta Iztok! ¡Entrégale esta carta! ¡Cuidala como tu cabeza! ¡Mis acompañantes no deben saber que soy amigo de los eslovenos! Entonces... ¡debo huir! ¡Tú vuélvete!”

Radován vacilaba. Pero antes que pudiera decir nada, Numida le puso entre las ropas la carta para Iztok y le dijo:

—“¡Viejito, ¡obedece! ¡Si es que amas la vida!”

El juglar, apenas volvió a recuperar su espíritu, cuando se encontró solo en medio de la tienda. Numida corría tras el carro que iba hacia el sur.

Traducción de Darinka Čehovin.

MATAJEV MATIJA

“Vsi-il” je v imenu razburjenega naroda še više zacvilila Čenčanova Urša, rumenopolta, suhljata žena.

Mica Kobacajka se je dvakrat obližnila, trikrat zacmakala in zatrobuzala: “Naznaniti vam moram žalostno novico! Oslušajte, ljudje božji! Tiho otroci! Kaj naredil Matajev Matija, kaj pravite?” “Kar poveji!” so veleli nestrpni poslušalci.

“Snoči je šel v ris hudiča klicat”, je ezno poročala Mica.

“Kam je šel?” je vprašal sključeni, poluhni Oplatnikov Marko, ki je bil že tako star, da je komaj odpiral oči. Nastavil si je drgetavo roko za uho.

“V ris!” je ponavljala Kobacajka še glasneje. “Pa se je zbal hudobca in dnesel šila in kopita. In kam ga je pes nesel davi, kaj menite?”

“Kam ga je nesel pes?” je hlastno vprašala Urša.

“V Ljubljano!”

Nekaj trenutkov je bilo vse tako tiho, da se je slišalo, kako so čebele šumele po lipovem cvetju...

“V Ljubljano?” so hkratu završčali strmeči poslušalci, se pomenljivo pogledavali in sklepali roke. “Menda vendar ne? Kdo pa ga je videl? Kdo trdi to?”

“Hudopiskov Andraž!” je naglo odgovorila huda vdova in mignila imenovanemu z roko.

Berač je zlezel pričat k njej na klop.

Žalostno je pokimal z glavo in se zopet ponižno potrudil na tla med občinstvo.

"Lepo nam je skuhal hinavec Matija!" je tarnal očanec Oplatnik, lovil sapo in presledkoma nadaljeval z veliko muko: "Odkar nosim hlače, ne pomnim kaj takega, da bi bila gnala pregrešna ničemurnost koga tako daleč iz naše doline... Le dobro si zapomnite: odkar sem bil v daljni Zaplani pri birmi, nisem videl nobenega večjega kraja — pa sem vendarle še zmeraj živ in zdrav... hvala Bogu!"

Mica Kobacajka je komaj čakala, da so ponehali odobrovalni kliki, bistro pogledala po razvnetih obrazih in povzdignila svoj glas: "Nič ne bi rekla, prav nič, če bi jo bil odkuril Matajev Matija samo tja doli na Brezje ali celo v Radovljico! Po besedah Oplatnikovega očeta, najstarejšega med nami, rečem lahko, da ni bilo še nikoli nobenega Telebanovca, v Ljubljani, odkar stoji naša vas. Edini Mataj tišči v veliko mesto. Le on nam dela skrbi, sramoto in zgago!"

"Prav ima Kobacajka!" je zabasiral Čenčanov Janez, suhe Urše debeli mož, ki je bil vdovi dolžan voziček detelje. "Modra je naša Mica v govorici kakor malokatera ali nobena. In gladko ji teče jezik kakor namazan s smetano. Pa recite, če je res ali ne?"

"Dobro govori Mica in pametno!" so priznavali Telebanovci, dočim je Čenčanov Janez Mici z vejo odganjal muhe.

Pohvaljena govornica se je ponosno obližnila hvaležno pogledala Čenčanovega Janeza in hitela: "Zvesto smo se držali rodnega kraja. Živeli smo po svoji pameti pošteno in zadovoljno. In nikoli nam ni zmanjkalo ne repe, ne krompirja! Zdaj pa je premotil enega izmed nas hudobni duh in prevzel ga je napuh! Neračar slišim, če kdo obrekuje in opravlja svojega bližnjega. Ampak o Matiji moram reči, da je potuhnen kakor sam Iskarjot. In predrzen je kakor lačna muha o pasjih dneh! Še povokodlačil bi se grdobin, če bi bilo treba!"

"Tale Mica pa res dobro zasaja besede!" se je oglasil Čenčanov Janez naravno, ko je pošla ženici sapa. "Presneto jo zna lepo zarobiti, kaj? In zmeraj nam pove še kaj novega! Mica ima dar zgovornosti. Poslušajmo Mico!"

"Mataja pa luna trka, luna!" so vpili nekateri.

"Kaj luna!" so kričali drugi. "Hudoba ga goni, hudoba! Pa nič drugega mu ni! Obseden je!"

"Stojte, prijatelji in prijateljice!" je prosila Mica in besedovala: "Matija je sam hudoben, sam, le meni verjemite! Sam je šel gori nad Golo jamo hudiča klicat v ris, kajne Andraž? No, tega mu re smemo toliko šteti v zlo, ker se je grešnik o pravem času skesal in zbežal domov. — Otročički, nehajte se vendar vsaj za pol urice brcati in trgati, saj zdaj c kresu je dolg dan! — Ampak, da nam je ušel Matajev Matija v Ljubljano, tega mu pa ne smemo odpustiti!"

"Seveda ne!" so ji pritrjevali Telebanovci, vsi jezni na uskoka. "In še kar na tihem je izginil kakor kukavica."

"Andraž Hudopisk, ti si ga videl ko je odhajal", je pripomnila Čenčanova Urša. "Zakaj ga pa nisi pregovoril, da bi ostal doma? Ali zakaj nisi povedal nič nam, da bi ga udržali izlepa ali izgrda?"

"Saj res, Andraž, kako pa je to?" so rovpraševali razkačeni Telebanovci.

Berač se je zopet skobacal k Mici na klop, se naslonil ob gorjačo, si pogladil sero brado in se zagovarjal:

"Spoštovani Telebanovci! Najprej se naj vam prav lepo zahvalim za veliko čast, da smem tukajzraven Mice Kobacajke

zpregovoriti nekoliko besedi. In prosim vas, verjemite mi vse, kar vam zdaj razodenem. Samo Mataju me nikarte ne izdajte, da ne bo hud name! Preden je silil v ris, sem mu branil za žive in mrtve — oh, pa nič! Smejale se mi je in strašno se mu je mudilo gori v hosto. Na samem pa ga je prevzel strah in ga prignal domov. Andraž, mi je dejal danes zjutraj, dolgčas mi je! Veš kaj, je dejal, kar v Ljubljano jo uberem, je dejal. Dobro se mi bo godilo tamkaj. Jedel bom z veliko žlico. Kaj bom zmeraj tičal med hribavzarji, ki niso bili dalje kakor od peči do vrat! Pod mernikom ne moreš plesati. Pa pojdem malo po svetu, je dejal. — Matiče, sem dejal zdaj jaz tjemu, to pa že ne vem, če bo kaj! Le pameten bodi in ponižen, sem mu dejal, pa doma ostani, doma! Kaj se boš klatil po tujini, ko ti ni treba! Vesel bodi da si doma na Telebanovem, kjer je zmeraj dosti krompirja pa repe tudi. Lepo sem ga prosil in rotil — on pa kar klobuk na glavo, culo na ramo, pa smuk! skozi vrata. Spremljal sem ga do potoka in ga svaril takole: Ljubljanski škrici so strašno sitni, kočljivi pa natančni! Dobro jih pomnim od takrat, ko sem puško in tele prenašal po Ljubljani. Utegneš koga užaliti; kaj bo, če te primejo in zapro na Žabjaku ali na Gradu! Pa naj me, je dejal Matija. Nobena lepa beseda se ga ni prijel. Njegova glava je prazna kakor zdaj moja malha. Toda v mojo malho vsaj kaj gre, v Matajevo betico pa nič! Kaj pomaga prigovarjati človeku, ki podtika vse dobre svete pod uho. Ravnil je po svoji glavi in trmi in fufnjel v Ljubljano! Zdaj vas prosim pa še enkrat: ne povejte Matijcu, kar sem zaupal vam tukaj iz hvaležnosti, ker ste mi dali že dostikrat kaj vbogajme!"

"Bodi brez skrbi!" ga je mirila samozavedna Mica. Vzdignila je glavo še više in dodala skoraj velevaje: "Mataju ne izdamo nič, da je bil Andraž kaj pri nas, kajne da ne, cenjeni možje in žene!"

"Kajpada ne!" so obetali Telebanovci. "Bog ne daj, da bi se kdo zagovoril!"

"Potem se vam pa najlepše zahvaljujem, da ste me poslušali tako prijazno!" je dejal Hudopisk in hotel doli.

"Kdaj se pa vrne Matajev Matija?" je vprašal Oplatnikov Marka, malce pokašljal in nastavlil roko zopet za uho.

"Menda še ta teden", se je odrezal berač. Upri je palico na tla in stopil s klopi.

"Kaj pa, če bi poslali veliko mož in fantov za njim?" si je izmislila Čenčanove Urše nemirna glava. Postavila se je na prste in iztezala vraj, da bi bolje slišali njeno modrost: "Naglo, naglo naj bi se zapodili za njim, ga zajeli med potoma in ga prignali domov, pa bi bilo vse te nerodnosti konec!"

"Zdaj je že prepozno!" je ugovarjala Mica Kobacajka. "Bog ve, kje se potika begun! Kod naj ga iščejo naši fantje in možje? Kaj pa, če bi zablodili v tujih gorah tako, da ne bi mogli ne naprej ne nazaj? Potem bi mi morali poslati drugih in še drugih, iskat izgubljenih siromakov. In potemtakem bi na Teelbanovem kmalu ostale same ženske z otroki. Medtem bi pa Matajev Matija že prišel domov in se nam smejal po pravici vsem skupaj, ne? Zato pa pravim tako: Le ostanimo vsi doma pa čakajmo potpežljivo in vdano, kdaj se vrne garjeva ovca sama. Kadar se pa prikaže, tedaj ga zgrabimo in kaznujmo, da bo vedel, kaj se pravi nagajati in v nevarnost spravljati nas in naše nedolžne otroke!"

"Saj res, Mica ima zmerom prav!" je zatrobil Čenčanov Janez in skrivoma

dregnil svojo Uršo, naj molči. "Le počakajmo, da se vrne Matiče, potem pa le nadenj! Ali ga bomo, kadar nam pride v pest!"

"Ali ga bomo, juhuhu!" so ukali Telebanovci.

Žalostna Urša se pa ni več postavljala na prste in ni več iztegovala vratu, ampak poparjena se je skrivala za širokim možem in hudo jo je bilo sram, da je pogorel nje nujni predlog.

"Dobro si opravila, Mica!" jo je pohvalil Čenčanov Janez iznova. "Lepo si nam onegavila ves čas. Bog ti daj srečo pa zdravje! Tisti voziček detelje ti pa vrnem pojutrišnjem!"

"Saj se ne mudi tako", je odklanjala prijazno.

"Vseeno", je poudarjal Janez, "pojutrišnjem!"

Trikrat pohvaljena Mica je slovesno zlezla s klopi. Obraz se ji je svetil od veselja in zadovoljnosti.

Telebanovci in celo Telebanovke, vsi so ji orglali hvalo, molčala je le Čenčanova Urša. Slavna Mica je ponosno menčala domov; spremljal jo je Andraž Hudopisk, ki ga je povabila k sebi na kosila. Drugi zborovalci pa so ostali pod lipo, se dolgo pogovarjali o čudni zlobnosti uhajala Mataja in ugibali, kako bi ga kaznovali.

V prvem razredu.

Dočim so telebanovski modrijani tako strupeno obrekovali, natolcevali, obsojali razuzdanega uskoka in mu iz dna srca želeli vse najslabše ne le v Ljubljani, ampak tudi povsodi drugod na tem in onem svetu, jo je Matajev Matija radostno mahal proti daljni Radovljici.

Premleval je, kar mu je bil doma razlagal mnogovedni berač o železnici, o čudovitem stroju, ki kuha sam sebi tako moč, da vleče brez priprave celo vrsto težko naloženih voz čez hribe in ravnine za sabo. Prišel je v dolino; v marci-katerem selu je vprašal, če je Radovljica že kaj blizu, toda povsodi so mu kazali še daleč tja onkraj gor.

Moral je zopet navkreber. Da ga ne bi žulili velenerodni škornji, jih je sezul in obesil na svoj prelubi dežnik zraven cule. Dolgo je korakal zdaj skozi gozd, zdaj mimo cvetličnatih livad. Po ozki stezi je došel na divjo samoto. Tuintam so stale med ruševjem pritlikave jelše, jerebke in smreke, nalomljene od silovitih viharjev. Med zelenjem so se zibali modri košutniki, rdečkasta lepica, ametistna zaspanka. Nad globokim prepadom se je veličastno vozil temnorjav planinski orel, krožil z razpetimi dolgimi perutnicami in krmari s širokim belim repom ter odplul proti jugu, koder so se solnčili sosedni gorski velikani.

Po tratah, po skalovju je rdel dragomastnik; žolta planinska vijolica, lični kamenokreč, eleгантni cepteč, višnjevi jaglec, jasnomodra zvončica in vse volno drugih perkrasnih, milovonjavih cvetlic je sevalo in cvetelo povsodi, kamorkoli je pogledal potnik. Ob visoko vzraslih temnozelenih smrekah se je vzpenjala planinska srobotina in jih ovijala z vencí čudovito lepih modrih cvetov. Urna skalna jerebica je brzela preko peščenega plazu, izginila za brinjem. Ob navpičnih stenah je spretno in drzno plezal najlepši piček visokih gora, planinski plezalček.

Ozka pot je zavila skozi bukov gozd. Oddaleč je slišal Matajev Matija pritažen žubor gorske vodice. Z gole frate je zagledal široko dolino in ondi se je zabliškavalo v solncu sijajno ogledalo mlade Save. Na visoki livadi bližnje rebri je zapazil kraj vrtoglavega brezdnega družbo divjih koza. Prijazno jim je zamahal z

"DUHOVNO ŽIVLJENJE" "LA VIDA ESPIRITUAL"

Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO
Sucursal 13

TARIFA REDUCIDA
Concesión 2568

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.
IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6884
Buenos Aires

Recreo "EUROPA"

RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni
Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—,
otroci \$ 0.50.

U. T. 749 - 0589 — TIGRE — FCCA.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

KADAR POŠLJETE POMOČ DOMOV

ne pozabite da so Vaši domači bosi. Glede obuvala se obrnite na slovensko tvrdko

BRATJE KEBER

Centenera 1140 U. T. 60-0176 Buenos Aires
ki je pripravila v ta namen vseh vrst čevljev za moške, ženske, male in velike. Povedati je približno mero, pa boste dobili vse gotovo, tako da bo doma čevljar z nekaj šivi dovršil obuvanje točno po nogi. Na ta način se čevlji po potu nič ne pokvari, Vam pa pride prav poceni. Ugodnejšega načina ni, kako obuti svojce v domovini! Poslužite se torej slovenske tvrdke. Podrobne podatke vprašajte po telefonu.

ESNEA

PERIODICO SEMANAL

aparece los días 3 - 10 - 17 y 24 de cada mes.
Dedicado exclusivamente a la Industria Lechera y a la Granja.

Consultorio Técnico, Industrial y Veterinario - Análisis, etc.
GRATIS PARA LOS SUSCRIPTORES

PRECIO DE LA SUSCRIPCION \$ 10.— ANUALES

Redacción y Administración:

MORENO 2718 — U. T. 45-3503 — Buenos Aires

AMARO

MONTE CUDINE

AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

Capital 1,000.000 \$.

ELGRANO 2360

roko in jim želel dober dan; osuple so zle na čudno bitje s culo in dežnikom, strigle z ušesi in ubežale bliskoma po skalah.

Na položnem obronku je našel vse polno črnomodrih borovnic in rdečih jagod. Nabral si jih je v klobuk, legel v senco in se jel krepčati. od mnogovejnim jelševjem je skakotal goltnobister potčček mimo njega po pisanem kremenju. Iz hladovite dolinice spodaj so prizvanjali zvonci nevidne čede. Povsodi naokoli so žvižgali, žvrgoleli in peli kosi in taščice, drozgi in penice, brinovke, komatarji in drugi nadarjeni umetniki; vmes pa so se ntokusno zadirale domišljava šoge, vsiljive srake in prenapete kavke brez pravega posluha, brez čuvstva, takta in tehnike ter delale gozdni simfoniji tako zgago in sramoto, da so se vnebovpijočim diletantom zaničljivo smejale vse kritične žolne, povrhu pa še Matajev Matija.

Prijetna lenoba se je lotevala potnika; vendar se je zopet vzdignil in poslovil od vabljivega počivališča.

Hoditi mu je bilo še dolgo, dokler ni dospel iz gorovja v prostrano dolino. V najuhjši popoldanski vročini se je znojil po prašni cesti in se naposled srečno doizprašal dopred Radovljice. Velik fant

z motiko na rami mu je pokazal mesto in železniško postajo. Truden je sedel Matajev Matija ob robu visoke planote pod košato drevo, odložil prtljago, klobuk in suknjo, si brisal potni obraz in vrat in ogledaval okolico.

V nižavi zdolaj je šumela deviška sinjezelena Sava v globoki strugi po dolini, polni svetlobe, polni pisane krasote. Kakor vrelo srebro so se lesketali ob ocrnelem mostu vali, se belo peneč zaganjali ob sive skale in lili ob lahno-rdečemrodu proti jugu. Onostran reke so zeleneli travniki, pašniki, plodne njive, drevje, grmičevje, so belele ceste, temneli gozdovi. Jasno so se odražali rjavci kozelci in kočje od zelenila v menjavih osenah. Onosna, praznično tiha gora z malone ravnim grebenom je nasproti proti zapadu. Ob reki navzgor so se svetili mrki holmi, vratarji planinskemu rajju, ki so ga varovali veličastni planinski orjaki s srebrnimi glavami, kipečimi v jasnomodro zanebeje. Okroginokrog so godli neutrudni krikavci svatovsko pesem ganljivo in gladko, brez najmanjše napake. Zdajzndaj je priletela nervozna čebelica, se zibala po cvetlicah, odrnela. Priplul je zaljubljen metulj, se lovil v laskavi poetični sapi todintamkaj in odplul s pisanimi jadri dalje po divni

krajini za izgubljeno krasnokrilo ljubico.

Dolgo je gledal Matajev Matija okoli sebe, ne da bi se jasno zavedal očarljive prirodne krasote. In pomajal je debelo glavo, kakor bi se hotel otresti obujajočih se premehkih, neznanih čuvstev in komaj rojena, so mu že zamirala, ginila v duši zaspani.

"Lepo dolino imajo tukaj", je kimal, "veliko in rodovitno. Če bi imeli mi Telebanovci tako, ej, koliko bi pridelali krompirja!"

Mikalo ga je, da bi šel ogledavat Radovljico, a se je bal zamude. Videl je, da se na postaji zbirajo potniki, in kmalu je od severa pridrdral vlak. Nekaj trenutkov je Matajev Matija debelo gledal hlapeco velikansko železno kačo, potem je pobral svoje stvari in zdiral o strmini nizdolu. Ker je bil onkraj tira, ga ni zapazil nihče. Na vozovih stoječega vlaka je videl pod okni bele rimske številke, podobne onim na njegovi uri.

"Andražek mi je svetoval, naj se nikar ne obiram predolgo na postaji", se je domislil. "Tukaj je enojka, tukaj noter pojdem, v prvi razred, da bo bolj poceni. Naj bo malo bolj zadaj, nič ne de, se pa nekaj trenutkov pozneje pripeljem v Ljubljano, he he!"

(Nadaljevanje)